

24/1
30/11/61

924 רשן הלוהים ספר
תורה אור
1868
1348

והוא הלצבי כה"צו מספר שתיירות אטר הכר הרב כח"ה"ר מנחם
די לונזאנו וכו' המלא כשלימות חיקון ונתת התורה גני ספורים ומשי ספרו
פתוחות ופתומות ספרים וחרים כאשר עניך המונה מזרים :

כפי אשר נדפס באמשטרדם

זילה מס' פ' על הראשונים שנהו"פ בןתמורה רבתי כמו שהיה במערכות
גדולות וצל ע"רים וארבע . תם כל פתומות ופתומות מה ששיר
הרב מהר"ם הג"ל . בעשה ע"י האלוף החורני הרבני מורבי

אירליב
כפל המחבר ספר תורה אור
ומהות החיבור ע"י לפול
כהקדמ' ספרו
הג"ל :

הוצעת והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י היים תשס"ט

נדפס פה קין בררין

תחת מחשלת אדונינו המלך סלדור הסקיד **ברידרין השני** יר"ם :

ככות ונדפס האלוף הר"ר **אהרן** כמה"רר משה רועל זצ"ל מק"ק ליסק :

בשנת כ"ר מציורה וסוף אור לפ"ק :

אבראשית

המלך טרמא • ומתנה הקופרים לעשות האות
 הרכתי שוק מלהעלה לשאר אזהות התיבה וקרת
 העודף באות הרכתי יהיה קרות על פני אורך
 השיטה ומלמטה לשאר אזהות התיבה : אבל
 בחס' וכות הוזהר דף ק"ט ב' אמרו אחוון דברנך
 דסקקן על כל שאר אחוון וכו' משמע שצריך לעשו'
 להפך ר"ל כולטין למעל' : יהי בשופר ישר ולא
 כמקף וזו היא הפלוגת הראשונה שבין כן שאר וכן
 כעת' : שכן אשר קורא יהי בשופר וכן כפתו גורא
 יהי אור בתו ק' יבגו כל ישראל כגילוי השולן לסווד
 על קריאת כן אשר כגילוי זכאה בת קול ואשרה כן
 אשר וכן כשהלי הלכה כבן אשר • ופע"ש שבמקרו'
 הדפוס אין : ששליגתא זו אני מצאיהי כשתי מקרו'
 כחינת יד וגם כששה ספרי' שצדדיים כתוב יהי
 כשופר ולא מצא במקפרק כספרים אשכנזי ואין
 לקמין עליה' : יהי רקיע פתוחה דשא היאשון
 כשצד א' אשכנזי האו בזקקקטון וכן כראש פי כוודך
 לכא זקק קטן אמר הפע' אך כשפרי ספרד הוא
 כרביע וכן הפיד רד"ק נספר עט סופר : ורעו כו
 שניכס כהקף ובלא מאריך : יקוו המינסתתומה
 למאורת מלא וכו' קימאה : ובהכדיל הואו כגישת
 והלמד כשוא ופת' אכופעיד הרכ המאירי ז' ל וטעם
 הפלה זקק קטן' : ולאמר אלהים ישרנו כמים

פתוחה : יהי מארמ פתוחה הגדלים רגיתל
 דגושה : עוף מלא : ירוק כשש נקודות : כ ועץ
 השני כווק גדול : מוצל האוץ שחומה השוה שני
 ההיסין כפית : וטעם במקף לח נקמ' וכן השכ' כל
 היה במקף : הצלע הד"י דגושה והלמד נקמין
 ברוב ק"ס המדויקים ובהללי : המדפים כתב עליו
 דכרי הוא אל תהא לבלהם כי תהו רם כי כל צלע
 מלרע כצרו וקמץ ובל צלע מלפי' ככג' ולפתחו גם
 זה כמכריו מדלף הק' עליה למד פתח ש"מ בקמץ
 הוא : לקחה זאת הקוף רעה וסוין דגוש' ג אלהים
 דל' האכלו ממנו כרביע : פן תמות חיו רשונה
 דגו' : ויכלו השמים פתוחה ידע כסר וכו' : כוויק אלה
 אכלכם כף ראשונה כמקף לכך ככל ספרי ספרד
 וכן ככון כי לא יבלו שני שואיכראש תיבה רף כי
 שלשה : אלה מולדות פתוחה ידעו ספר וכו' : איכה
 היוד דגושה : אל האשה אמר סתומה אכל הכף
 כקמץ לכך : עשית התיו בלא שוא : ויאמר כראש
 לכך תלשא : אלהים שופר ישר כהא : כי כס' האו
 כשופר ישר ולא במקף : זאת הזין דגושה : עזבוך
 הצדי דגושה : שמעת בתיו' לכך זוקף : ואלה צמות
 ודרר כקמץ ספרים דלת שני' כקמץ : אל האדפ' בני
 אמר סתומה כועה האופר הפוך כעין לחלוחת - ג
 והוא מלרע ! אפה הקף באלף וסוף כתיב תלדות
 מלעיל • ויעש כסין לכך תלשא - ד מככרת מ' ראשונה
 מלא ואות תיכיל : לאר' אמ' ס' ופאל' ידע' ס' ומלכתי' תלדות עשו
 הכינת רעה • השוקחו חיו הוא אדום :
 תלדות עשו אפי אדום וישלם : ואלש תולדת יעקב וישא : ואלר כתיב תולדות' ס' תיכיל :

אור תורה

שמות ט מיו ראשונה דגושה - טעם המדעים שעל פיהם
 מלאכותיותם ביו ארצו לויסיהויות' כיו כלל המ'ר' וכה'ל'ו איון
 ויקרא' ה'ר'ס' : א' פ'א'ק' ו'ג'ס' א'ר'מ'כ' ב'ז'ל' ו'ב'ס'ר'ה' ה'מ' א'ר'י' ז'ל' ל'א'
 ש'מ'ו' כ'ר'ס' י'ת' מ'ה' ז'ק' ר'ח' ו'פ'ר'ה' : מ'כ'ש'א' כ'כ'ל' ס'א' ו'כ'ש'ל'ל' א'י'א'
 ו'י'ק'ר'א' ל'ה'ס' מ'ל'א' ו'מ'ק'ו'ר' ע'ל'ו'ל' ו'מ'ל'א' ו'כ'ן' כ'כ'ס' ה'ר'מ' ה'ז'ל'
 ש'מ'ו'ת' כ'כ'פ'ר' מ'ק'ו'ר'פ' ס'ו'י'ג' ל'ח'ו'ר'ה' ש'מ'י'כ'ר' ו'כ'ן' ע'ק'ר' א'י'ב' פ'
 כ'ש'א'ת' ה'ו'ל'ד'ה' ס'ב'ק'ר' ה'ס' ז'ר' ל'ג'א'ו'ן' ה'מ'א'ר'י' ו'כ'פ'ס'ר' ש'ת'ן' ש'ו'ן' כ'ח'ו'כ'
 א'ל'ה' ש'מ'ו'ת' ש'ה'י'א' ח'ס'ר' ו'ג'ם' א'י'ב' מ'ז'א'ח'יו' ח'ס'ר' כ'ש'ל'ש' ס'פ'ר'ים'
 כ'ב'י' ע'א'ז' : י'ש'נ'ים' ג'ם' מ'כ' כ'י' כ'ב'פ'ר' ע'ר'א' כ'מ'ל' ח'ס'ר' :
 ו'א'ל'ה' ש'ו'ת' כ'ל' מ'ל'צ'י' ה'כ'פ' ר'פ'ה' : כ'ל' מ'ל'צ'י' ה'כ'ד'ג'ו'ש'ה' ז'ס' ס'פ'ר'
 א'ל'ו'ס'י' ע'ש'ו' ס'ת'י'פ'ה' ג'ם' ש'י'ת' ה'ג'י'מ'ל' ר'פ'ה' ו'מ'ל'ת' ה'י'א' כ'ח'ו'כ' ה'ו'ל'
 ו'י'ש'ל'ז' : ו'א'ל'ה' כ'ו'א'ו' : ג'ם' ה'ו'ל' ה'ג'י'מ'ל' ד'ג'ו'ש' : ה' כ'ל'מ'ו' כ'כ'פ' -
 ש'מ'ו'ת' כ'ב'י' ו'י'ה'יו' ה'א'ז'י' כ'ו'ר' ה'ס'פ'ר'ים' כ'ש'כ'י' ג'ר'ש'ו'ן' י'א'ז'ר' כ'מ'ק'פ'
 י'ה'ר'א'ל' פ'ר'ש'ת' ו'כ'ל'א' ש'י'צ'ר' : ו'י'ו'י' ק'י'ב'ן' ס'ת'ו'מ'ה' ו'י'ו'י' ש'ת' ס'ת'פ' ס'ת'ו'מ'
 ו'י'ג' : ו'א'ל'ה' ה'ל'ו'י'א' ה'ש'ו'פ'ר' כ'ל'ת' : ו'י'ו'י' א'כ'ו'ש' ת'ש'ע'ים' ס'ת'ו'מ'ה' :
 ש'מ'ו'ת' כ'ב'י' ו'י'ר'א' ה'כ'י' ר'כ' : ר'פ'ת' ס'ו'י'ת' מ'ה'ל'ל'ל' מ'מ'ה' ס'ת'ו'מ'ה' -
 ו'י'ר'א'ל' : ו'א'ל'ה' ו'י'א'ז' י'ר'ד' ש'ת'ים' ס'ת'ו'מ'ה' : ש'ת'ים' ד'ר'ג' כ'ת'יו' : ו'י'ו'י' ס'כ'ו'ך'
 ש'ש'ו'ת' כ'ב'י' ל'ו'י' ח'ת'ם' ס'ת'ו'מ'ה' : כ'י' כ'מ'ק' : ו'י'ו'י' מ'ת'ו'ש'ל'ת' כ'ש'ע' ס'ת'ו'מ'ה'
 פ'ר'ש' : ש'מ'ו'ת' ו'ש'מ'נ'ים' ה'ר'א'ש'ו'ן' ח'ס'ר' ו'א'ו' : א'מ'ר'י' כ'פ'ע'ש' : ו'י'ו'י' ל'מ'ך'
 ו'א'ג'ם' ש'מ'ו'ת' ש'ת'ים' ס'ת'ו'מ'ה' : ו'מ'ע'כ'ו'ן' ה'כ'ר'י' ד'ג'ו'ש' : ו'ש'כ'ע' מ'ו'ת'
 ה'א'ל'מ'ים' ע'ל'א' : ו'י'ה'י' כ'ת' ס'ת'ו'מ'ה' : ז' ה'ס'ס' ה'א' ש'כ'י'ה' כ'כ'ר'ג'
 פ'ר'ש' : ז'מ'ד'כ'ר' א'מ'ר'ן' מ'כ'ת' ק'ר'ו'י' כ'ת'יו' מ'פ'ני' ר'ו'כ' ה'ג'ב'ו'י'ת' ה'י'ת'ר'ו'ת'
 כ'כ'ע'ו'ל'ו'ת' ד'ח'ו' ש'מ'ו'ת' ה'א'ל'מ'כ'ו'ים' כ'ס'פ'ר'ים'
 ה'ו'ל' : ו'י'ג' ו'ק'ר'א'ו'ס' מ'ת'ג' ו'א'י'ו' ק'ו'ר'א' ח'ו'ת'ס' ס'פ'ר' ל'ע'מ'ו'ר' ה'יו'
 מ'ל'א'י'ס' : ו'י'ל'ו' ס'ל'ו' ל'ט'ו'ר'ת' כ'ל' א'ז'ו' כ'ז'א' ע'ו'ל' ה'ג'י'ת'ס' כ'י' ר'כ'ו'
 ו'ק'י' ה'ז' א'ש' מ'א'ר'כ'ה' ו'א'י'ן' ל'ה'ס' : ס'פ'ר' : ו'א'י'ו' א'מ'ר'י' א'ג'ל'ה' א'ז'כ'
 ח'י'ט'כ' ש'י'ת' ע'ל'יה'ם' ל'מ'ע'ן' ה'ו'כ'ל' ל'ה'ק'ן' ס'פ'ר'י' כ'ס' : ז' ה'מ'ז'ו'י'ק'ים'
 א'כ'ר'א'ש'ת' : ו'כ'ן' ע'ש'ו'י' כ'כ'ס' : ו'ש'ל' מ'ה'ה' ע'ב'א'ח'י' : ל'ה'ד'פ' ס'ן'
 ה'ו'ל' כ'כ'ר'ו'י'ת' מ'ד'ל'ת'י' מ'ל'ח'ד'ש'י' : ה'ג'פ'ת' ה'ג'ע'ו'ל' א'פ'ו' י'ד'ע'ו'י'ת'ו'ס'
 כ'ז'כ'ז'נו' ו'י'ל'א' : א'ד'ם' ל'א' י'ת'ים' ל'ה'ט'ר'ו'ת' ע'מ'ו' ל'ה'ג'ו'י'ת' כ'ס' ז'רו' ו'א'ם'
 ו'כ'ל' כ'ה'מ'ת'ס' כ'ן' ל'ז'ה' ז'ה' : כ'ל' ה'י'ג'ע' : ל'ה'ז'ע'י'ס' ת'ו'ל'ד'ת' כ'ס' :
 ה'ו'ל' ל'ג'ו'י' : פ'ר'ש'ת' נ'ה' : ר'ח'ס'ה' ה'ר'ו'ם' כ'מ'ך' ל'כ'ר' : ה'כ'ל'ה' ה'נו'ן'
 ו'י'ג'ל'ת' ה'ו'ל' : ד'ג'ו'ש'ה' ו'ה'י' ז'ה' ש'ע'ו'ת' ג'ד'ו'ל' ו'כ'ר'ה'ה'
 א'מ'ך' : ו'י'ש' ס'ת'ן' י'ת' כ'ל'ג'ה' כ'נו'ן' ר'פ'ה' : פ'י'ח'ו'ו' כ'מו' : מ'כ'ל'ו'ת'
 כ'כ'ס' ה'ל'א' כ'י' א'ז' : ה'כ'ן' ס'ת'ן' ה'ק'ב'ו'ת' כ'מו' ו'מ'מ'ו'ן'
 ל'ז'ל'ק'ים' : א'ת' ה'י'ל'ד'ו'ת' כ'פ'ש'ו'ת' ל'כ'ה'ת' ח'ז'ו'ת'ת' א'ך' כ'ש'ה'כ'ו'ן' ד'ג'ו'ש'ה'
 פ'ז'ר'י'ס' פ'ר'ש'ת' פ'י'ר'ו'ו'ת' ת'כ'ל'ה' ח'ו'ת'ה' ז'ה' ס'מ'כ'ו'ן' : ה'ך' כ'ל' כ'ש'ר' פ'
 ו'י'ש' : ה'לו'ל' ו'ק'מ'א'י' כ'ה'ל'לו' מ'ל'א' י'וד' ו'ש'כ'ו'ש' ה'א' : ה'ו'א'ר'י' ז'ל'
 א'מ'ר'י' ח'ל'ב'ס'
 ה'ו'ל' : ה'ז'ר'י'ת' ה'א'ר'י' : ה'ו'ל' י'ד'ע' : י'ס' כ'י'כ'ת' ו'י'מ'ת' מ'ק' : ה'ל'א' ל'כ'ח'ך'
 ש'מ'ו'ת' כ'י' ת'ו'ל' : ה'ל'א' ט'י' : ל'כ'ו' ש'כ'ת' ה'ז'ר'י'ת'
 ש'מ'ך' ה'לו'ל' א'כ'י' א'ת'ך' כ'ל'ק' : ה'ל'א' ה'ו'ל' א'כ'י' פ'ר'ש'ת' ה'א'ז' כ'ו' :
 ה'לו'ל' ה'ו'ל' כ'ח'ו'ס' ע' : ד'י' ש'ס' כ'ז'ה' פ'ל'ו'ג'ת'א' : א'ל'ו' ו'א'ל'ו'
 ד'כ'ר'י' ח'ל'ק'ים' א'מ'י'ים' ה'ן' מ'ל'א' ה'ן' ח'ס'ר' כ'כ'ר'

ככח פ'ז'ו'ת'ו' מ'ז'ר' י'וד' ו'ש'ש'ת' : ש'ר'ל' ש'ה'ו'ל' מ'ל'א' ו'לו'
 מ'ד'ל' כ'ת'כ' ח'ס' מ'י'ו'ד' ו'מו'ל'ו' כ'ת'מ' : י'ק'ס' : ג'ב'י' ו'ס' א'מ'ת'י'
 ה'א'ז'י' כ'פ'ר'ש'ת' : ו'ג'ם' ז'ה' ש'כ'ו'ש' כ'י' כ'ב'ל' ס'ת' ה'ו'ל' ח'ס'ר'
 ד'ק'ס' : ו'כ'י'נ'ר'ו'ל' ו'ז'י'פ'ו'כ'ן' כ'ת'כ'ת' ה'ר'ת' : ה'ז' : ו'כ'ו'ע' ק'ד'
 ל'א'כ'ל'ה' : ס'ל'ך' כ'מ'ך' ל'כ'ר' : ז' : ז' : מ'ז'ת' כ'ל'ל' מ'ק'פ' .
 ו'י'כ'א' כ'ת' ה'ש'ו'פ'ר' כ'י'ו'ד' ו'ה'ו'ל' ת'ל'ע'ל' : ו' : ס'כ'י'ן' ז'ק'ף' ח'ט'ן'
 כ'כ'ו'י' : ת'ע'י'ב'ית' ש'י'ו'ד' כ'ז'ו'ל' ו'ס'ת' מ'ל'א' כ'ר'ו'כ' : ה'
 ו'כ'ת'א'ל'ו' כ'ו' ח'ס'ר'ו'ת' ח'ל'ק'ו'ת' א'ת' : א'ו'ז'ר'ת' ס'ה'ר'א'ש'ו'ן'
 מ'ל'א' : ו'ש'כ'י' ח'ס'ר' ו'א'ת'ת' א'ו'מ'ר'ת' : ש'ז'י'ה'ב' ס'ת'ר'ים'
 ו'ה'י'ת' : ה'ז'ל' כ'כ'ס' : ה'ז'ו'ן' מ'ל' : ז'כ'ו'ן' ע'י'ק'ר' : ז'ע'ש'
 ש'כ'ס'פ'ר'י' י'ו'ש'ל'ס' ו'מ'ז'ר'ים' ה'ז' ח'ס'ר' : ו'כ'ס'ר' : ע'ז'ר'א'
 נ'מ'ח'ק' ה'ו'לו' : ו'כ'ס'פ'ר' : ש'ת'ן' : ש'ז'ו'ן' : ו'כ'פ'ר'ו'ת' ס'פ'ר' : ל'כ'ר'
 ה'ז' א'ז'ר'י' כ'ח'ו'כ' ש'ה'י'א' ס'ס' : ו'כ'ן' מ'ש'מ'ל'ס' כ'ס' : ה'כ'ט'
 ל'ח'ר' : י'י'ו'ד'ה' מ'י'כ'ן' ז'ל' כ'ס'י'מ'ו'ק' : פ' : מ'ג' : ה'כ'ר' : ה'ה' ז'ל'
 נ'ק'ו'ט'י'ן' כ'ת'ן' כ'ה'ס' : ס'י'ן' מ'ל' : ד'מ'ל' : י' : ס'פ'ר' : י'ע'ס'פ'
 פ'י'רו'ס' ה'ר'א'ש'ו'ן' : ה'י'ו'ת'פ'י'כ'ו' : מ'ל' : ה'ו'ל' מ'ל'א' : ה'א'ז'י'
 ש'כ'כ'ר' ח'ס'ר'ו'ת' : ש'ש'ע'י'ב'ו'ת' : כ'ת'ת' ש'ז'ו'ר'ק' מ'ת'י'מ'י'ו'ן' ה'ו'ל'
 ח'ס'ר'ו'ע'ל' כ'ל'ר'ן' ר'מ'ק' : ו'י'מ'ת' מ'ס'ר'פ'ה' : ו'ו'ס' ע'ש'ו'ת'
 ג'ד'ו'ל' ו'ז'ר'ך' : ל'ה'י'כ'ר' : כ'ו'מ'ל'ד' כ'י' ה'ז'ו'ר'א' : ו'י'מ'ת' כ'ת'ס'
 ד'ג'ו'ש' : מ'ל'א' ח'ו'ת' : ש'ש'כ'ו'לו' : ש'ל' כ'ס' : א'מ'ת'ה' : י'ס' כ'ל'
 ס'י'ק'ו'י' כ'י' ו'י'ת'ה' : כ'ד'ג' : ה'ו'ל' מ'ש'כ'פ'ע'ל' כ'מ'ו'י'ת'ת' : ש'ת'ס' : א'ך'
 כ'ש'ת' ר'פ'ה' : ה'ז' : ה'ז' : ה'ז' : ו'ה'ו'ל' פ'ו'ת'ל' : ו'י'ל' : ז' : (ז' : א'ח'ת')
 כ'כ'ש'ו'י' : ו'כ'ת'ר'י' ר'פ'ה' : ע'ל' ה'א'ס' : כ'ו'ה' י'ת' : ו'י'מ'ו'
 ש'ע'י'א'ת' : כ'ת'ית' : ו'ה'ו'ל' מ'ל'ר'ע' : ו'י'ש'ל'ר' : ה'ד'ר'ג' : כ'ס'י'ן' : ה'ו'ל'
 מ'ל'ע'ל' : ס' : ה'ז' : ה'ז' : ה'ז' : ה'ז' : ו'כ'ש'ת' : ה'ז'ת'
 כ'ח'ו'ל' : ה'ק'לו' : ה'ש'ו'פ'ר' : כ'ק'ו' : ו'ה'ו'ל' ת'ל'ע'ל' : ו'י'ס'ר' : כ'ת'
 א'ו'ן' כ'כ'ו'ן' : פ' : א'ז' : ל'א' : ו'כ'לו' : כ'כ'י' : פ'ש'ט'ו'ן' : כ'ס' : ז' : ל'ג'ו'ל'ס'
 א'ס'ל'א' : י'ה'י'ה' : כ'ק'ו'ה' : ל'ז' : ל'ז' : א'ת' : א'ו' : ו'ח'ת' : כ'כ'ר' : ה'ז'ת'
 ד'ג'ו'ש' : ז' : כ'ל' : מ'י'ת' : ה'י'ו'ד' : ד'ג'ו'ש' : ה'י'ס' : ה'י'ו'ד' : ד'ג'ו'ש'
 ד'ז' : ה'ר'א'ש'ו'ן' : ה'ד'ל'ת' : ר'פ'ה' : ה'כ'י' : כ'מ'א'ר'י' : ל'א' : א'ד'ג'
 כ'כ'ת'ה' : ה'כ'ו'ת' : ד'ג'ו'ש' : ז' : א'ת' : א'ז' : כ'מ'ק' : ו'כ'ל'
 א'ז'פ'ר' : כ'ש'י'ן' : ו'כ'ל' : ע'ס' : ז' : כ'כ' : כ'ס' : ו'כ'ל'לו' : ה'ז'י'
 כ'ש'י'א' : ל'כ'ר' : ו'כ'ו'כ'ו'ק' : ש'ש'ו'ת' : פ'ת' : ח'ל'ס'ים' : ה'ר'א'ש'ו'ן'
 כ'ו'ק' : ק'ז'ן' : ה'ק'מ'ת' : ז'כ'ר' : ג'ם' : ה'ז'ר' : ו'ה'ת'ד'פ'י'
 ת'ג'ז'ו'ת' : כ'ת'כ' : כ'ו'כ'פ'ר'ש'ת' : כ'מ'ק' : ו'י'ה' : ו'כ'י' : כ'ת' : ש'ת'
 ז'א' : ה'ת'ו'ל'ד'ת' : כ'ת' : פ' : ו'כ'כ'ן' : ל'א' : ס'ל' : ש' : ז' : ו'י'ה'י'
 כ'ל' : ה'א'ר'ך' : ז' : ו'י'ת' : ה'ז' : ז' : ז' : ג'ם' : ה'ו'ל' : כ'מ'ך' : ז' : י'ג'ד'
 ה'ג'י'מ'ל' : ד'ג'ו'ש' : ו'כ'ת'ר'י' : א'מ'ר' : י'ת' : ש'כ' : ה'ס'
 ה'ו'ל' : ה'ז'ר'י'ת' : ה'א'ר'י' : ה'ו'ל' : י'ד'ע' : י'ס' : כ'י'כ'ת' : ו'י'מ'ת' : מ'ק' : ה'ל'א'
 ה'ל'א' : ה'ו'ל' : א'כ'י' : א'ת'ך' : כ'ל'ק' : ה'ל'א' : ה'ו'ל' : א'כ'י' : פ'ר'ש'ת' : ה'א'ז' : כ'ו' :
 ד'כ'ר'י' ח'ל'ק'ים' א'מ'י'ים' ה'ן' מ'ל'א' ה'ן' ח'ס'ר' כ'כ'ר'

ויהי כל ימי ב'סל' קומנויהי כל ימי דכפרש'כראשי'
 קשטיב דלאו כפרשתי'כראשית' לא קשטיב ולעולם
 דאיהו נמי כפרש' דהאי דנס ויהי איהו : ועד
 להדין עאל קדמי קפרש דוק : א' כג' : א'ד' דאיהו
 בקטלוגי' נ' יומין קדמאין וכדין כתיב בג'ו' כ' ס' ה'
 כפרשת ברשית סכוק : ויהי כל ימי סמוך הדין
 כענינא וכד משא לפרשת נח כהב' ויהי כל ימי נח
 ומכר עליה ג'מל'ן קיסין סמוך ליד נח ע'כ' אלמא
 איג'ל' אי מלתא דמקרה דאמרה ויהי כל ימי ב'ס'ל'
 סימן אינון דכפרש כראשי' קשטיב כלהדיה ומר'כ'
 אשהכוס קשרי דאיהו דלא ידעו האו' השכו דכל
 ויהי דכתיב בענין ימי קשטיב ואמרה דתוין ג'ו' הו'
 סכך ליד לה' : דקו מינה דהאי דנח ויהי איהו
 ולג' היא אלא דכתיב מקרה ויהי כל ימי ד' פרשת
 כראשית קשטיב דלאו פרשת כראשית לא קשטיב
 מיהו איהו נמי כפרש' דהאי דנס ויהי איהו
 וכדכתיבאל ותולא מידו : וכנמאל כפרש עזרא וכן
 כתיב הרמ'ה ז'ל' כס'ת מלו כפי מה שהעידו סכמי
 כורגיש : יוד ויין אינו נו דגש - וכני חס כוש
 טעיה המופים שעשה פה פוסקא אף על פי
 שגם בהללי יש כאן פרשה קצומה כי בכל ס'ס'
 וירושל' יושבנו אינו זה ראש פרשה כלל ולא
 בהרמ'ס' ולא כחאורי ז'ל' קבא כפשת לא כשופר
 ורעמה המס רפת בס'ס' וכור רעמה - גבור השלישי
 כלל מקף : וכלה כרוב ג'ג' הנון כצרי - רסן זקף
 קטן כריש - הערקי בקצת כפרש' ההא כפתח
 ומסור' פליג' כ'פתוח : גרור הגימל רפה .
 הצרמות מלאתי כתיב שנמצא במקוה חלרמות ב'
 מלין ואפי לא מלאתי מקרה וו' ולדרכה מצאתי
 שנמצא על הצרמות ד'ה' מלה קדמ' כתיב ונ'ל' שגם
 על זה כאמר ואיך גיהיה בכל הכפרים הוא מלה
 מדא והרוש בשבא וכן בהללי ומסור עליו ב'פ'י' ב'
 בקרי' ד'ה' ודין - ונר'ה' שלכן טעיה מי שטע' וכתיב
 שמש' כמקרה ב'ר'ג' ב' מלין ולא היא אלא
 ב' בקריאה קאמר סוף דבר מי שכתב ב' מלין
 שבוט הוא דכספי דקי' פליגי עליה
 ור'מה ז'ל' לא הביט מלה זו כספרו גם
 המאירו ז'ל' לא הזכיר לך מ"כ שנמצא כספר
 עזרא

סניוס כנון דג'יה' : אמר פנהם בכל ס'ת' וכרללי
 כתיב ו' כל ימי נח ומסור עליו ג' דמטיב
 סמוך למך נח מל'ן קיסין . וכספרי אשכנו
 וערבינו ויהיו כל ימי נח וכתיב בג'ין א'מד מהם
 ככאן משפ'ן הנקדין ומסורין מל'ן קיסין ושעות
 כידיה' כ' טמו מדא' עיכוי' ע'כ' . ואפי' אמר
 קסור' קא חזינא טעות וראיות לא חזינא :
 והרמ'ה ז'ל' כתיב זיה מחלוקת' קשרי' וכמסר' ולא
 נכריש . והמהתו על המאירו ז'ל' שלא הזכיר זיה
 כ'וס - וכ'ל' להרד'הכא ויהי ג'רסיק'אדל דכיון
 דהכי אשכח' ככ' ס'ת' וככלהו מקראת' דיה' בלא
 פלוגתא כלל אשתכח דס'ק' וכל כתיובא וספריא
 דילהו אכרעו הכי והשת' אית לך לאיגורוי
 אכמריהו דמסתבר דקו' ואשכחו כיון דילכ' השלה
 לאיך נ'ס' : תו' אלא אשכחא כפרש' דוקא
 עתיק' קרה אמרי' כ' מהו דכ' הרמ'ה דאמר'
 הכי ויהי כל ימי פלוג' אכעבה' כענונא וס'א' אדם
 שת' אנוש קינ' מהלל' אל ירד' מתושלח ע'כ' וזכר
 כפרשת כראשית . והאי מקרה מקויעא למקרה
 דאמרה ויהי כל ימי ג'מל'ן קיסין דאם איתא דהאי
 דנס ויהי איהו ליתא דאמרי' אינון וליתשוב נמי
 כה' ואשכח השת' דמקרה דאמרה ויהי כל ימי
 ב'מ'ל' קיסין הווא לה מדא לג' כתיב ופיון דכרוו של
 אחד כפקום שנים - וליבא : וימיר דלעולם
 האי מקרה דאמרה ויהיו כל ימי שבע' וכ' כפרש'
 דהאי דנח כתיב ויהיו איהו והאי דל'ל' חשי' ליה ולהו'
 חמיל' משום דיהו דכפרשת כראשית קא קשטיב
 דלאו כפרשת כראשית' לא קשטיב מדא דהא קשטיב
 להאי מקרה דכתיב נמי אינון דכפרשת נח דאיתא
 ההם כסמוך וימי פלוגי' ג' בטעם מאריך וטרמא
 אכוש קינ' חרוג - ויח' פלוגי' ה' בטעם ש' ש' וזקף
 קטן ס'ה'ל'ל' סמוך מתושלח רעו' נמור ע'כ' : הא
 אכא דשרוג רפ'ו נקור כמרה נח ניכיה והשיב
 לנו - ולא תשעי בלישא דמקרה דא' דאמרה
 שבעה בענינא דלאו בענינא דכראשית' קאמר אלא
 בענין ימי קאמר וכו' ויבא דכתיב הרמ'ה ז'ל' וז'ל' -
 כל ויהיו ויהי בענין ימי פלוגי' כהו' כ' ס'כ' :
 ותו דאי הכי אוף אלא אמרי' דנ' קיה דאמרה

אור תורה

לכל המאורות מן הקודמת לז לקודמת מן המאוחרת כי מי שדן לז בה לעל אד יסייב דבר. ונל' כבר ידעת אחרת נאמה כי זה הכה לבדו נשתנה מכל חבריו לכה. סגול ופיך ספק כי לא למסורק לכה נעלת פתח מן כו ומכיו שהוכרם זה פתחיו ממנו לכה כל נדבש כולם נקרא כל כרפה ירא: שדס לוכמות כסו' מלת הכה והרי הנון ר' י' לכן נדבש כל להורות כי לא קדכלו נמות וזין הנון כצרי המורה על הנס. והבלל לא השלם קריאת הנה כסגול' אש לא נקרא כל נדבש והעד על דברי תמצא כל הכני סגול' ראשונה כצרי כונסני' רפה לך היכי בני סגול' ראשונה כסגול' כון שניה דגושה וכן הכני מי אלה בני וכן הנון עבדים לאדוני הנון לך לעבדים הנון ועלינו ככלם כון שניה דגושה לפי שהרא' זונה כסגול. ול' פ' שיש להקשות על דברי מכל וקיום נראין דברי מדברי ר' י' : כרמוב הירש כשול לבד : טים כמס לבד זרקא : הוי' אלה שפי' י' ר' כאל' . פוי' אלה נא הנון דגושה . קיתו כרית עטר למאורו' ז' כחוב שהוא חסר ולא וכן ככל הספרים מלאהיו חסר וכן כחב הרמ"ה ז' ל וכן קר' ורא' הוי' אלה : גשם המאורו' שהוא מלא וקבר ענה במאורו' ז' : לשבר כלל חקף : ויתמחה מכ שניה נקמ' וכ"כ ר' י' כמכלול ד' הו' והוא כספק ככל ס' י' וערביא ונהל' . ומק' עליו ז' כטעמת חרשיתין ומקין אך המדפי' כחכ בהפסך טעות כי לא נדנה גום פסק אחר השלשלת ואין זו טענה כי כיון שהנון לו קיל' לבדו לשה יחזרו ויתמחו ונולמה לא נקח עינינו וראה שהיא בעצמו כפרפה שלענינו כסין ויאמר וי' אהי אדני אברהם הדמי ויאמר כספק ושלשלת גסן' מסר עליו ז' כטעמ' חרשיתין ומסין ומס' כקדר' זו פסוק וישת' ויקח משה לא שהוא מגבב ומבי' עליו דברי רוחו' ש' עוד ומפני שיש נהי' מסלי איוב וכו' עד הם שופים זהו מה שהוא פושב: כחמלת הנית דגושה . אלתלפת חלרע לכן היה ראוי להיו' כל רפה וכן מקיניו כספר אשכנזי אדככל ס' י' והללני וכירוש למי' הוא ג' ו' לא ידמה למה עליו כזקף קסן כס' : הפכו ההא כהמך לבד :

ל' ה' ט' י' אכני כרביע . כמקף אין יוד אחר הקו' . וכניד מלחם וסיון קוד על יוד כהרף . והענה אין בו יוד . וימצא ויב' לו אה ליש כא גרישין . והאמר בזק גדול כס' . פניד אליהם וירא : בוד אהת . פרא הפא דגוש . וי ככל הכ רפה . ונאמר אליהם כן הכף דגושה . ואכרם האלף בלא קדמא והריש לא וכל וכלת בזקף גדול . מתח מס עניה דגושה . כרית בזקף אליהם שצעו קסן . ויהו הוד רפה ונאמק המית כמקף האדפי' כל המלים . טעה כי לא פמנה עם מלין דפקמין כאלתמ מלה לכה ואסלחך טעמ' באל והוא חלרע ככל ס' י' . ויהו אחרם כן אליהם כטרים חרשיתין שרי אשתק' פ' אשתך ככל הספרים הוא יקרב אליהם : כרביע . וקמתי ספר יוד . וך כלא פסק . וימל ויבא אליהם הגרוש כבוד ופוא מלעיל . ומקת כהמך והמס מדוב פניכם כלל מאריך ימלו פ' דגושה :

רעים פראת וירא פחותה . יש עגות הבימל רפה : ויב' . ויתכר רך כקפך והמדפי' הרבה דברים אל אליהם כאלה . תש לב אליהם כי סכו פמה : והוא כהמך וכל' כלול לאל' ובו' קדמא . זה הוין דגושה אמנם האלף כקבו' וכ"כ מן . לה רות המאורו' ז' : פי דיראה כספק' ויקחו השופר אה כפי ישראל כקוף . המכבה המס כשוא ופתח : גדול הבימל ונאמר פרט' ור' ש' וכן גוי' : פי רפה האף והכית דגוש כפתח סגי' . זה הדבר הוים כשוא ופתח . ההא הוא כשניה כפתח חכר ד' אשר הנה הוין דגושה . הצור כאלתם . אולי כראש ישת' אשתי התיבה לבד תלשא וכן ויאמר השלישי . כלה הלמד מוח ויבא משה ואשרן מפני הקהל ונאמר פראת חק . וכלא שופר ומלת כל בשופר וכלא מק' וכן כראה לינו פה ס' ל' לכאורה כי לפ' קשה למה ככה כסגול' כיון שהוא כלק . אליהם חלר' ולמה כל נדבש כיון כספק' למהו' אך לשכנוי ה' תס כל כישא כי הנה מלעיל והוא דשוק או אחי מרחיק לדעת קנה אלא שכל' אימי רונה לחלוק על ס' י' אליהם משה כיון כספרו ירושלם מלאחי כהוה ורד' ק' כחכ אש' תצוין כמכלול סו' ד' שו' כיון הנה כסגול' מפני הדבש גימתי מחות . שכלת כל ולא הנכני דבריו כי אש היה כניא איים כסגול' הנה בשופר כיון וכלא מק' כמו שהוא כס' י' לה' ובו' י' ה' כ' רפה ולא ויטורך הנה' לסגול' ואם היה פ' י' ח ששים כסגול' הנה כמ' כי כן כראה' הו' ל' כי כל וי' ו' איותו יסגול' לה' ו' בלעיל אף כי משפ' הכתוב להתחכב גומר כי פלא כלות אליהם כי חכוא : קרא' אש' הציר צ' ע' ר' ד' מ' ל' אונך מסורק דין ס' י' :

לעשות

לעשות העין בשוא ופתח • ממחרת מס שניה בלא
 מופר • הוא הראשון במאריך לא בתכיר • כ ויסע
 משם אברהם סגומה וה'פקד את שרה סגומה :
 גרר הגימל דגושה נח וס הראשון מלא • גב בדגש
 בלא בלא מקף • גב בדגש ובלא מקף • אורך מלא • אל
 עשית בלא פשט • הוה הוין דגושה בשניכס • אל
 באופר הפוך • כל הגר בהא לבד תלשא ימות מלא
 אלהים השני בעסק • גדול הגימל דגושה • ויהי
 בעת פתחה • ההיא ההא בעת • אשר כס'ס במק'
 ובלא קדמא • גרחה בלא מקף • אבימלך באחמ •
 עבדי הדלת רפה • לעול'האל' כזרי ויהי אחר הדברי'
 פתוחה ויהי אחר הדברים ויגד פתחה • שבו בלא
 קדמא : לכס במאריך לא בתכיר : הכני בלא מקף
 והנוכין דגושות : יראה לו ככל הספרים יהוד בלא
 געיא אך כתוב בג' ליון הוא פלוגתא וכי במחזורא
 רבה היא בג' ו'כתתי זה לברכותךמה מדקדקי'
 ומקפידים כס'ס אפילו על געיא אמה : העש כסין
 שמאלי : כאסן היות בעת כסין הכותין בעת
 והגהת המדפי' עקר כי במקרה מנו כאסן בכך
 מד מן ה'וויגין מן כ'ב'מלין סמיכין ופתחין : ולא
 בלא מקף : והחכרו הכית דגושה : ואת דכחואל
 בלא מקף והאלף כזרי וכטורא :
 חיי שרה פתוחה : כג ולבכה הכף זעורא :
 אלהים בלא פסק : רבר מסר והמדפי'
 מסר עליו' ומלא ושקר הוא דובר • בשני העינים
 אכמה שאמר לית כותיה לולי הוכה בכנוריסראה
 ככמוך עוד שנים אפרים ואם מ'ס שהוא מלא' פ
 זה עקר כי כלס מקרים בתורה וכ' הרמ'ה ז'לי
 דויתן ברוב ס'ס ברביע : בכס' מלא באזלא גריש
 לא בשופר ורביע : בתוכס מלא וזו וכף ראשונה
 בשוא לבד : ויען כיון לבד תלשא : ארץ כזרי לבד
 תלשא : לאחותה ה' ין דגושה ואברהם זקן סגומה :
 כד המשל המס דגושה • הזאת הוין דגושה • ויקס
 הרביע כיוד • מסר כס'ס כוקף גדול טרס' כמס
 לבד זרקא • משתאה הא'ף כזרי • לדעת כס'ס
 ברביע ויוסף אברהם ויקח אשה פתוחה • לשתת
 מלא • הנערס ערה קרי • זכר' הדלת רפז
 והכית כבגול' : וינשם טעה המדפיס יוד ראשונה

דקנוך כיוון ששניה היא במקום ואו שורק וגם עפין
 בתוכה שורק מה צורך לקבוץ עמו ובכל ס'ס אין מקרים וסמין
 בה קבץ גם בעל יסרת המקורת כהניס ויסקל אלהים
 ספרים שיוד ראשונה בקנוך והוא טעות גמור כי לעמרן
 לא נמצא אות נקודה נקבץ לפני יוד כחה • ומגדנו' שרה :
 הילת וגושה י הנער כעברה קרי • לנער לנערה מער' המכסל
 קרי • הלזה ההא נפתח לבד • ולאניס מסר ולא אל זה עפרן
 ומלא יוד בכל ס'ס וכ' הרמ'ה ודברי הזופיס שם אשר קה
 שבו • ה' אמר מכתס בקצת ספרים מלת הפילגשים אברהם וגומ'
 הוא מסר יוד תיכנא כדברי רז'ל ורש'י אך כר'ב לאחות קבר
 כס'ס הים המגוהים וכספרים וישנים וגמ'ניס מלת עפרן
 הוא כתרין ויודין וכן מעידות המסרות • כג בעל פרתס וימי •
 מכלל ויפי כתב אכסנו המכאווה מלא כיוד בכל
 הספרים המדוויקים • וכראה שדכריו אלה מפירוש לששה ד'
 רד'ק לספר בראשי'הם • גס הרמ'ה ז'ל כהב ככלהו מקרים וסמין
 נוסחי דיקוי דאתי לזכור הרין ויודין כתיב ומס' עליה עד אם כלו
 ל'ומלא בתורה עכ'ל אלא שעב'ז כסה לבד לדברי לשה מיי שר'
 הדרש שאומר שחקר יוד תנינ' ועל פיו עשה מעשה כי לא יוכלו
 וכתבו נספרו מסר כפי מה שהעדילו עליו ואני אומ' לשה וארא :
 שכבר למדנו מספרא דרעיא מהימנא בפרש' פכח' ולא יוכלו
 על פסוק ויהי ביום כלות משה שיזו לסווד על לשה חים
 המדרשים בענין מלא ומסר' כשיחלקו על מציאות חמרה בשלס :
 הספרים והי סרות כ'ס פה' שנראה לומר שאותו ואז חים
 דרש שכתב רש'י סברת וימוד היא ולא קי'ל כותיה לשה ת העס
 ואיתא בילמדנו מה טעם של רבי שאומר הגר היא הקז :
 קטורה שנה' ינצח' בא מכל באר למי ראין' כו'ע'ס
 ולא אמרו הפילגסס כתיב וכפירוש דרשוהו בזוהר וה' כרדוגומר
 לשון רבים שאמרו אברהם שמש כארבע נשים שרה ועבדס רד'
 והגר ותרין הפילגשים ואפילו מי שסובר שם דכני ס'י : ככר
 הפילגשים הם כני קטורה מ'מ דורש הפילגשים ישמש' לביס
 לשון רבי' פלגש הש' פלגש בקדמית' ר' סייא אמר ר' ר' ס'ו :
 פילגסס ממש כקייטוי הזילגשי' כתרין ויודין כתי'
 והגימל רפה ולזה' הסכים הז'אורי ז'ל וכן
 נמצא בספר עזרא וכ'כ בעל קסר שמן' שסון :
 המתי כס'ס אין בהא שופר • לתולדת מלא ולא
 קדמאה ככיות כוקף קטון וקדמאריך : דומה בהא
 ככל הספרים והמדפי' דוכר סקרים • מדד כשני
 דלחין ואלה תלדת ישמעאל פתוחה :

אור תורה

לכל המאורות מן הקודם לז' לקודמת מן
המאור זרח כי מי שצדק לא בה לעל ארץ ויטיב
דבר - ונל' כבר ידעת אמרם כשמה כזה הכה
לברו כשהנה מכל סבריו לבא - סגול ופיך כפק כי
לא למסורק לכה נעלת פתה מן כו ומכיו שהוכרם
זה כמחייב ממנו לבא לא כדגם כולם נקרא לא
כרפה ירא : שדגם לו נקוה בסו' מלת הנה והרי
הנון רצו' לכן כדגם לא להורות כי לא קדסלו נקוה
ויקוהו כדרי המורה על הגם - והבלל לא השלם
קויאת הנה בסגול' אש לא נקרא לא כדגם והעד
על דברי ממלא כל הכני סגורא שוכה כדרי כוונתו
רפה ר' היכי בני סגור ראשונה בסגול כון שניה
דגושה וכן הכני מי אלה בני וכן הכני שפדום
לארזי הכני לך לעבדים הנון ועליו בכלם כון
שניה דגושה לפי שהרא' זוכה בסגול - ולא פ' שיש
להקשות על דברי מכל נקום כראון דברי מדברי
רר'ק : כרמוכ הירש כשול לבד : שיש כגם לבד
זרקא : הוטיגם שופר יר' כאל' : סוגיאה בא
הנון דגושה - קיתי כריתי - ספר למאוריו ז'
כחוכ שהוא כסר ולא וכן בכל הספרים מלאהיו
מסר וכן כתב הרמ"ז ז' וכן קר' ורא הוי שכתב
גם המאוריו שהוא מלא ונקר ענה במאוריו ז' :
לשכר בלא מחק : ויהתפתה מה שניה כקמך וכ"כ
רד"ק במכלול ד'הו והוא ככפק ככל ס' ק' וערכיא
וכה לוי - ומקור עליו ז' כטעמת הרשימין ואמקין
אך המדפי' ככב בהפסך טעוה כי לא כנה גום
פסק אחר השלשלת ואין זו טענה כי כון טהנו לו
ס' ללכו לשה יחזרו וימחור ולמה לא פק שנינו
וראה שהוא כצמנו כרפה סלפמינו כסין ויאמר
י' לאי דאני אכררה הדפי ויאמר כמק ושלשלת
גס' אמר עליו ז' כטעם מרעיש ומסק וסימן פ' ק'
כקדר לו פסוק ויש' ויקח משה לא שהוא מבב
ומכיו עליו דברי רוחו מ' ש' יעד ומפני שיש כהלים
משלי איוב וכר' ע' ח' שופים זהו מה שהוא פושב :
כחמלת הנית דגושה - אמלפת חרפת לכן היה
ראוי להיו' בא רפה וכמן קמין כספר אשכנזי אך בכל
ס' וכהלליו וכורש למיזכר הוא ג' ז' לא ידעתי למה
עליו כוקף קסן כס' : הפכו ההא כהמך לבד :
לעשות

לל' ה' ט"ב אכני כרכיע - כמקף אין יוד אחר הק' - וכוכך
מלחם וסימן קוד על יוד כהאל - והענה אין בו יוד - וימלאה
ויב' לו את לוש כא גרושין - והאמר כוק גדול כס' - פניך
אלהים ירא : כיון אמת - פרא הפא דגושה - ויכלל הכ רפה -
והמרו אליהם כי הכף דגושה - ואכרם האלף בלא קדמא והרוש
לא וכל וכלת כוקף גדול - מתך מה שניה דגושה - כרית כוקף
אלהים שמשו קסן - יהיו ה' יוד רפה וינחם היות כמקף השדפי'
כא המל' - טעה כי לא פמנה עם מליון דפמקין כאלתה מאה
לכה וק' מלחך כטעם באל והוא מלרש ככל ס' - והיו אחרם כן
אלהים כשרים ח' עים ס' שרי אשתך פ' אשהך ככל הספרים הוא
יקרי אל'הים : כרכיע - וקמתי פסר יוד - וך כלא פסק - וימל
ויכא אל'הים הגרוש כיווד והוא מלעיל - ומקמת כמקף והמם
מדוע פניכם כלא מלריד - כמלו ה' דגושה :
רעים פראת וירא פשוטה - יש עבות הבימל רפה :
וטב - ויחכר רך כקסן וה' שדפי הרבה דברים אל
אלהים כאל'ה - הש לכ אליהם כי פהו המה : והוא כמקף וכל' :
כלו לאל' וכו' קדמא - זה הזין דגושה אמנם האלף כקוקף וכ"כ
מק' לה רות המל' : כי ידראל כפסק' ויקחו השופר
אל בני ישראל - הקוף - המכסה הפס כשוא ופתא : גדול הגימל
גומר פרטה וג' אה וכן גויי : כי רכה הכף והכית כדגם :
פנינו - זה אררה הרוש כשוא ופתא - האף הוא כשניה כפתא
הדבר ד' אשר כזה הזין דגושה - הציור כאלתה - סולו כראש
ישמש לקרי התיבה לבד השלש וכן ויאמר השלישי - כלה הלמד
מוח ויבא משה דגושה - יס
ואשרן מפני אמר מנחם הכא לא כון בא דגושה וכפער
הקהל וגומר אשכנזי גס כפער קאפלני הנה כמק'
פראת חק - וכלא שופר ומלת לא כשופר וכלא מק' וכן כראה
ליכונה ס' ל' לכאורה כי לפ' קשה למה הנה בסגול כיוון שהוא
בלק - אליהם מל' ולמה לא כדגם כיוון ספמוד לאהיו אף לשכנזי
הז תס כל גיפא כי הנה מלעיל והוא דרתי או אחי מרחיק
כחכה - וימ' נרצת קמ' אלא שכל' אימי רונה לקלוק על ס' ק'
אל'הים מזה כי גס כספרי ירושלם מלאתי כחיה ורד"ק כהב
אם תיגמין במכלול ס' ד' שו כיוון הנה בסגול מפני כדגם
ג' ימ' מחוה - שחמלת לא ולא הכנתי דבריו כי אם היה
כניא חיים כסגורו הנה כשופר כין וכלא מק' כמו שהוא כס' ק'
לכה וגומר י' ה' בא רפה ולא ינטרך הנה' לסגול ואם היה
פ' י' וס' שמים כסגורו הנה כמק' כי כן כראה' הול' כי בא
ויא' אוחו לסגול' לה ו' ל' ל' ל' אף כי משפ' הכתיב להתחייב
ג' וזר כי פלא

כלות אליהם כי תכונה קרא' אש הציור שער ר' מ' אונך ממסורק דין ס' א :

לעשות העין בשוא ופתח • ממחרת מס שניה בלא
 מוסר • הוא הראשון במאריך לא בתכיר • כ ויסע
 משם אברהם קצומה וה'פקד את שרה קצומה :
 גרר הגימל דגושה נח וס הראשון מלא • גכ בדגש
 בלא בלא מקף • גס בדגש וכלא מקף • אוחך מלא • אל
 עשיה בלא פשט • הוה היון דגושה בשנייה • אל
 בשופר הפוך • כל הגר בהא לכד תלשא • כמות מלא
 אלהים השני בפסק • גדול הגימל דגושה • ויהי
 בעת פתוחה • ההיא בלא פתח • אשר נכ"ס במק'
 וכלא קדמא • גרחה הלא מקף • אבימלך באתח •
 עבדי הדלת רפה • ל'עול'האל' ככרו • ויהי אחר הדברי'
 פתוחה ויהי אחר הדברים ויוגד פתוחה • שכו בלא
 קדמא • לכח במאריך לא בתכיר • "הכני בלא מקף
 והוכין דגושה • וראה לו ככל הספרים היווד בלא
 געיא אך כתוב בג'ליון שהוא פולג תא וכי במאורא
 רכה היא בג'ע'י' וכתבתי זה להראותך כמה מדקדקי'
 ומקפידים נכ"ס אפילו על ג'עיא אמת: העש כסין
 שמאלי • כאשר הקיפה בעתה כפנד הכיתוין כפתם
 והגהת המדפי' עקר כי במסרה מנו כאשן בכדך
 מד מן ה'וגין מן כ"ב'מלין סמיכין ופתחין • ולא
 בלא מקף • והחכרו הכית דגושה • ואת דכתואל
 בלא מקף והאלף כצרי ובערמא •
 חיי שרה פתוחה • כג ולכחה הכף זעירא •
 אלהים בלא פסק • ירר חקר והמדפי'
 חקר עליו' ומלא ושקר הוא דוכר • בשני העינים
 אכמה שאמר דלית כותיה לולי הוכה בכאוריסראה
 ככמוך עוד שנים אמרים ואם מ"ם שהוא מלא'ן ש
 זה עקר כי כלס מקרים כתורה וכ"כ הרמ"ה ז"ל: לוי
 דויתן כרוב ס"ס כרכיע • בכס' מלא באזל גריס
 לא בשופר ורביע • כתוככם מלא ולו וכף ראשונה
 בשוא לכד • ויען כנין לכד תלשא • ארץ ככדי לכד
 תלשא • לאחוחה ין דגושה ואברהם זקן קצומה •
 כד המשל המס דגושה • הזאת היון דגושה • ויהם
 הרביע כיווד • חקר נכ"ס כזקף גדול טרס' במס
 לכד זרקא • משתאה הא'ף כצרי • לדעת ככ"ס
 כרכיע ויוסף אברהם ויקח אשה פתוחה • לשתות
 מלא • הנערס ערה קרו • ובר' הדלת רפה
 והכית ככגול • ויזעם טעה המדפיס יוד ראשונה

דקנוך כיוון ששניה היא במקום ואו שורק וגם עפיין
 בתוכה'שורק מה צורך לקיין עמו וככל ס"ס חין מקרים וקיימן
 בה קבץ גם בעל יסרת המקורה כתבי יס ויטקל ארבעס
 ספרים שיוד ראשונה בקנוך והוא טעות גמור כי לעטרן
 לא נמצא אות נקודה נקבץ לפני יוד כחה • ומגדנו' שרה •
 הדלת וגושה י הנער כעברה קרו • לנער לנערה מער'המכסלה
 קרו • הלזה ההא נפתח לכד • ולאנים חקר וואו אל מה עפרן
 ומלא יוד ככל ס"ס וכ"כ הרמ"ה ודברי הזופים שם אשר קה
 שכו • ה' אמר מתיחם בקצת'ספרי'מלת הפילגשים אברהם וגו'
 הוא חקר יוד תיכנא כדברי רז"ל ורש"י אך כר ב לאחוחה קבר
 כס צרים המוגהים וכספדים הישנים וכמצי יוס מאת עפרן
 הוא כתרין ויודין וכן מעידות המסרות • גכ בעל פרשה ויוי •
 מכלל יופי כתב אכסנו ומאכוהו מלא כיווד ככל
 הספרים המדויקים • וכראש אדכריו אלה מפירוש לשח' ד'
 רד"ק לספר כראשי'הם • גס הרמ"ה ז"ל כתב בכלהו מקרים וסימן
 נוסחי דיקי דאית ליון כהריון ויודין חסיד ומס' עליה עד אם כלו
 ל'ומלא כתורה שכל' אלוא שעכ"ז חסיד לכו לדברי לשהח חיי שר'
 הדגש שאומר שחקר יוד תיכנ'על' פיו עשה מעשה כי לא יוכלו
 וכחנו נקשרו חקר כפי מה שהעדיפו עליו ואלי אומ' לשהח וארא •
 שכבר למדנו מספרא דרעיא מהומנא כפרת' פנת' ולא יוכלו
 על פסוק ויהי כיום כלות משה שאין לקסודך על לשהח מים
 המדרשים בעיני מלא וחקר כשיחלקו על מציאות ממרה כשלת •
 הקשרים והקשרות כ"ס פה'שנראה לומר שאותו ואין מים
 דרש שכחב רש"י כפרת יחיד היא ולא קי"ל כוהיה לשהח העם
 ואיתא כילמדנו מה טעם של רבי שאומר הגר היא מקצ' •
 קטורה שנה' ייחזק בא מבא באר לחי ראש'יכו'ע"ש
 ולא אהרו הפילגשם כתיב וכפירוש דרשוהו כוזהר וה'כרדוגומר
 לשון רבים שאמרו אברהם'שמש כארבע נשים שרה ועבדס ר"ד
 והגר ותריו הפילגשים ואפילו מי שסובר שם דכני מ"י • ככר
 הפילגשים הם כני קטורה מ"מ דורש הפילגשים ישמעאל'כניס
 לאון רבי' פלגש השח'פלגש בקדמית'ר'חייא אמר ר"ד ס'ו •
 פילגשים ממש נקיטין הזילגשי'כתרין ויודין כתו'
 והגימל רפה ולוה' הסכים הזאירו ז"ל וכן
 נמצא כספר עזרא וכ"כ בעל קשר שמן'ששון •
 הפתי ככ"ס חין כהא מוסר • לתולדת מלא ולו
 קדמאה ככיות כזקףקטוןוקדרכתמאריך: ודומה כהא
 ככל הספרים והמדפי'דוכר שקרים • מדד ככני
 דלתין ואלה תלדת ישמעאל פתוחה •
 תולדות

מקנה
 ד'
 קוי
 מ

דברו לשלם וישב פתומה. לו לשלם מקורו. תשלטו בו
רק דין קץ : הכות רפה - כתתו התיו בקמץ לכד -
וימשכו הפס' כסוף התיכה וכן יוסף ויכירה כתב
איתם ט"ל ה' זאירי ז"ל בקרית ספר שלו זהו מקור יוד כפי
מלאם וסוף התקונים אך בכל המקרים מ' תיו מלא יוד וכ"כ
אין פתח הרמ"ה ז"ל ויכירה ויאתר מלא יוד כתיב כנסתי
אותם לפרעה דיקי ומאן דמקור עליה ל' כו' זמור שבוא הוא
מק' אשר דבר דכסתי דיקי פלוגי עליה והו' דאיתא במקרה ג'
לכם אניהם מקרוב כלשונא ויכרסו ויתכר והכלל הכרה ויכרהו
וגומר וילן על פניו דאליה ועודקו ע"כ מכל דויכר'
אותם ויכחם ויאתר מלא יוד כתיב עכ"ל וכן עקר אע"פ שבשני
אוחם וימי - ספרים ישנים מצאתיו מקור וגם הצאתי כתוב
וישיגו אותם שבקת ספרים מוגהים כמצא מקר אין לחוש ויהי
כנים בשלם : בעת ההוא פתח הלם עדלמי הלמד דגושה - לא
על סל הזמד לו כס"ם וערכיא לא בדגש ומקור עליו ד' קמטי
התיכא דפסקא ודגשין-כהן הזיו בקמץ לכד ג' סבדג ז' וכן חנירו
תנוה : והאלל העדלמי סלמד דגושה - לי רפה : תקח הקוף דגושה
אותם שמיני : הגדי הגומל דגושה - הויאזוה טרמא באנף - לאמר
והנשא אותם : רפה - לו בדגש : ויוסף הורד סתומה : לט כית
את הנפסור המי' בטרמא - אדכתי במאריך - יסס כס"ם כמקף לא
וגומר והביאה במאריך - ויהי אחר הדברים האלה וזהו וכלל
א הם אל הבהן : ק"ם וכמזריים אין בו פסקא כלל וכדעת הרמ"ם
פ שת מזורע : ז"ל וכ"כ ההגהת וכן עיקר אע"פ שחללי היא
זכתי פתוה דגם המאירי ז"ל לא תגרע אך אמר להניח
שלמים אותם בזיוח פתומה : היה בדגש - לאמר
אחרי מות : המיה כסגול - כהימי האל בשוא ופתח - וישקבו
למען ידגו במאריך - כגדו בהיורי-אלני בטרמא ויכס במאריך -
דרהיב' וגומר ויהי אחר הדברים האלה טמא פ' טעה המדפיס
אמר : כי לי במלת האפידים כ' טעיות גדולות א' שהדפיסאמו'
כני ישראל כיוא' זמס כחון הכי קרי כיוד וזה עקר כיו בכל
עבדים וגומר הכפדים כתוב האסי כיוד ואין כאן קרי : וכתיב כלל
כהר ושמ אותם גם במקרה ובתא דף התק"א לא כמנה עכ מלך
שנים פרשה דכתיבין ואו באמצע תיבה קריין יוד והטעות הכ'
אמר וככו שם יור אחר הרום וגם זה עקר אך עקר יוד התיב'
אותם במכסה : ונקוד על ו' המקר וכ"כ הרמ"ה ז"ל המאירי - מ
ושמו אותם מש משקה בלא מקף חוץ כמקף - אמו במשמר הכות
איש במרכיב ?

מבן שלשם שכה קדמא דפרשת נשא ע"פ הפקד אותם וישלחו אותם והי' אותם הכהן ויקיבו אותם קח מאתם וגומר :
ויהן אות : פרשת נשא : הוקע איתח' בלבן כירור אלה ה' ידועים וגומר פרשת פנחס וארץ ירים ראשים - זמרח וזהו הוא
ובחיל אותם דר' ס משנאחו אותם משק ה' ל' אלה אותם יצק כי יגרות קדמא דפריא ראה ג' לל ה' עבת וגומר אלה
וורש אותם שפטיכ ושרת אותם התיכא : פסקא ה' ה' ה' וגומר ארור אש' לא וקיסכי תבא ויקרא נשה ! הנוע' וגומר וילן
אותם משה לאמר וילך אלכס ויה' סוי ה' אשר דכתיבתי אלכס מקן ולא ישמע אלכס פרשה זו ידבר ללכס פרשה
שמות ואמר אלכס בעה ההוא ואמר אלכס באתם עד ה' האמורי ואמר אלכס לא תערטנו פרשה דברים :

לכד

מבן שלשם שכה קדמא דפרשת נשא ע"פ הפקד אותם וישלחו אותם והי' אותם הכהן ויקיבו אותם קח מאתם וגומר :
ויהן אות : פרשת נשא : הוקע איתח' בלבן כירור אלה ה' ידועים וגומר פרשת פנחס וארץ ירים ראשים - זמרח וזהו הוא
ובחיל אותם דר' ס משנאחו אותם משק ה' ל' אלה אותם יצק כי יגרות קדמא דפריא ראה ג' לל ה' עבת וגומר אלה
וורש אותם שפטיכ ושרת אותם התיכא : פסקא ה' ה' ה' וגומר ארור אש' לא וקיסכי תבא ויקרא נשה ! הנוע' וגומר וילן
אותם משה לאמר וילך אלכס ויה' סוי ה' אשר דכתיבתי אלכס מקן ולא ישמע אלכס פרשה זו ידבר ללכס פרשה
שמות ואמר אלכס בעה ההוא ואמר אלכס באתם עד ה' האמורי ואמר אלכס לא תערטנו פרשה דברים :

לבד - הארצות שופר ושר בה' - על בטרמאזבלל
 מקף - חוק היות כפתח : מכ כמזרים רדו הבית
 דגושה - יממה ה'וד כגבול - עם כשופר ושר
 וכלל מקף - אלהם דמאין בהאם ספר יוד מרגלים
 הגימל דגושה ככלם ויאמר ה'זל בשול כגבול :
 כאמתתהו הבית רפה - לו רפה - אשר אכתבו הכור
 בנות : מריקים בלא בסק ויאמר ראונו וגומר
 ויאמר לא ירדו ומ'אין כם פיקחא - סיכתי מלא
 רב שאל מלא ומכור עליו כ'ומלאין - שאל במק'
 גם אכתבו בגימל דגושה - פעמים הפא דשא :
 הזזה בדגש ויביאו האל' דגושה - ויקדו ויסתחו
 וישחוו קרו - ממשה חסר ואלו - מד ביהא
 הבית דגושה האיש כפור הוא נתיב :

מסרה מדויקה אומרת מקנה ג' אחריו וסימן מקנה עליהם יג
 וקנינם ויניה'ם כלתם וישבו בני ישראל אח נשי חסרים וסימן
 מדין צד כאן ולזו שומעין שאמרה בהלכה והקב"ה יוכח לכל אחיו
 למציאות כל האפרים עוד מצאתי מסרה מדויקה ויכדעלה ויג
 אהרה כפ' וישלם אומרת הקנה ד' וסימן ויקן ויפך שם
 מקניהם וקנינם ויביאו את מקניהם תנינל דפקוקא ויכו שטריו
 וישבו בני ישראל רק נשיכם וספכם עד כאן וגם זו בני ישראל
 ככונה ס'מה למציאות הקזרים ואלה שהו יגומר שמות
 המכרות לא פלגי אלף שזו ראחה לית סימן לכל שלח העו את
 היה ש'יאל מלשון מקנה גם יודלכן אמר ד' רק - מקדך יגומר
 ג' מקניהם ואל'ומקנכסוון ראחה שלח לחבר ומקנכ' וארא - כי בא
 עם מק'ה זכו זה יביא הרואה לטעיות ולפסוק שהם ס'רערה יגו'
 ד' מקניהם ולכן אמרה ג'מסר ד'זל אלמחמקניהם ויום חולעים
 וכפקוק רק נשיכם וטעכ'ומקנכ'אמרה על ומקנכס' וגומר בשלח :
 ל' רס' והכל הולך אל מקום אחד עוד מצאתי ואתה תחזה
 חסיה שלישיה מדויקה מקניה ד' מסר בחורה וגומר יתרו
 וס'מן חקיהם וקנינם ויביאו את מקניהם אל ופקדתי עליהם
 יום' תנינל דפקוקא וישבו בני ישראל ואל' כיתשא ועשה
 ומקנכס' עד כאן ומתוך מה שכתבתי סבין מה לפד כאשר
 היה סבת ההלכות והטעו'שנפל נספרי המסרה בזה עשה לפד
 המקום ודי בזה ויאמר שכתבתי כל זה מצאתי ויקרא - גלפי
 שהרמ'ה ז'ל והמאירי ז'ל ובעל ספר שמונשון כתבו אהרן וכיוו' וגו'
 כי זה חקניהם מלא ומו לא מני - ואלה שמוז בני נשא וישאלו
 ישראל סתוזה - קהז כחכ המדפי' כי בנספריים בני יכזס'
 מדויקים כהז' וקהז' שאר ענה כי בכל הספרים בהעלת'ופגנד
 כתיב קהה כל' ז'ו ואלד דאסכס'ה'ז' לכו הלת וקהה עמד עלהם
 וכב'יה אמ'ו וקהה כ' בדמכדבר דווארא ופ'ה'ה'ואו' שלח לך :

ויגש קתומה דכר הדלה רפה : הורדכו כחכ
 הרב המאירי ז'ל נקרות ספר שלו
 זה א'סר גם ואלו קדמיה אדככל וספרים במלא
 מלא ואלו קדמא וספר יוד גכואו כהרא וכ'כ דרמ'ה
 ז'ל ובעל ספר שמונשון וכו' עיקר עוד כתב המאירי
 ז'ל הוספון חסר יוד עכ'ל חטמע שר'ל שהוא מלא
 כ'וין רך ככל הספרים הוא חסר ואלו קדמיה ומקר
 יוד וכ'כ הרמ'ה ז'ל ועיקר וכ'כ בעל ספר שמונשון
 ואלו הוספון הקטון הקו' דגושה מה פי רפה - נבימן
 חס' יוד חנינל והוא מלעיל כ' יוד קדמל כגעיאל
 ולכו במק' לא במאריך - פרעה ויתן יפ'א רפא -
 הגו' הגימל דגושה - חו מרדה יה יש כזול לבד :
 גם רפה - אמר מנחם נשנים עשר ספרים כהיבה
 יד בדקאי וכהל'י ומצאתי ויקמו את
 מקניהם מלא ביד ולא במק'עליו מאו'לך המדפיס
 הדפיכו חסר ומקר עליו ד'מסרין גם כפרש'וישלח
 הכניסו במחיקה חסריס'ואלע'פ שנסחש כ'אות'מכרה
 כ'שכונים החתם שכתב ויקמו את מק'הם הכ כל
 דפקוקא וכפקוק זה יש אחד ויאין כ'י'ה'כ'ש'אמר ד'
 חס'יים והביא'ה' פסוקים מ'ה' גם נקנת מקורת
 כתיבה יד מצאתי ויקמו את מקניהם כ'מה' עם
 המכרים יה'ה קשה לו שההלוק היס'ה על הציאו'
 כל הפס'יים ולא יוכלתי לסמוך על הרמ'ה ז'ל בזה
 כי כפרו שבידי היה חס'פה ויבעתו ומצאתי כ'פ' שח
 מטו'ז כפקוק וישבו בני ישראל את כשי מדין

יהי כח'יב מהלשון ופיה בדג'ה ר'ל שזה מלוקת
 אף ה'ה חופ' לעיקר שהואו רפה ואזני עינתי מל'ה'ס'מן
 ופ'ל'גותות כן'אשר וכן כפת'לי ולא כוכר כס מוה'זו וירא את
 והרמ'ה ז'ל כת' שהואו דגש וכ'כ רד'ק'ז'ל ב'גש העב'לות את
 קופר שלו ג'רא ג'ימ' דגושה הבא בקדמ'ל לא כ'ג'ר'י שתי העב'לות
 ואת יהודה שלח סתומה - גם אבותינו הגי'זל כש'
 דגושה - כו לגור בארץ כדדי לבד ורקא מגוריהם
 הגימל רפה - כארץ ג'צ'ים הבית רפה יה'לף
 כגעיאל - פרעה הפא רפה - על רפה - כגדך הדלת
 דגושה - גויטכו ג'ימל דגושה וכן גם אלתמכו ויתן

אור תורה

ויברכס בניס ותן המיו כגן ל ולאשר האל באו ופתח ויש
בואו לאחור כשופר הולך :

רקדוקי מ' ו יהו ככל הספרים דאל פסק זה דבוק ומקור
עם אוק פרס ויגז מיקוביה אפי כמלא
נימא גם הרעכס ז'ל לא מכהו לכך געיה המדפי
שזס כראש פרשה זו פסקא כ'ין פרשה ס ותה כי
אין לעזות פה פוסקא ל'ל לא פתחה ולא סזומה
זכבר ביאר זה הר"ר אליה מזרמי ז'ל ולכונתנו רז'ל
טעמים לזה כב' רכזואר (אמרי הדברי האלה פ)
ויהי בלא מקף אעשה נס ס העין בשוא לכד מח
שם כדגוש וזכרכס הריו כזוא ופתח זכסס הנק
כצורי לאזיו השא דגוזה כשמאלו הכית והסין

מכר' עברי
גבי צולדכן
ר"מ' :
העברי נקדה
קדמאל' ר"ד
כ' :

רפן לעס הלמד רפה וכן גימל וגדל : (ויקרא
יעקב אל בניו פ'שמשון וליו פ'יהודה אהה פ' זבולן
פ' ששכ' פ'דן ס'ג'ר ס'מאשר ס' נפתלים' כן פרת
ויס' ס' בנימין זכב פ' מט עקרו כמק' לא כמאריר
עירבה עירו קרי ככס הכית כצרי סותה סותוקרי
וירכתו הכף רפה למס כמק' לא כמאריר פרת
כ'יהס כקוץ הרויס וימרה הרויס בשוא פתח וכן
ויברכך עד כמק' ההיון הכון כקמץ בנימין
מלא אל המערה כס'ס הקדמל כאל' לא כהס : כ
כן כגש אעלה נא לא כתיביר : השביעך הכף
רפה : אחו בניו הכית רפה לנו רפה מותו מלח
שליס אין המס רבתי :

עזות א ואלה כרכיע כתכמ' החית כפתח
(ויקס מלך מדש ז') למילדת ויאמר להן

כדלת זכה אוק קטן וירב היוד כחירק והריו זה
טעות גדיל זכראה קטן כי הקורא וירב כצרי היוד
כמו ויעב אלה ס מלא אומר שגעה הרבה לזולתו
כמו ויפר את עמו מאד שהו' פועל וזאל ור'ל שהש'י
הזרה את עמו ואין זאת כוכה הפסוק פ'ה אבל הקור'
וירב כחירק היוד הוא אומר שהע' עצמו רבה ופרה
זוהו ה'ת' סמכוון פה (וילך איש מבית לוי פ') כ
ולא כמק' הצפיכו כצרי דגוזה ככל השפרים
היודוויקוס וככלליו וכ"כ הר"ן גלחת ז'ל וכ"כ רד"ק
כשרו וגם כזכרה אמרו ג' מלין דגשין ורפיין
מת' לעין וסיתן הכפינו מקדש י"ו משחי עיני
פ"י ס'מין ע"כ ופירוט מהמלפין כי כשגש' המל'ת
האלו היה ר'איו ה'זית הש' רפה והשליש' דגוזה

וכרפך ה' כר זכאה הצניה דגוזה והשלושית רפה
וראב' ע' ז'ל ככת ולא כגד כרי הצניכו וכי' ולא כהיר'
חכת חקר יוד גמה הגימל דגוזה ות' א' השלישי
כמ' : י' יכקאו חין יוד אחר הכון והקו כחירק ככל
הכפ' ס : כי אין כס' כי כשופר ישר לא כמק' .
וישען חקר יוד למה זה היין דגוזה ויהי כימים
הרבים וגו' פרשה פזומה היא זו וטעה הזדפי' שלא
עשה פה פוסקא (ומשה היה רעה ס' וילך משה
וישב פ' ויאמר ה'לאהרן פ) ג רעה כתיביר . והס'ה
איכנו אכל חקר כתיב ככל השפרים ודלא כרד"ק
שכתב באורש אכל שהוא מלא שז' השין דגוזה .
כלכה הלמד בשוא פתח אעשה כס'ס העין בשוא
לכד תן כמאריר לא כתיביר העס כמק' לא
כמאריר והוא מלעיל כי ה'א כג' גימל ומג' ר' הגימל
דגוזה ד כידר הכית רפה השליכוה ל'ל
וכתימה על המד י' שמ' עליו שהוא חלף והדפיאן
אחר ה'החרון מלא וואו יהיו לך הלמד דגוזה :
אלכה הלמד בשוא פתח החמר הזס רפה : לפני
כש'פרי ישר ל'ל כמק' אהרון אה בלא פסק ה כלכה
הלמדן בשוא פתח תכן כשז קקורות כתימל
מלא וקשאו השין בשוא לכד כס'ס וככלליו
ודלא כמארירי ז'ל שכתב זהויה כמט' פתח .
כה רפה : שמו עליהס חקר יוד אל פרשה
הזאל דגוזה למש הרעפה ה"ש רפה
וכתב המארירי ז'ל הרעפה כקר ואו והא לבסו'
עכ"ל וככל השפרים הוא מלא הא כסו' תיבה וכ"כ
הרמ' ה"ל וכעל כסר שזין שאון זכן עיקר זה
כדגש :

וארא (סזומה) ו גרו הגימל דגוזה
ישראל האלף כצרי כי כשופר ישר
לא' כמק' וליעקב כאתנח אחר מכחם
ל'ד משה לאמר דגוזה ככל הסורה חוץ מן אחר
כפסוק ויאמר בני גד ובני ראובן מפני כי מלת
משה שס כטרמא וכפי ה'זרה היה ר'איו להיות
רפ' כיוון שהיא סמוכה ליהו' ואין חן לא
דמיק ולא אחי מרמיק וכספרי במדקדקי' לא ה'זאתי
מידובר כה זולתי כמכלול דף כ"ו מסב
רד"ק לתת לזה טעם ולא אחר כליס כי רפה
לדמותו למלה ועירא סזומה והיה כידר לזראות
לכו

לנו דוגמתו במלה בלתי ועיר ובלתי סמוך כי משה
 חזיה מלה זעירה ולא כמוכה ועור אכילו כוונה
 שהדגש למ"ל לא צד לטבת הכח כפתר שקדמ' כמו'
 משה עדין יקשה עליו קושיא חזקה שאם כן בצקוק
 ויואזר משה משה היה ראוי להרגיש מס משה השני
 וכן בצקוק לך היינו הומה סבר היה ראוי להרגי' השני
 וכן היה ראוי להרגי' למד כן אשש' לגם וזולת זה
 סל' בזה הוא ידענו כי היה י"ו לה ע"ש לאמר
 בשוף סגול כמו והיה לאכזו באמור אלי כל היו' אלף
 שלבו ההשתמשו שכתבנו במלסוז הניחו האל'
 להקל יך נריך לפחות להירות עליה כנשימה ולכן
 הלמד כזרי התורה כח והכ' אם קורא הלמד רפה
 אחר שקדם לה כחזה נקוף מזה טבע הלשון ויבא
 להקרוהה כמו בשוף למד ולא יהיה זכר לאלף הימ'
 אשלו כנשימה כמו על זוארי בניחן לכן הדגישו
 הלמד כי עלי' יש ארס מלה בה בכח קריאתה
 הדגושה כמזל קורא הלמד כזרי ונמצאת האלף
 כרגשה כנשימה : כיה רפה מחלי המית בשוף לכד
 וכן כמשון : הקרמי הקוף דגושה : פיתחם מלא :
 לאמר הלמד דגושה : (גא אל פרעה פ' ויזם אל
 כני ישראל פ' א' הראשי בית אכת' ס' דבר אל פרעה
 מלך מצרים ס' ראה נחתיד כ' כי ידבר אליכם שחוס'
 כזר לכ פרעה ס') ודברתהו רפה . כני הזלישי
 במק' ויהו לחנין הנון דגושה . אליו כס' כרביע
 לשחוט מל' : ויאמר ה' אל משה אחר אל להרן קח
 מטך וגו' קתומה : כל דחדשים רפה : בצפרדעים
 פ' : בצפרדעים הגדו' פה ונס' כשוא פתח :
 הצפרדעים היהו כגעים והגדו רפה ונס' כשוא
 פתח וכן כלם ומסור עליהם כל ענינא כזירכה
 בת' הדגש ותשל הצפרדע וכ"כ רד"ק במכלול ד'
 י"ג : ק אחר מנחם בכל הספרים ל' פיקסא
 כלל בין יעלו הצפרדעים לויאמרה' אל משה אך
 המדשי בתכ' שזו פרעה קתומה וכן הוא בהלל' כ"ת
 גס בהרמב"ם והיקשה עליו שיתלוק הרמב"ם ז"ל
 על מציאו' כל הצפרדעים הגדו' שדרכן לסו' יע
 מציאו' ס' לא כתבו פה מאומה . והנה כמזל
 אצלי רמב"ם כתיבת יד קדמון שהיה של הר"ו הלני
 ז"ל ומצאתי בו שחינו מנה זה פרש' לל' מסכים
 למציאות הספרים ופשי' כמזל שלל רכזוה לזונו
 ויאמר ה' אל משה אשר אל להרן כשה את משך וסך

ויאמר ה' אל משה השכם שתיבן קזומות ע"כ וזנה
 שומעין שאמר כה' כה' . ואלה ואלה א"כ כפי
 הפש' ון שצקוק' הפרק יחקר קתומה אחת דע כי עוד
 טעות שני' יש בלוחות פרק בספרי דרבו' והוא טעם
 כמנה מן כבד את אביך עד לא חתמוד שש קתומות
 ובהרמב"ם כתיב' יד הכז' מלאתי שחן שבע כי לל'
 חתמד בית רעד כמותה אשת לא חתמ' אשת קתומ'
 אחרת ו' מ' גס כהרמב"ם שהגיהו במצרי' וכדקתמזל
 בכל הספרים וברך ה' אלפי' אמת אשר הנמי נדדך
 את אחר כך ואלתי ככס משכה שגס מהר' יקארו
 ז"ל מזל כספר מוגה שהעבירו הקולמו' על ויאמר
 ה' אל משה כטה אחידך ובפסוקים שלשתן קזומה כתב
 שהיבן אך אמר הרכ שראיה לו שהגהה מוטעית
 היא כי בדפוס' איש' מזל שיש נה פיקס' ויאני אומר
 ומזו דפוס' איש' דלא ידעב' ליה ומאיו סולמי' מדפוס'
 כומכירגי ושאר דפ' ס' וזו אדפרידך מופס' קאישר
 לים ע מדפוס' פורטוגאל זהו היוחר מדוייק שכל
 סופים' והנה ל' כן פיקסא וכבר נכלו לירי עוד
 כ' רמב"ם אמרים כתיבת יד וכדקתי בס והנה לא מנו
 זה פרעה כלל מסכים למה שכתבתי והוא האמ' וכן
 דעת המאירי ז"ל וכ"מ במצריים : הצפרדע הגדי
 דגושה : ומבתיך השני ה' בית בשאר ישר כס' :
 הפזרה מ' זר ולו : פתחם שניהם ספרים : הרובה
 בקת' ס' זרים הריש בשוא פתח : (ויאמר ה' אומר
 והילככם ס' הש' כ' בקר' ס' בא אל פרעה דפרש' אמר' המציה
 דבר פ' ויאמר דפ' ששין פ' ויאמר דפ' כרד שחוס' וזה
 מקנהו כ' דה' פ') ויאמרו הארעמם סקר ויודי' ויאמר
 ה' אל משה השכם קתומה : פרעה הפא רפה ט את
 הדבר הדלת דגושה' מתקת' רים שניה בלא שופר
 כס' . והה' כמק' והוא מלעיל . אשר בתלשא כפ' יעלו
 הצפרדעים :
 לא בקדמא :

בא פתומה : ויאמר דפ' ארבה קתומ' וכתי כל ה' ק'
 ר' כ' כנשימה : ההלכים מסר זלו . וכוקנינו
 מלא יוד במצריים וכירושלמיים וכסל' וכלל ס' ס'
 וכ"כ הרמב"ם ז"ל בקציעות' ודלא כמאירי ז"ל שצ' ר' ע'ן
 כו . מבקש' הקוף רפה : רוס' ומת' : לא היה הקדמא
 כהא והוא מלעיל ויהיה כן כדגש סבך ויאמר דפר'
 מסך פתומה : כמותכתם מלא ולו קדמאה י
 פרעה הפא רפה : גס כדגש . ראשך
 פני ס' רפה : גס' כדגש : ראשך פני

אמר' המציה
 במדינות
 פולין נהגו
 הסופרים
 לכתוב קתומ'
 כפ' יעלו
 הצפרדעים

זינו משיריון "על כללה דעות נטלא קמיהו דישראל
 וכו' ויתעה כוזף אך חין לזוס ואולי דרמו כן מדלא
 כתיב ולא כין כף ללמד כמו כי כולם ידעו אותי
 בירמיה זהו מלא לכך דרשוהו כאלו אמר ושלשם
 על בלהו ולא תתמה ממקרוהתיו כי השמו' שנסופ'
 אל כשית זכרו עם הכזויים לפעמים חסר האל
 כמו מכאם בהכובס יעלבים כמו בתפוחים וזורים
 לבלות שאלו כמו וזורחם עובר בשוק אלל פנה כמו
 פנתה כי קמו עיניו משיכו כמו משיכתו ככה יתכן
 לאמר כלו במקום כלתו: י"ז ברכיע:

והנה בלא מקף, במזרים הכית רפה, מזרים
 דממתחו הרים כפתח, כפרע' הכית דגושה, למרכה
 הגהת המדפי' שכוז, כיכשה בית ראשונה רפה י
 אמר מנחם ככל ס'ס וערביא וקאטלונא כוהרים
 הסופרים לכחוב השירה בלוחה צורה שרדך לפכה
 ככפר הו האך מדפיכי ה' ארבע ועשרים הקטנים
 עם הגדו'ים לא דקדקו בכך אבל כתבו השירה
 כצורה אשר כדו מלכס וכן לא יעשה ולכן ראיתי
 אני לכחוב כספרי זה צורתה האמתית לחיגן ידעו
 דור אחרון בניסיונלו ולא תשתק מושראל ואסיבא
 אדפ' להדפי' ארבע ועשרים יג'ל להצחוק מלאך
 צורת השירה וכותבי ס'ת ויהוה לכחוב השירה כפי
 הצור' אשר אכתו' כי צורה זו קבלה היו' כיד הסופרי'
 ולא דבר רק הוא ולזה כתעורר הרמב"ם ז"ל לכחוב
 כספרו צורת השירה ואחה המציין השמר אל תפן
 אל און ואל תשת לבך לצורה שכספרי הרב רבי משה
 בר הימון זכרונו לכרכה הכדפיסיס כי משוכשת היא
 ואינה הנורה שכה הרב זכרונו לכרכה כספרו אך
 המדפי' כדלה מלכו: והאני חודו תפני ככל ספרי
 ספרד' ה' הוא צורת שירת הים וכל שיטה משלשם
 שיטותים יש לה שיעור ומדה זפני' כל חלק מחלקי
 השיטה יש לו קצב ומדה עליו חין

הבאי' אחריהם כיסלא נשאר בהם עד אחד
 ובני ישראל הלכו ביבש בתוך הים והמיל' להם
 חבדה מימינ' ובשמאלם וישע יהוה ביו' הדוא
 את ישראל מיד מצרים וירא ישראל את
 מצרים מת על עשת הים וירא ישראל את
 היר הגדולה אשר עשה יהוה במצרי' ויראו
 העם את יהוה ויאמינו ביהוה וכמשה עברו

לאב' מלבי' הפא רפא - יא כשלחו קדמא בשון - גרש
 ויו קימון הגימל דגושה וכן גם האיש וכן גדול - מעם
 ולקחה אבדה מלעיל - י"ב הגרים כוקף קטן - ומגתס הגימל
 ק' אבונ פ בא - דגושה וכן תגוהו - ככ כחוב כקרו' ספר לרב
 ולקח הכהן המזרי' סבוא מלא ואו אך בכל הם גרים הוא חסר
 פן ארו ואז כ - ואו וכ"כ הרמ"ה ז"ל ובעל ספר שמן און וכועיקר
 ולקח אונב - אחר כך כל לירי קיית ספר אחר וימצא כתוב בו
 ושכל במים אכל חסר - מיום הראשון חסר ואו' - שגזות
 סתת : הלא דגושה - מנת כחוב כקרו' ספר לרב' המזרי'
 שהיא מלא ואו אך בכל הספרים הוא חסר ואו וכ"כ
 הרמ"ה ז"ל ובעל ספר שמן און וכן עיקר (ויאמר
 עוד נבע פ' כחצות הלילה ס לא ישמע אליכ' פרעה
 פ' המודש הזה לכם סתומה) - משכו הזין בשול
 לכד בס"ס - והיה כי תבאו טעה המדפיס שגשה
 פ' פיאקא כי אינו תמלת פרשה - כל רפה עבת
 רפה - כחב המזרי' ז"ל ל'וסר בכל התורה עכ"ל
 ויש כאן ב'תמיות' כי הוא מלא בכל הספרים כ'
 שאין לו אה במקרא - ועצם לא בלא מקף - כל
 דובר רפה - והיה הערסא ביוד והוא מלרע יג
 כחוק הכית דגושה - והיה כי יביאך הראשון אינו
 תמלת פרשה וטעה המדפי' שגשה בו פיס זא - כי
 רפה יבאך השכי טעה המדפי' שכתב וכאך בואו זסס
 כגליוניבאך צרי כי בכל הספרים הוא כתו' יבאך ביוד
 ואין כאן קרו' וכתיב כלל גס כמקרה ריש דערי
 הימים לא כתבה מלה זו עם מלין דכתיבי ואו' ברוש
 מוכה וקריין יוד - והעברת במאריך לא כחניר -
 כל רפה - חסר חסר דאו - יד ברכיע מבכר
 חסר ואו: (ויקרא משה משכו פ' ויהי בחגי הלילה
 ס' ויסקצ בני ישראל פ' זאת קחה הפ' א' ויהי כע'
 סיום ס' קדש לי כל בכור פ' כי יבאך פ') (ויאזבו
 וימתו פ' מה' געק אלו פ' וישונו המים פ' חזקה)
 בשלח ס' כי ברגז - אל יס

דיוסק כעסק דוך
 כדגש ומשמים בס"ס המדוויקיס וכירו שלמייסין
 רשה וקח הקוף דגושה תמכת חסר: יד לאמר
 הלמד דגושה - ויגד בגימל דגושה: ושלשם על
 כלו ואו כתיב כס' כלו ככל הכפרים כלי זוס
 פקפוק לך כוזהר לשיר' השירים על לקסתי כרכבו
 פרעה ארו'ל ושל זס כל כלי כלה כתיב דהא עיטא
 נטל על כלה כגין לאיכאה לון לישראל וכלסו סוז

אור תורה

ט

אין להפסיד ומתכוון אין לגרוע וזה
 הכלל יהי כידך כל שיש שמוקפה
 לשלם הכל הראשון פליטי הוט
 חייב אחת כלבד וכמו שתמאחי
 בכל ס' ס' כן מצאתי ברכמ"ס
 כתיבת יד בלי שמוי כול לכל
 המדפיס לא התכוון כלל זה ומשב
 שהרשות בידו להפסיד זה ומשב
 בשטות ובחלקיהן ושאיין צריך
 רק להיות כשלאים שטות
 ולהיות שיטה א' חלוקה לשתיים
 ואחת פלוקה לשלש ולכן צר
 צורה כעולה על רוחו ולא היא
 שאילו היה הדב' כן לא היה צרי'
 הרב לכתוב נקשרו צורה כי
 היה די והותר כמה שכתוב ש
 שכונתין אותה בשלמים שטות
 הראשונה כדרכה והשאר למת
 פלוקה לשתיים ואחת לשלש אלא
 ודאי השטות וסלקיהן טיעור
 ומדה להן אין לשנותן כלל .
 והיך צורת השירה האמיתית .
 משעה שהסופר עומד וכוונת
 כפישת בא אל פרעה או לפחות
 מריס פרש' לז למראו' עיניו
 יכינו לראו' ללמ' ולכוין שיבא
 לו נסיף הד' מלת פרעה אשר
 כפסוק וישבו המים ויכסו את
 הרכב וגו' כדו חייב מלת הכאים
 בראש הד' כהלכ' כי זו היא ה"א
 על כ"ה שמו' ומלה זו היא ריש
 שיטה ראשונה מחמשה שיטות
 א' ז' לפני השוה שקל ראשונה
 הכלים . כיבשה . והפ .
 חת . כמ"יים . ואחריהן
 שיטה פנויה ואחריה השירה
 כפי צורה זו שכתבתי ואמריה

או ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמר (או ישיר
 לאמר אשירה ליהוה כי נאה נאה סוס פ' שיטה
 ורכבו רמה בים . עזי וזמרת יה ויהי לי שלימה)
 לישועה זה אלי ואנוהו אלהי
 אבי וארמגדו יהוה איש מלחמן יהוה
 שמו . מרכבות פרעה וחילו ירה בים ומבחר
 שלשיו טבעו בינסוף תהמ' למסיכו ידו במצול' כמו
 אבן ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך
 יהוה תרעף אויב יהוה גאוך הדורם
 קמיך השלח חרנך ואכלכו בקש וברוח
 אפך נערמו מים נצבו כמו נד
 גולים קפאו תהמת בלב ים אמר
 אויב אדרף אשיג אמלק שלל תמלאמו
 נפשי אריק חרבי תורישמו ירי נשפת
 ברוחך כסמו ים צללו כעופרת במים
 אדירים מי כמוכה באלים יהוה מי
 כמוכה נאדך בקדש נורא ההלר עשה
 פלא נשית ימינך תכלעמו ארץ נחית
 בחסרך עם זו גאלת נהלת בעוך אל נודה
 קדש שמענו עמים ירגוון היל
 אחו יושבי פלערת או נבהלו אלופי
 אדום אדלי כראב יאחוזו רעד נמנו
 כל יושבי כנען תפול עליהם אימחה
 ופחד כגדל זו ועך ידמו כאבן עד
 יעבר עמך יהוה יעד יעבר עב זו
 קנית תכאמו ותשעמו בדר נחלתך מכון
 לשבתך פעלת יהוה מוקדש יהוה כוננו
 ידך יהוה ימלוך לעולם ועד כי אמר המציה
 בא סוס פרעה בו כ' ובפרשיו בימינו שב יהוה עליהם את מי מכא' ראיה
 הים ובני ישראל אל הלכו גיבשה בתוך הים . למ' ככתתי
 (ותקח מרים פ' שיטה שלימי) ותקח מרים הנביאה אחו' אהרן . הקסר חודש
 את התף בידה ותצאן כל הנשים אחריה בתפים ובמחלות : חור דגס
 ותען להם מרים שירו ליהוה כי נאה נאה סוס ורכבו רמדה כפ' כי כל
 משה את ישראל מיססוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת צריך להניח
 ויבאו מרת' ולא יכלו לשת' מים ממדה כי מרים הסעל כן קרא ריוק :

בים . (ויסע משה פ') ויסע
 ימי במדבר ולא מצאו מים

אור תורה

שיטה פשוטה. ואשרי' חמשה שיטות שסימן ראשיהם
 והקצ' אחריה. קוס. ויזלו. ויבאו. והחמזית
 מקיימת במלת קרא בכל ס"ס ובמזריו ובירושלתמי'
 ודלף כמאירו ז"ל שכתב שציינות במלת הם ויש
 שומרים במלת מרה. ומכאן ואילך אין נורדל זוהר
 עוד אלא שזר וכוונת כפי מה שזדמן לו בכל שיטה
 כמלאה אומר מן חלת האלים עד מלת קרא מ"ב
 שיטות סימן לעשרים שם כן מ"ב כל שיטה מהם
 היא במדה ובתשקל וכמזרה זוהל שהים מהן שהן
 שזויה ורקות לב מרי אחת לפניה ואח' לאחריה של
 שירה. והרמב"ם ז"ל לא הונרך להזכיר אלו השתי
 שורות הרקות כי בקסמן לו מה שכתב כי אין ישיר גם
 מהקמרים הנפרשות פתוחות וידוע הוא שכל פ'
 פתוחה נרוב לפניה שיטה פתוחה מכל וכל כשהפרשה
 שקודם לה קיימה כסוף שיטה. עוד טעות שני
 טעה הדפוס ספר הרמב"ם ז"ל והוא שלא כתב שיטה
 ראשונה כדרכה אך חלקה לשתיים וצ' וצ' וצ' שלישי
 טעה והוא שהתחיל שאר השיטות בשיטה חלוקה
 לשתיים ובכל ס"ס מתחילים שאר השיטות בשיטה
 חלוקה לג' וכן ברמב"ם כתיבת יד ואותו מדפיס
 כשהכס' בלשון הרב' שכתב ושא' השיטות א' תכית
 בשמצע ריז' א' וכו' ולפי שהקדים הרב בדבריו
 הזקוק לשתיים משב שבה צריך להתחיל ואין הדבר
 כן והרב לא הקדים בדבריו החלוקה לשתיים רק
 להיות האחד קודם לשנים במספר. וידע המעיין
 כי מראש המזרה עד מחצית שיטה כ"ט אין שום
 פתוקך אך בחצי האחרון של שיטה כ"ט ובשאר חלקי
 שיטה אחרונה יש מחלוקה והמזרה שכתבתי היינו
 סברת הרמ"ם ז"ל וכתב הרב המאירי כי כן נראה
 הדברים ואמנה שני הבינים האלו מודיעים ועוד
 כי נדפדף הרמב"ם ז"ל מני שיטות כ"ט האחרון אינו
 רק ויש והוא עליהם וכראש שיטה שלשים את מי
 הים. ובכמזעה וכני ישראל הלכו ביבשה :
 ובסופה בחוק הים. והמאירי ז"ל כתב כי לדעת
 הרמב"ם ז"ל גם הני ש ט ט - ה' - א' - א' משיכה
 שאינו רק בא סוס פרעה שרבו ובפרשיו ובמלא
 בכו אותה שיט' כים וישב' עליהם ומדברין הרמ"ם
 ז"ל אין נראה כן אלא כמו שכתבתי וכן הוא בהללי
 וכן במצריים ובירושלתמים ובכל חלקי אית' שיטה

אשרונה חלוקה לשתיים איתמי הים כראשונה והוא
 באופנה ובמ' סופרים פ"ב אומר ריש שיטה שלשים
 מיה וכבר הארכתי בזה מה שיש בו די ומעתה אשוב
 אל הזגה. וטו יציר במק'. עוי העין בקמץ
 לכד. וארמ' זכהו כס"ם חס ראשונה כשאל לכד .
 כעופרת כס"ם הכפ כזחח . כתוכה בלא עסק .
 בעזר הכיה רפה והעין נקמץ לכד . עליהם בלא
 עסק . כאבן ה' : ק נק זך . כל רשה מקיו הקוף
 דגוזה . ויבאו אולתה ס' הכני ממסיר ס' שמתתי
 אתה' לכות פ' עד אית מאתים א' יו במתה' הקדמת
 כצין ל' א' כהז . כל כדגש . באכלכו במאריך . למס
 כשרת' השלו ב' מאר ושאר דברי המז' ש' שבוס וילא
 שכוס זה לפי שנקנת ספרים גם כה' ל' כה' בגליון
 השליו קרו וזה אמת וז' הרמ"ם וז' השלו לא
 כתי' וז' ודכותיו ויאקפו את הש' ועכ"ל . וגם
 לפ' אר שילא שכוס זה כי במקרה רכת' ד' התקכ"ב
 מנו ויאקפו את השלו עם מלין דמקרון יוד באמצע
 חובה ולא מנו עממה ותעל השלו . לגלגלת הבימל
 דגושה וילקטו היוד בלא קדמת . השכע' ויודשבתו
 מסר . יו וישבו כל עדת פ' זיבא עמלן פ' כתו זאת
 זכרון פ' זה כדגש . אמר מנתם דע כי כסיה בכל
 ס' א' ואטלכוניא וערביא ובהללי ובמצריים ואשכבו
 הס' מלין אף רד' קכת' כדגש כס' א' מלה אמת
 והקצ' בשוא . והרמ"ם כתב כסיה כמסוי דיקי
 כתיבי שני מלין . וס' מלאתי מחלוקה במקרות
 יש שמוקרת' פ' פסוקים דלית בהו' מלין מן כ' ב'
 אחין ואינה מונה פסוק זה עממה . ויש שמוקרת
 ו' פסוקים וזונה גם זה . והמפרט האזכניות
 אומרת שזה נסוק פלוגתא דרב כמתן ר"ל דרב
 נמתן למודה הוא דפלא . ואמר כסיה תלא חדא ה'
 שאר כל הס' זים אומרים שהם שני מלין וכן כ"ל
 פיקר שהם שני מלין חדא כיון שכלל הס' ז' נמצ' א'
 כן . ועוד שרוב המפרט אומרת' ו' פסוקים אית
 בהו' מלין דמתיכין מן כ' ב' איתן ומובין גם זה
 עממה . וכ' מ' מקור בקדמון שראוי לקמוך עליו .
 ועוד שאפי' המפרט שאינו מונות רק ה' פ' אוקי' לא
 כלן מוצאות כי יד על כסיה מן המכין אך מקשה
 מונות כי יד על כסיה ומוצאות מן המכייג' הלי גם
 לך לא יהיה . ועוד שפרמ"ם רב מוכיח הוא .

ועוד יציר במק'
 וישב' עליהם
 ומדברין הרמ"ם
 ז"ל אין נראה כן
 אלא כמו שכתבתי
 וכן הוא בהללי
 וכן במצריים
 ובירושלתמים
 ובכל חלקי אית' שיטה

ועוד דהוא נחיה לבכי ר"ל כי זאת מלאכתו למפש
 ולנדרק בכוס אחותו ובתקרו ובהסנין וכו' וזדוק לבלתי
 זדוק וירק לא לכך בא אך כוחה מה שזדמתן לו :
 ועוד שגרה'ה באלו היה כביה מלה א"ה ראו על
 בלא חקק יהבך בקבול וכלל שופר כמו אשר יעלה
 על לב אדם ועוד דל' בא לומר דכל המקרא' מודו
 שהם שני מלין ומקרה דחשיב ו'פסוקי וכו' כדלעיל
 שפיר ומקרה דלא חשיב אל' הפסוקים ולא חשיב כס'
 יה בהדיהו איהו ממי קברא דכס'יה שני מלין מיהו
 כיון דרב בחמתו פליג לא חשיב ליה דמאי דכ"ע מודו
 קחזיב פלוגתא לא חשיב א"י כמי ההיא דרב כהמן
 היא ולא ק"ל כותיה דיוחלדה הוא והמאירו ז"ל כסב
 שהם שני מלין וכן עיקר :

פרשת יתרו פתוחה ימ ויטמע יהוד דגושה :
 ויבא יתרו על הריב קדמא , ברוך
 וי"י ב'קוף קטן , אשר אתה השני אשר במאריך אלה
 בטרמא : כי בדגש : החקים הקוף דגושה : פ'ערת
 חסר : ככל הכיה דגושה : הגדל חסר : לקול מלאומאות
 מלא יפוטו המאריך כטית והוא מלרע : כדגש
 השלישי פ' יט א'ר עשיתי למצרים ה"ג ככל
 הספרים בלמד וכו' המאירו וכן עיקר וזולת זה
 שבוש : כי ביום השלישי חסר : הגושה הגימל דגושה
 בתקיות החיה בשול לבד : לך בהגול : יפרר בס'
 הריב בקמץ לבד : וידבר אלקים את כל הדבוכים'
 לככי ס' לא השא פ'זכור פ'כד ס' לא חרצת ס'זמ' לא
 לא תחאפ ס' לא הגבס ס' לא תענה ס' לא תחמר ס' לא
 תח'ה אשת רעך ס' לפי א"ת וכבר זכרנו כפ' יעלו
 הצפרד' כיצד כוהגין : אמר מתנס טרב ל'יהו'
 הדברות אגיד כי פעם אחת הייתי בכוד ישרים
 חכמים ונבונים חק"ק גריג'ים ושא'ל השואל למה
 לא יהיה לך אלהים אחרים על פני יוד פני כקודה
 בפתח , זש א'רו כמה השוכות ואת כלן ישא רוח
 הטובה שבהן יהיה שכן אשר יבן נכתי' פליגי אם
 כון פני קמולת או פתוחה ולכונקודה בשתי הכקודו'
 וזו כנולת שקר כי פלוגתות בן אשר וכו' לא בשמים
 הם אחנו הם גס דפשו גס כחונת יד ולא פליגי
 בזה , ואני כותיה א'תפ בדברים כי זקנים המה
 ממנו לומים : ואשר ר'יחי שנחפסוים נחבו וכו'
 אנו עיניהו שמעו חכמי מלי ג'סאני לג'יל המדור'

ואוס' בקושיא ולר' ה פני דרביע' כיון שהוא קוף
 פסוק הראיתם ככל המקרא מלה בסוף פסוק ושעמ'
 רביע' זולתי בזה המקרא ר"ל ו' הדברות . אבל אין
 זאת כי אכיש ל' הדברות שני אופני קריאה בענין
 הטעמים הקריאה האחת ליחיד הקורא והקריאה
 האחרת לקורא בצבור ולכך כרוז הפסוקים שני'
 הדברות יש שני טעמים ס' כיסוד ואחת לקור' בצבור
 כמו מלה פני יש בה רביע' זסוף פסוק היחיד קוראה
 כס' ע' והקורא בצבור קוראה כרכיע ולכן שוכרמו
 לכקוד כון פני בקה' וכפתח הקמץ לקו' נ'סוף פסוק
 כי כן דרך המקרא כל מלה הנקודה כפתח כשהבא
 בסוף פסוק או באחמס הנקד בקמץ והפתח לקורא
 כרכיע אבל לא שהיה ליוז של פני נקודה כלל .
 ומה הטעם יש לתיו של בארץ מתחא ולגדי של
 תרצת קמץ ופתח הקמץ לקורא מתחא בלתי תרצת
 כסוף פסוק והפתח לקורא מתחא בלא תרצת
 בטרמא . אבל אלף של לשכאי ואלף של הכל לא שמו
 בכון פתח עם הקו' לפי שטעם המלה אחמס שהוא
 מפתח הפכך גדול כמו ס'ף פסוק לבן בין הקורא
 באחמס בין הקורא בסוף פסוק שניהם קורין האלף
 בקמץ המורה הפכך . ואלף של מתחא לארץ גסכן
 לא שמו בה פתח עם קמ'כזי מלה זו יצאה מכלל כל
 המלות שהם משהכוח בהפסק וזאת לא כ'ובבאה עם
 ס'מן היודיעה וכן אמרו במקרה כל הארץ לארץ
 לארץ קמץ בין בהפסק בין שלא בהפסק .
 והמדפי כתב על מלת פני כן דינו למאן דליף רזא
 ודברי רוח הם . וז"ל ה' ין' פניכ' ז'ל כספר ע'
 ועקב בשאי משקלים ירושלמי רוב עשרת הדברות
 כקדוים בשני נקודות וכשני טעמים כמו כון פני
 שנקודה בקמץ וכפתח ולא תרצת ולא תכל' יש בכל
 תיו דגש ורפה והטעם האמתי לכל זה מפורס' שיש
 שני קריאות בדברות האחת כשקור' היחיד כינו לבין
 עצמו איכו פ'דקדק לקורא כל דבור ודבור בפני
 עצמו אלל משלק הפסוקים כסדר נגון קריאתו
 ודבור לא יהיה לך שהוא פרוץ עושה ממנו פסוקים
 רבים וכן זכור את יום וארבע דברות אחרוני' שהם
 קטנים עושה מכלם פסוק אחד אבל הקורא
 בצבור צ"יך שיקרא כל דבור ודבור בפני עצמו בין
 ג'יה גדול ככתב בין שהיה קטן ותקייב מזה
 פנוי

אור תורה

לעולם' כ' שניו בעצמות ובקדו' ונדגש ודפס להבדיל בקשתי
 מלאים בד' הקרירות כפי קדר הנקודה ודאיה לזה ש' דכו' אככי
 יאמנו לעול' אין כו' ב'קודות וכ' טעמים כי הוא דבור אחד קדר
 כל ימך ונא לקרותו כפאוק אחד עכ"ל - וכמלה אגב
 לעולם כי טעפיה לא דק כמה שכתב שרוב י' הדברו' נקדים
 פא : כשני קודות כי אין בכל י' הדברות רק שלש' אלותיות
 שנקודות כשני קודות ואלוהן בון של פני ותיו של
 בארץ מתחת וכו' של תרמ' ג' מהן אחרת כסוף
 דבריו שבדבור אככי אין ש' טעמי' איכו אחת וכי
 בייט' ונכיו אצרה שהרי אככי בשש' וכטרמ' ש' זיך
 בוקף קטוב' אהנת מבית באופ' ובמ' ארודע' דני'
 בא זנת וכסוף פאוק והיה לו להביא ראיה מדבור לא
 הא' ודבורה' ד' ודבור לא תממ' שלא כפלו
 הטעמים כס' - והנה קושיתו הגנית היא כפולה ר"ל
 כי מלבד שנתכטל מ"ש שאין בדבור אככי שני
 טעמים גם נתכטל הטעם שנתן לכלל הטעמים
 כי הדברות כי העד שהביא לשמשו הכמישו והעד
 הפך דבריו שאמר שהקורא בדבור צריך שיקרא כל
 דבור כפי עצמו והנה דבור אככי יוכיח שהוא קדר
 זנא' לקרותו כפאוק אחד ועכ"ל יש כו' טעמים
 והקורא בדבור קרא עבדים באתנת ושל משה
 חורה כריע ואינו מפסיק בו לקרוא עבדים כסוף
 עסקו אלא מתברר מ' אככי עד ולשמר מנותי וטס
 מפסיק וקורא מנותי כסוף פאוק : וזוהר אני כי
 לעולם הטעם האמתו להכפל הטעמים
 בדברות הארוכים מאד ובקצרים מאד הוא להיות
 בהם שני אופני קריאה א' לקורא ביחיד ואחד לקורא
 בדבור כאחור והדברות הבינוניים לא הוצרכו לכך
 כי כיון שאינם ארוכים ביותר ולא קצרים ביותר
 קריאתם שיה בין לקורא ביחיד בין לקורא בדבור
 ולכן לא הוכפלו הטעמים בדבור לא השא' ודבור
 כד' ובדבור לא תממ' - ודקאי' לך מדבור אככי
 מרץ הכי ש' אככי תרי דבראי קדמאי' דדמיון קני
 אהדדי דאככי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענוס
 זנא' כהא תליא דמאן דמקיי' אככי וי' אהיך כדקא מוי
 לא יהיה לו אלהים אחרים ומאן דמקיי' לא יהיה לך

להים אחרים על פניו הוא מקיים אככי ה' אלהיך
 ומאן דלא מקיים האוי לא מקיים האוי' זכיתומו
 אפשר לברר נש' למכפר בע"ל כלהו זנא' כהי לא
 חודי ותשתכח דהוא בר נש' לא יהיה לך קא מקיים
 כיון דלא עבד ע"ל' וכפר בה אככי לא קא מקיים
 לאו מילתא היא דאוי הכי לא יהיה לך כמו לא מקיים
 דהא קכ"ה הכי קאמר לא יהיה לך אלהים אחרים
 על פני וכתרובותיה בר מיני משמע הא לדודי בעי'
 לקבולי עלך לאלהא - ותו כתיב אהרתי לא מתתיה
 להם ולא תעבדם כי אככי ה' אלהיך וגו' : וכי
 תימא חינוס לא יהיה לך דכליל ביה אככי אככי
 דכליל ביה לא יהיה לך מאן אשר הולאך מארץ
 מזרים הוי באחר דלא יהיה לך דהא כיון דאיך
 מתזרים ולא יוכלו הכימוס' ותריז' ודמין סתרון
 לממנע' ול' זכוכי וככל טעות מזראי עבדי דינין
 ובמזראי עבדי כל מאי דעבדי ביבס' זא' וכימא ולא
 הוה מאן די ומח' כרדי ומאן הוה אלה' שזכינהו מתן
 הדי' ש"מ דלי' אלה' בר מיני והכי אמ' ית' - אשר הנני
 את וגעס מתחת יד מזרים עתה ידעתי כי גדול ה'
 מכל האלהים ורחב כמי אמרתי כי זמננו את אשר
 הוכיח ה' את מי יום סוף משיבס' ב' אהתכם ממזרים
 וגומר כי ה' אלהיכם הוא אלהים בזמים ממעל
 ועל זה ארץ מתמת אל' יא' אככי ולא יהיה לך כל חד
 מיכ' הו' כליל תרויהו ותרויהו חדא מלת' ז' ניבס'
 זהיל' ד' מאן דקרי בדבורא קרי להו לתרויהו כחדא
 ולא מפסיק ביניהם כלל והיינו טעמא דלית בדבור
 אככי תרי טעמי' - ולפי שראייה כי לא רבים
 יחכמו לדעת איזה טעמים הוכחו לקורא ביחיד
 ואיזה מהם הוכחו לקורא בדבור זה ממששים בהם
 כאשר ימשש העיור באפלה לשלמות כונתו לזכור את
 הרבים ראיתי לכתב פ' הדברות שני טעמים אלן
 לעומת אלן' באלו' אשים הטעמים שהוכחו לקורא
 ביחיד ובאלה' אשים הנעצ' הוכחו לקורא בדבור
 ולא אכתו' דבור לא ת' זא' ודבור כד' ודכו' לא תזממ'
 כי אין בהם טעמי' כפולים גם סופי' שאר הדברות
 לא אכתוב לזאת הבקב' :

אלה

ואלה השעמים לקורא בזכור

אלה השעמים לקורא בזכור

אנכי יי אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים לא יהיה לך אלהים אחרים על פני לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים כמעל ואשר בארץ מתחרת ואשר בכים כחחת לארץ : לא תשתחוה להם ולא תעבדם וכו' עד לשנאי ועשה חסד לארפים וזכור את יום השבת לקדשו ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת ליי אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך כי וכו' לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא יזכו

אנכי יי אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים לא יהיה לך אלהים אחרים על פני לא תעשה לך פסל וכל תמונה אשר בשמים כמעל ואשר בארץ מתחרת ואשר בכים כחחת לארץ : לא תשתחוה להם ולא תעבדם וכו' עד לשנאי ועשה חסד לארפים וזכור את יום השבת לקדשו ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך ויום השביעי שבת ליי אלהיך לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך וגרך אשר בשעריך כי וכו' לא תרצח לא תנאף לא תגנב לא יזכו

כמד את אביך עד לא תמ' אשת שבת קהומו וכו' פ גם כרמב"ם של דפוס שהיה במצרים ולזה שומעים שאמר בהלכה והסכים למציאות ס"ס . וס"ה זהלל אם כן כפי המשכונאשר שבסביף הפוק ווח' קהומוה אשת נש כי עוד טענה אחר יש באותו ער' נספרי הדפוס והוא שס' מונה ווח' חר' ה' אל חשה אחר אל אהרן נטה את ידך ס' אמת ובהרמב"ם כתיבת יד הזכר ל' אב זנה כולל גככלל הכפרים אף שם פייסא' וכבר כתבתי זה גם בפרשת ואלר' . כתב המאירי ו'ל בקלות ספר אחר הקוף ומלא אחר הלמד עכ"ל ואלו בני שבועים כי בהפוך הוא ופס"ס וכה"ל הוא מלא אחר הקוף וחס' אחר הלמד וכן כתב הרמ"ה ז"ל וכן במצרים וכו' וכו' עיי' . (וכל העם ראוי פ' : כס האמר קהומו) כלפי ס מסר

ומעתה אשוב להנה . כי הוצאתיך כלא פשט . מארץ מצרים כלא קדמא אולל' . עבדים כלא רביע . לא יהיה הלמד במאריך ושופר אבל אינה בסרמא ושופר . לא תעשה מקף כאלף ותחת הסין מאריך לא שופר . בשמים גם כמס שניה פשט : מתחת ואשר הפיו כפתח וקמץ והסיון כלא שופ' וכלל רביע' . ולא כלא מקף . וזממרי השין ימני' . תרצח הפה קדם ואללו טרמא ואמר כך הקמץ ואללו מאריך . הנאף המאריך תחת הילוף אלל' האהבת : לא תחמד אשת טעה המדפי' שלא עשה פה פייסא' בי פרשה קהומוה הוא גכזו ככל ס"ס וכ"כ המאירי ז"ל וכן נמצא בספר הרמ"ה ז"ל ובמצרים וכו' וכו' ואלו על טענה כמה שלא נזכר זה בהרמב"ם ז"ל כי טעו' הוא ס' פ' כרמב"ם של דפוס' יהיה נמצא אללו רמב"ם כתיב' ז'טן שהיה של הר"ז הלוי ז'ל וגם מוהמטן

אור תורה

לכד - אל הכפרת באלף קדמא ובהא לא - ארון
 מלא - לו ארבע לו ג'ג - מקומו מלא הוא :
 אמר מנחם נפתח רמ"ה ז"ל במלה תיעב
 דהמורה אפיניר יוד לו לא וכהא עוד ז"ל
 ומסרות דמפיני עלי"ה מלא סמכי מהאי דדריש
 בילמדנו כפרת' שמיני תיעבא כתיב' ה"ה למשה
 ה'א'ך ככר לאור והוא נעשית מ'א'יה ודיקי מינה
 דמלא יוד ואין לא בריר לן דאיכא למימר דרשא
 לאו מדכתיב מלא יוד קא דייק דהוא נעשי' מאי'יה
 דהא דרשא לא קאמר בהדיא דמל' כתיב לא מלא
 קרינן תעשה פתח מכוין שקל אלף קרינן תעשה
 כמחץ מכוין נפעל דממעט קרי משום כ"ר"כ דנקודות
 דלא אמרינן בדרש' תעשה קרי משום כ"ר"כ דנקודות
 דנקוד' הכי הוא דנקטה עכ"ל - וז"ל להכריע דמלא
 יוד הוא אפי' שנקטו ירושלים ונמצויים מלאהו
 חקר מדא כי מלאהו ביוד בכל הפסוקים הספרדיים
 כתיבת יד וזלת באחד מהן ואפילו באותו אחד היה
 כחוב בגליון שבמנהג כמלא מלא - וכן הוא בכפרי
 הדפ' וכ"כ במקרת הדפוס' במסרה מדויק' כתיבת
 יד מלאהי כך בהדיא תעשה' קמנין בקריאה וסד
 מכהון מלא ביוד וסימניהן תיעשה המורה דיקמלא
 ביוד וכו' אותו דכתב הראש' ז"ל ראיתי ס' גרים
 שבדקים מכמי טכריה ונשכטנו ז"ו מזקניהם שאלג
 פעמים הסחבלו כל מלה וכל נקודה וכל מלא וכל
 חקר והנה כתיב יוד בתיעשה המורה וכו' אותו
 שבקריה ספר לרב הצאיר ז"ל כתיב בהדיא שהוא
 מלא יוד וכ"כ גס בתוספות על התורה גס כעל ספר
 שמו ששון העיד זהו מלא כפי המקראות דמאי
 דהקשה הרמ"ה לאו כלום היא דהייחא הוא דרשא
 דכפ' שמיני דאיכא למדקויה ר' כל דרשא דכפרת
 בהעלותה דמאי איכא למימר דאמרינן התם לכך הוא
 תומר מקשה תיעב' המורה יוד מלא ולא כתי' תעשה
 כלומר מעצ' תעב' ע'ד כאן וכך כתי' הר"ה מרסי
 ז"ל הא ה'א דקאמר בהדיא דמלא יוד כתיב והיכי
 כימא דלאו מדכתיב מלא יוד קא דייק ואז' ד'דר
 ואמר לא כתיב תעב' המורה דמאי דמאי כתיב' הא'
 דרוש לא כתיב קריאה והש' ד'היב' להכי אג' אחיב'
 דמסרות דמסרי עליה' מלא לאו ארשא ד'רשא
 שמיני סמכי' היא איכא למימני אלף א'הו'ש
 דכהעלותך סמכי וא'תת' השא' דאפילו הרמ"ה

חקר יוד תיכא - דבר הכיב בסגול - תחטאו סמית
 בשוא סגול - אלהי השופר הזך בלמד והוא מלעיל
 ותחללה אין בו יוד ולמד ראשונה בשוא פתח .
 תעלה המאריך אחר הסגול :
 משפטים פזושה - כל המשפטים בוקף קטן -
 וכשבעת העין דגושה ובס"ס הכית
 בלא קדמא יתו התיו בסגול וכי ימכור איש ס' אשר
 לא לו קרי - בכגדו במקף לא במאריך - שלש הלמד
 בקמץ לכד - לא יעשה בלא מקף - מכה איש ס' וכי
 יזיד איש ס' ומכה אכיו ס' ומקלל אכיו ס' וכי יריבן
 ס' וכי יכה ס' וכי יג' שור פתוחה - שמה שור שין
 שור דג'שה - לו השני בדגש - כי יג' איש ס' הותה -
 וארבע במקף לא במאריך - כב וכי יפתח ס' וכי
 יג' ס' תמנח הזיו רפה - בעירה בעירו קרי-ג'רוש
 הגימל דגושה - כי יבער ס' כי תג' איש ס' כי ות' איש
 ס' וכי ישאל פ' ימרנה לו ה'מ' דגושה - וכי יענה
 איש ס' כל שכב עם בהמה טעה המדפי' ש'ע'ס' פה
 פיקק' וש' בחוכה אוח קמך ה'רומז על סזומה כי
 אין זה ראש פרשה בכל פכל הספרים ולא כמאירי
 ולא כהרמב"ם - ג'רוש הגימל רפה - הענה הנון
 בצירי דהקור עליו כ' ס' סגול וא' צרי' ול' מסוימי
 ומגו ספרה אמרתי הסתיים דהאי כצרי דאמרינן
 במסרה ט' מ'ליון מיתדין קמץ א'ם עגה תענה וכולי
 ומדהאי כצרי ט' א'ם תענה את כוהי בסגול
 ומיהו בכל הספרים שניה' בסגול והכנויה שכתתי
 וא'י כמעט נטוי רגלי מסב' ז' לפי שח' ה'ת' כספ'
 מוגה שאמר כג' מקומות ט' מ'ליון מיתדין צירי א'ם
 ענה כו' ואשר כך כתיב' כתיב' ר' וראיתי ש' שוכנת
 היא עין' לעיל בסוף פרשת ויג' ומכשפה ס' וזכ'
 לאלהים ס' כג' תהלך ההו רפה - צוהך ה'רב
 התאורו ז"ל כתיב שהוא מלא שני יודיו והרמ"ה ז"ל
 קפר שמון ששון כתיב שחקר יוד תני' וכן עיקר -
 ואיכתי' לת איכ' כשני יודין לא דהיה בלא מקף -
 ארצה הי' בשוא לכד - אג'רשו הרוש בשוא לכד -
 כד לטור' ה'מ' דמקף והטית רפה בעל הכית רפה:
 א'ם כהפ' תלוה פ' אלקים לא תהלך ס' לא קא' ש'מע
 שוא ס' כי חסג' ס' כי תראה ס' לא תטה' ס' הנה אכתי
 שלח פ' לא ה'קום ס' ס' אל' תעשה א'מר ס' על' ל'א'ם'
 תרומה פתוחה - כה ס' אדמ' ה'א' בקמץ ז'כ' כ'די
 ה'ית רשה - סככים ה' ק' בשוא

תעב

מזוי דמלא הוא דהא לא אקצטק ליה אלא משום
 דהוה אפשר לדחוייה הוה דרשא אכל השתא
 דאשבתך דרשא דליכא לדחוייה אישׁו כמי מודיוכר
 העיניו חמיו בורגוש על הרמ"ס ז"ל שדך עשה
 מעשהו וכתבו מלא כשצרו ומו דתת הרמ"ב ז"ל
 והקדמונים דרשו כי חוספז הוה רמז לזמנה
 מזכרות איבשה שלמה עכ"ל וכ"מ גם אפי בכליון
 אוד המקצרים וכן כמלא כפרקי קשר הוקי ז"ל
 עשית לי כבנוש דהא עשה כמי עשרה שלמנות
 עשרת כ ורות עשר מכ נותו דלתיא כרעיא
 מהימנא דמה שנת דשה ל ומה מעשה המורה הוה
 כדו שכל לקנץ בכישועה עליון מורות אותו ז"ל
 ההייה וק"ס אמר בחר דלא אשכחון ללא
 למ זנד קנץ ופירוד תיעשה המורה תיעשה אצורה
 כבנוש דשכינהא תעשה מעצמה דקב"ה בלא
 פירוד ז"ל ע"כ והלל כי לזרות שאין קנץ ככשוע'ו
 כאן ארבעה אותיות של שם הוה כתיב"ש נכור'
 יו כתיב"ש ומה בהמורה וכ"מ בר"מ כתיבה יד על
 כל אחת מהרבע' אותיות אלו נקודות ל"מנו עליהן
 מקשה אחת הקוף רפה . בתבניתם בית ראשונה
 דגושה . מראה המס נקמץ לכד . כו בקפה היות
 דגושה . כמחכתה היות כשום לכד . הילתא למד
 ראשונה דגושה והזני רפה . על השכיב שופר יש .
 הי"ו היא בקמץ לכד כי לא יכאו שני שאין בראש
 מינה . הקרנים הקוף דגישה . והכדילה הדלת
 דגושה . לכס הלתד בקמץ ללא המשכה הדי בגבול
 וארגמן הגימל דגושה . ארכי בלא מקף . כו פתמו
 הנוקד דגושה . סירוחיו הסמר דגושה מלמטה הטיה
 דגושה . בדיים הכיה רפה . ועמדו הלו וכן לפתא צפון
 ועמדו קרו וחדתו וחקר יוד כיוציו ראש כ"ל רלה:
 הצורה סהמה . יצרך העין כשוא ופתח . ועשו
 ארוך ועשיה שולקופ ועשיה מנרת פתחה
 ואת המשכן ס'ועשילא הקרשים ס'ועשיה פרכת ס'
 ועשיה את המזבח ס'ועשיה את המזב' ס' כס הקרב
 הק' רפה . וואפוד מלא ווא . ועשו את האפוד פ'
 קץ תו מלא ווא . מעשה דעבת הא כשואפולא תו .
 ויבל' כס' היוד בק' זן . ואלתיה מלעיל כ' הגעיה
 בלמד לא כס' . ויש ה' כס' הש' כזרי . אל עבר
 האפוד מלא ווא והזעפ' . חפר על פקוק ואלה
 הגדים אשר יעז' חזן ואפוד ס' מלא כלישאל ולא
 זכה עמהם אל עבר האפוד וכן מגילתו גם אני
 בכתבה כתיבתי יד אכל בכתבה אכתיבתי מדויקם הזכורה ג'
 מלתי ו'מלאים כלישאל בכתבה ומוכה עמה אל מלתי ו'וקי'
 עבר השני וכוהיל בכל ס' מלא ואפי' בלתי ספר העש' זכור'
 ש'מק' לא כתיבה אל עבר האפוד עם המלתי לפני' תרומ' אל מול
 בכתבה הוה אל עבר האפוד מלא וכתיבה הרמ"ה ז"ל פני ה' כתיבה
 וכעל ספר שמן שאין וכן עיקר . כהפית הקף רפה כ' נפרש' ז'
 מתעל כוקף גדול לא נפזר . לתי' האפוא מלא והתי' : ה' נלמד
 על ההדפי' שמכתי לעיל עם ה' ל' איכוד הפיקו חקר אריג' י' יום
 ואתה הד' ק' ועשיה משכנת ס' ועשיה חזן ס' וסימו וכתב
 ועשיה מעיל ס'ועשיה ז'ן ס' זה הדכר ס' וזה אשר לתי ארץ
 תעשה ס'ועשיה מוכה פ' . וכתב אל חזן אין כו תרומה : וכת'
 פיקוף . מעשה העין כשוא פתח חמר' ז'ת כשוא ארץ וכניו
 לכד . הקדש הקוף דגושה . זין כדג' . כתיבה ארץ וגומ' כמדכר
 וואו וכפך רפה וכרוב ס' ס' הזיו כשוא לכד . וכתבו וככא משה
 בלא מקף ס' ס' והוא מלרע כי בג' ציא כנוולא בכף וגומ' כשא
 ממתכים מס שניה בקמץ לכד . ה' זוכה כס' נסיה וכל הארץ ס' ז'
 לכד פשט לו כטמא ולזרעו במארץ והריו שעות בלרון מ' :
 גדול וכראה קטוכי הזור' לו במארץ ולזרעו בטרמ'
 הוא מסכר ארץ עם זרעו וכמלא חומ' שאין עיניו
 סוקת עולם לפי' לאהרן מעכשו וזה שקר אך הקורא
 לו בשרמא ולזרעו במארץ הוא מפריד בין אהרן אמר המגיה
 לזרעו וכמלא פירוש הדברים שענין הסוקת עולם נהגו
 מעת לאהרן ואחריו לזרעו וזהו האמת . כט אשר הסופרים
 ברוב הספרים הוא בלא מקף והשני בקדמא ונקת' לכותבו מ' :
 הוא כמקף והשני כגעי' . בשמן הכיה דגושה . וכמכו על
 הקדש הקו' דגושה . המכסה כס' ס' החס כשוא פתח המסרה
 אהרן טעה המדפיסו מלא ומקר עליו ל' מלא כי שכתב : דק
 ככל ס' ס' הוא חסר כמניו וגם הרמ"ה כתיב אהרן דין מ' :
 ככל אורית מקרי' זנתת תו ראשונה דגוש' המכסה
 החס רפה : למק ה' זית בקמץ לכד : תעשה בין העין
 כשוא פתח : וכדקדש בקמץ ס' ס' הדל' כמק' ממס' עליו
 ל' קמץ : כמיו הכיה דגושה . תעשה לה הלמד דגושה
 ל כתיבתי כתיבתי לא במארץ :
 כי תעשה פתחה : ועשיה כיור פיק' לך כשמיכ' מלתי ו'וקי'
 קח לך שמיכ' ראה קרמתי כסס' אהיה ריח כיחוס
 דבר פ' ויתחלל משה ס' לך רד פ' ויפן יורד משה פ' לך אשה לט'
 עלה מזה סהומה ויאמר משה אל ה' ראה פתחה כוא . על העל'
 ויאמר ה' וגומר פתחה בני כמקף : הקדש לריח כיחוס
 הקוף דגושה' . המזבח כמיו לכד פשט כס' : תמה : עלה
 וקמץ החס בקמץ לכד : לא את לה' יאכנס' ס' ריח ניח ס'
 את כזרי וכמוער ישר לא כמקף . כל ויקרא קדמ'
 בליה

מזוי דמלא הוא דהא לא אקצטק ליה אלא משום
 דהוה אפשר לדחוייה הוה דרשא אכל השתא
 דאשבתך דרשא דליכא לדחוייה אישׁו כמי מודיוכר
 העיניו חמיו בורגוש על הרמ"ס ז"ל שדך עשה
 מעשהו וכתבו מלא כשצרו ומו דתת הרמ"ב ז"ל
 והקדמונים דרשו כי חוספז הוה רמז לזמנה
 מזכרות איבשה שלמה עכ"ל וכ"מ גם אפי בכליון
 אוד המקצרים וכן כמלא כפרקי קשר הוקי ז"ל
 עשית לי כבנוש דהא עשה כמי עשרה שלמנות
 עשרת כ ורות עשר מכ נותו דלתיא כרעיא
 מהימנא דמה שנת דשה ל ומה מעשה המורה הוה
 כדו שכל לקנץ בכישועה עליון מורות אותו ז"ל
 ההייה וק"ס אמר בחר דלא אשכחון ללא
 למ זנד קנץ ופירוד תיעשה המורה תיעשה אצורה
 כבנוש דשכינהא תעשה מעצמה דקב"ה בלא
 פירוד ז"ל ע"כ והלל כי לזרות שאין קנץ ככשוע'ו
 כאן ארבעה אותיות של שם הוה כתיב"ש נכור'
 יו כתיב"ש ומה בהמורה וכ"מ בר"מ כתיבה יד על
 כל אחת מהרבע' אותיות אלו נקודות ל"מנו עליהן
 מקשה אחת הקוף רפה . בתבניתם בית ראשונה
 דגושה . מראה המס נקמץ לכד . כו בקפה היות
 דגושה . כמחכתה היות כשום לכד . הילתא למד
 ראשונה דגושה והזני רפה . על השכיב שופר יש .
 הי"ו היא בקמץ לכד כי לא יכאו שני שאין בראש
 מינה . הקרנים הקוף דגישה . והכדילה הדלת
 דגושה . לכס הלתד בקמץ ללא המשכה הדי בגבול
 וארגמן הגימל דגושה . ארכי בלא מקף . כו פתמו
 הנוקד דגושה . סירוחיו הסמר דגושה מלמטה הטיה
 דגושה . בדיים הכיה רפה . ועמדו הלו וכן לפתא צפון
 ועמדו קרו וחדתו וחקר יוד כיוציו ראש כ"ל רלה:
 הצורה סהמה . יצרך העין כשוא ופתח . ועשו
 ארוך ועשיה שולקופ ועשיה מנרת פתחה
 ואת המשכן ס'ועשילא הקרשים ס'ועשיה פרכת ס'
 ועשיה את המזבח ס'ועשיה את המזב' ס' כס הקרב
 הק' רפה . וואפוד מלא ווא . ועשו את האפוד פ'
 קץ תו מלא ווא . מעשה דעבת הא כשואפולא תו .
 ויבל' כס' היוד בק' זן . ואלתיה מלעיל כ' הגעיה
 בלמד לא כס' . ויש ה' כס' הש' כזרי . אל עבר
 האפוד מלא ווא והזעפ' . חפר על פקוק ואלה
 הגדים אשר יעז' חזן ואפוד ס' מלא כלישאל ולא
 זכה עמהם אל עבר האפוד וכן מגילתו גם אני

אור תורה

ומסור עליו ל' קומץ זקף . במחכת המית בשול לבד
 תואמס חסר יוד . לברת כפשת האחרון לכד .
 לו על זלצפו האתח על במקף לא כותיב זלצפו
 כפשת לא בשור ז' כרוב נקתה ספרים ונללי הוא
 במקף לא בקדמא . קנותו כאן וגני מכרו דללה
 פ זודי הזכיר המחירו ז' יתרון הוא ולא הזכיר
 הקרון היוד : ה' אמ' שניהם זני ויוון קנדי לתיו ומקרין
 יוד אחר התיו וכןם בכל הספרים . למעלה סכנים
 העין והכף שוא לבד . אל הספרת בלף קדמא ז' ואת
 דמקיותיו כפשת לא במקף והאלף כדרי כס' . ואת
 דקאז' בכת לא בקדמא והא בסגול . הקאז' כואו
 אחד וקדמא כהא . קתתו בלא שור . ז' צעהיו על בלא
 מרף . לח ויחמס במק' לא בקדמא והוא מלעיל כו
 בת ג' צע' כס' . כמזכ' כתי' לבלשפט ויפק הצדי רפה
 בקידו כל הוהב וגו' ס' . לגלגלת הנימלין דגו' ויין .
 הפקדים הדלת רפה ויהי מאת ככר וגו' ויין
 כו חיקף כלל . ויעש את האפר פ' ויעש את אבני
 הזהבס' ויעש את התנן פ' ויעש את מעיל פ' ויעשו
 את הכתוב ס' . ויעשו את זיץ ס' ומכל כל עבודת ס'
 ויביא את השכנפ' בח' המדל הראשון ויהי במדל
 הראשון ס' . ויקח ויתן ס' ויתן את השלמן ס' ויעש את
 המכורה ס' לט קנותו בכל השפרים כתיב כן כחרון
 ויין קיים לתיו חסר יוד וקרו קנותיו וטעה המדפי'
 במלה זו שני טעיות גדולות הא' שכתבו ביוד והב'
 שלא כתב בחון קנותיו קרי . ויעש ואת אבני הזהב
 וגומר כתב הרב ה' וארי ז' ל בקריה ס' ר' שלו שהיא
 פתוחה אך בכל ס' יכת' צריכה היא סתומה וכונתב
 הרמנ'ס' ז' ל וכן ציקר . ויעל או קדמא כמס . ויהלם
 כס'ס היווד במקף . מטבעת וטע' המדפיסו חסר יוד
 וכת' בג' ליון חיו קרו כי בכל הספריו 'הו' מלא יוד ואין
 כאן קרו וכת' כלל וכונתב הרמ'ה ז' ל ולפי שפרש'
 הצוה כתוב מטבעתו חסר יוד טעו בוה וגם אפשר
 שטעו בוה לפי שלא כמנה מטבעתו דואתה הצוה
 בר ס' רבת' כואו 'הווד עכ"ו תליון דמקרו יוד כאלה
 תיבה וקרו יוהסלל ידעו כי ככר מכוה במקו ס' אמר
 אבל תשבו שניהם חסדים ושלכך לא מכוה עסכ"ו
 מלין ויחידיון אך ה' זימה על המדפי' יהוה עצמו
 כתב בסמוך שהוא מלא ושהוא חד תמן ז' ויין כספרו
 דקדמא חסר הכין מלא : ורמן בהם וגו' וזה .
 הסתומה הנקב'ת ללבד כריתו מלא יוד קדמא' וכלל
 זקף

כליה במקף . כי קדש היא הוא כתיב כואו . פס' : ז'
 פ' כתב לך פ' לב כואויהם הכית דגו' והנון כדרי
 ממחרת מס שניה בלא שור כס'ס . לנחק הזית
 כדרי . גדול הגימל דגו' וכן כדרי . מחרוץ מלא
 זרעכם הזין בלא קדמא . ככוכי מלא הואת הזין
 דגו' וזה . במחנה הכית דגו' וזה . מידו מידיו קרי .
 ואמר לכס' ויגו' וירא משה וגו' מין כספ' קא' . בקמיה'
 כאן וכפ' שכתב' כהב המדפי' שני קופין דכוקין
 בתורה וכו' ובריש מקרה רכתא אמר שקוף בקמיהם
 זעירא והכל שקר וכוכ . ממחרת מס שניה בלא
 שור כס'ס . גדלה הגימל רפה . דכרתו לך זקף
 קצו בלמד . פקודי הפא בקמץ לבד . עלהס חסר
 יוד : לב יודכר ה' אל משה לך עלה מזה סתומה
 והספרי הזין דגו' וזה . ויא' זר ה' אל משה אמר
 אל כדרי וגו' ויין כו פיסקא . ויעהיד כס'ס כס' יס
 ככף געיה ונהכי נחמא שאין הכית דגו' כדרי אחי
 סר ח ק . גם כדגש . וקראתי כס'ס געיה כתיב .
 הצור כדגש לך פסל הסמך בקמץ לבד . את
 הדברים כס'ס חקדמא כהא לא כאלף . ויוד בשופר
 הפוך לא כחכיר . ויקה הקוף כס'ס . ויאמר
 נפיר לא כשני גרסין . לך הלמד רפה . והפריח
 הזין דגו' וזה . מקשה לא כל ז' מ . חפדה הדלת
 דגו' וזה . לא חפדה בלא מקף . ככוד מלא . יחמד
 המית בשול לבד . ראשית בריש מקרה רכתא כתב
 המדפי' שור ריש זעירא וזקר עכה . כרת הכית
 דגו' וזה . ויכל בשופר ישר משה כוקף קטן מדבר
 כטרחת כס'ס :

לה ויקהל' (ויקהל ס' ויאמר משה פ' כס'ס בללל
 פ' ויעשו כל חכם לב ס' ויעש יריצות
 עזים פ' ויעש את הקדשים ס' ויעש בללל פ' ויעש
 את השולחן פ' ויעש את המנורה פ' ויעש את המזבח
 פ' ויעש את מזבח העלה ס' ויעש את הכיור סתומה
 ויעש את הקצר סתומה) כתיב במחריך לא במקף .
 מחדמים האלף בקמץ לבד וכן כדרי . תשאים התיו
 דגו' וזה . ואכני במקף . חכס במקף . יבאו זורק
 כואו . הקטרת גם כתיב פשת . וכל השאים כרוב
 הספרים בלא קדמא וכמיעוטם היא ככף לא כהא
 לעשת כוהב כסין חכיר לא טריא . ארש כספק .
 והכא לו סתומה המית בקמץ לבד . חמש היריעת מלא
 סכ' יוד . מבר נקתה ספריה הכית כפתח ובקלחת סכ' ז'
 ז' מכה

זקף גדל - המאדמים האלף בק"ץ לכד : ארון מלא
 העדה ה' ב המאורי ז"ל כהב בקריות כפ- שלו מהוא
 מלא וזו אך ככלהספריםממלתיו הסר וכ"כ הרמ"ה
 ז"ל ז"ל עקר אזר כך בא לודי קרית ספר אסר וימכ'
 כתוב בו העדת מסר - מכבר הבית כפתח : בניו
 הבית רפה : מ משכן הכף כפתח : וכתחם שם תיו
 שניה דגושה - כל אשר הכף דגושה : כנתנה ההיו
 בשוא קמץ : לרמזה המות בשוא לכד : ויקם את
 המזר סתומה : ולמזכ המס' דגושה :
 ויקרא - כטרמח : ומן בלא קדמח : הדם על
 המזבח הלהל דגושה והבית בלא פשט :
 וישם את מזבח הזהב ס'וישם את מקד ס' וישם את
 הכיר סתומה ויקם את ס'ויכס הענן פ'הלככים את
 הנחוצים הכף בשופר ישר וההא בלא קדמח : נישח
 הראשון מלא יוד ומלא ויו : והשני מלא יוד וחסר
 ואו והמאירי ז"ל כתב כלו חסר ושטוח הוא בידו כי
 בהלליו ובכל הספרים הוא מלא יוד וכ"כ הרמ"ה ז"ל
 ובעל ספר שפן ששון : אלל המזבח און בבית פשט :
 ככפיו הבית רפה : ב והביאה המיוק הא : הכהן
 דת אזכרה כגדש לא בשופר המוך כפ"ס : קלת
 בשמן הבית דגושה : המנחה דושהים הא קתה
 כסופה : סקטירובדרגא לא במאריך : מתקם היא
 הוא כתיב כולו : ממדט'הג'ימל דגושה : ג השלמים
 השני הא כתיב כראשו : ד חמטא הבית בשוא סגול
 לם בשופר ישר לא כמקף : ימטא הבית בשוא סגול
 יכוז דפרשת ואכ נפש מלא וזו : סמימה ההיו רפה
 החטאת הטו' וגושה - ואם מן האלף ס' ואם מן
 העוף פ' ונפש כי תקריב ס'אכי הקרבס ואםמנח'ס'
 ולם מנחה ס' ואם זבח פחאפה ואם מן האלף פ' ואם
 עז פ'נפש כי תחטא פ' ואם כל עדה פ' אשר נשוא
 ותחטא פ'נאם ככש פ' ונפש כי תחטא פ' ואם לא
 ח' יג ס'כפס'כי המעל'ס' ואם נפש כי תחטא פ' נפש
 כי תחטא ומעלה פ' : אמר מנחם זה שנתה רואה
 קרנה שפרשת ואם ככש מסר וזו כך הוא בכל
 הספרים חדש' גס ישנים ובמספרותיו וכ"כ הרמ"ה
 ז"ל והמאירי ז"ל ישמן ששון ארבע'ק דסנהדריןכתב
 רש"י ז"ל שהוא מלא ומן הגמרא שם משמע ודאי
 מהאשד משג'ס קרנה מוכח העילה סב רש"י ז"ל מלא
 וזו פיהו און מוכרח מ"כ שיהיה השלמי' יורה
 מהראשון'ה : בני ואם נלך אחר לשון הגמרא'דרב'

ורא' משס'כי'הא' דסינו כפרשת אשר נשוא הוא קרנות ל'
 המלא כי כן כתוב שם וג' אומר קרנות קר'קרבח מלאים ויו
 הרי כין ארבע וכו' מיהו כגמרא כת'כת יד כתיב וסי'ן קרנות
 אופכל קרנה קרנה קרנות וכן כ"ל על קו הנירסא מובחן סטורות
 והיו דומי'דבכ'כסב בסכו'דאמר'כמי החסונראה הסמס
 שלכן כתב רש"י נשלישו מלא לך לא ודעתו למה ויקרא : ונתן
 הקד'שם רש"י הנלמי' לשני וכניו זה וכדבר בעוקר על קרנות
 הקושיא שהוא דמשכ משמע שאחד מג' קרנה המזבח
 הכתובי'כמזכר העולה מלא וזו ואילו בכל הספרים ויהועל קרבו'
 ומספרותיהם שלשת : מקרים וכבר כתבתי געיל נפ' המזבח וזה
 סוי שרה כי מקפד רעיוא מהימכ' פרשת פינכ' על הדם ובגמרא
 פסקו ויהי כיום כלות משה להדנו שאין לסמוך על שמיני : ונתן
 המדרש' : נענין מלא וקסי כשחלקו על מזבחות על קרנות
 הכשרי'והחסרו זה חספיק ודאי להרו'יחד במקום המזבח
 כלמזולכהרבע ששלל הם מקרים וגם אמכ' ה'ה ל
 ומן'הגמרא און הכרח שיהיה המלא כשלישו ולא
 הראשון או השני גס ס'ן מנסהכרח שיהיה המלא
 והמקרין כפרשת זו לכן נראה לי לפר'סוגי'הגמרא
 נעבין סיכום עסמזול'א'ס'כשרי'ל'ס'ר'אה להעיון
 מעט דמוק זאת ישיב אל לבו כי שוכ להדמק מעט
 כי ס'י דלא תוקמי'סון סקטירופשום וכתי'מיני'אורכ'
 ואומר דהאי דהמרין כגמרא קרנה קרנה קרנה
 קרנות לאו הלה' קרנה דכתובי' נס'י פרשת'כמזכ
 קעולה קא דריש אלא הלה' קרנה וכתיבי כמזכ
 העולה בעלמא בתלת דוכתי קא דריש'ס'ק קרנה
 קר'קרינו כלומר כתי'כפר'הגוה ולקחה חדס הפר
 ונחת על קרל'מסר וכת'ב כפרט ויקר'כפ'אשר נשיא
 וכפ' ואם נפש וכפ' ואם ככש קרנה מסר ואע"ג
 דהני תלת ניכחו כיון דכלהו חדא מלת'ניניהו דהיינו
 שגגת יסיד וכלהו כי הדדי כתיבי כחד דוכתא חדא
 חשבינו להו וכתיב כפרשת זו נישחט ויקח משה ית
 הדם ונתן על ק'רנות מלא הרי כאן ארבע וכו' ואל
 נחמס ל'ס זה כפרשת זו בעובר'דמשה כתיב ולא
 לדורות דאדרתה מהאי קרא ליפינן מהכות ל'ירות
 כדאמר'י'כזמכס דף כ"ג - נאחר כאן כתיב ונאמר
 להלן קני'וכו'ואם האמ'אסב'ני'ןלמר ובין למר פשו
 להו קרנות דתי'כפרשת שמיני ונתן על קרנו' וגו'
 וי'ל דשאני ההם-שלא היס רק פצות לשעה ולאחר
 לקדו ועגל ב' בקר לחטאת סאי דלא אשכחןדבורה
 בעלמ'ככהו חטאתה ס לכך לא חשבינוליה זהו מה

אור תורה

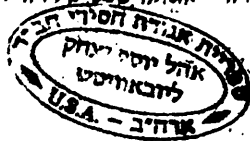
הפתוחות כ"ב וכפרתך אתה מוצא ל"ב וכיון שבנה
 איתרעא לה חזקה דהאי כוסא ואע"ג דתייבינה
 דכ"ג שוברת ובקופה סתורה היא גופה מסייעת
 לרעוההאונה ממ'דהא מנינא דקיס לא משכח
 לה אלף לזכמת הדפו' היל'ך כוזה לקטינן דלית
 כ'ץ פיס'ץ וכן מ'אחי בעשרה כפירים ספרויים
 מדויקי' כתיב'ד וגם להיכל נכנסו וביקתי כספרי
 התורה והנה איך באך פיקחא כלל'אכל' הגרות
 מימוניות פלגו שם וז"ל וידבר דדבר אל בני ישראל
 ה' קריב' פתים וש' מהון ודקתי בכל הספר'ה אבות
 שמצאתי ומ'אחי י'אן פתוחות וסבורנן שטעות
 סופר יש'אן ואע"ג שח' אבון כחון מכל' דר' שמה
 גסה הוא ככל' לפי השעו'ו'כ"מ סוב' כחון ק"ס ש'עשה
 הפ"ר ווסף נקדון וזש'יקו מהשמוני וידבר דכל
 תלל' פ' וידבר דהחקריב' פ' ובס'ס' החשון בסוף
 החומש הסי' פ' א'אמנס ג'ס' אמת חסיף ולא
 דקדקתי אחר'ה פ"כ. ובתפלה יש' לתורה איך
 אומר שנים יש' מהון והוא שקר כי אין ס'ם ולא אמת
 ונדק' דומר שבהדמ'ס' ס'ל' כצל ההגהות לא היה
 כתוב מלת' המקריב' דק וידבר דדבר אל בני ישראל
 ולכך אמר שנים יש' מהון הא' וידבר דכל מלכ' וכו'
 וידבר'ה' אקריבו אל' אורח'ים ופיקוס'בהדמ'ס' כשל
 בשל' ההגהות לא היה כמנה' וידבר דכל מלכ' מקרי'
 לזכמת' הדפו' וזה שאמר שבכל הספרים הטובים
 מצא שתיקוף פתוחות ספרוי'לה ספרי' אשכנז בס'הם
 ט'צ'ז' אודים שאין לקמוך רק על ס' ק'אשעיה' לי
 ער' לאמני' שעל ספרי' אשכנז אמר האק'ס'ה'ל'ע'צ'ח
 לא אמר' כל'אן אכן מצא בספר'ה'ה' ז'י' כ'ת'ש'ל'ע'ל
 בהגהות הר'א'ז'כיות והשני שאני בדק' י' בעש' א'כ"ס'
 ואין פיקוס' כוידבר' דכל' הלל' ופה שא'י'סבורני' ס'ג'
 יש' כ'אן' א'ני אומר שאין להטעות ס' ד'יה' מקבר'
 כל' ז'אה' מה' ש'ב'ח' הרמב"ן ז"ל בפ'ק' ו'
 כוח'ל'ן ד'ף' לא' עמוד' ג' ההנה' ספרים' אשכנז
 עבדי'ה'ג'מרה' וראו'ו' לכו'ז' עליה' ע'ח' כ'אן' לש'תו'
 ות'ג'עוד' ואע"פ' שהחשון' הכדון' מכל' ד'ש'ח'א'ג'ס'
 ה'צ' ככתב' לפי' הטעות' ח'ל'ן' דעבד'
 הא' נפל' בה' והרי' כל' דבריו' אינן' אל'ל' מן'
 התמיהות' כי' ה'אמר' על' דרך'ה'ס'ק' והש'ש'ע'ות'

גד'ה' לי' לומר' כי' היכו' דל' תיקו' ולא' עוד' אל'ל'
 ש'כי' מ'ג'ב' ס'לומר' כי' ל'פ' ר'ע'י'ז'ל' ק'שה' דל'כ' פ'א'
 להו' קרבו' מוכח' הו'ן' דג'ושה' א'א'ו' ככ'ל' ד'שהמה'
 או' כתיב' לא' כש'יפ'ר' הפד'ו'ה'כית' דג'ושה' : כי' ר'פ'ה'
 ובש'כר' ה'צ'ד' והנה' הו'ן' דג'ושה' . כי' מ'א'ת' ה'י'ז'
 הוא' כתיב' כ'א'ו' . והבי'אה' הא' שניה' במ'פ'ד' . מ'אל'ה'
 ה'ט'ר'ח' כ'אל'ף . כ'ס'ף' כ'כ'ף' ג'ע'י'א' . וידבר' דנפ'ש' כ'י'
 ת'פ'ט'פ' - בהשומת' הכית' ר'פ'ה' :
 צו' פתוחה' . וזאת' תורת' המנ'ס' א'ה' קרבו' א'ה'ר'ן' פ'
 תורת' המט'פ' תורת' המ'פ' תורת' זכ'ס' השלמים'
 פ' ו' מוקדה' המס'ז'עיר' ולא' מ'סיק' הא' . כד' כר'בי'ע'
 ומכ'יבו' כ'מק'ף' לא' כש'יפ'ר' . כ'כ'ר' השני' כ'א'ת'ח' :
 ס'ק' כ'קמ'ן' ל'כ' . לא'מ' ה'א'מ' דג'ושה' . קרבו' ש'בית'
 פ'ת'ח' . והכהן' הקד'מ' כ'ה' ש'ניה' . ח'ק'ט'ר' ה'תו'
 כ'ק'מ'ץ' ל'כ' : כ'ניו' ה'י'ת' דג'ושה' המס'ט'ס' המ'ס' בש'א'
 פ'ת'ח' כ'ס' . א'שר' ויה' דפ'ש' כ'ר'י'ס' - ק'דו'ש' דכל'
 זכ'ר' כ'ה'כ'ל' כ'ה'ל'ל'י' ה'י'ת' מ'ל'א' ונ'פ'ד'ן'ק'מ'ר' ומ'ס'רו' ע'ל'ח'
 י'ג' ס'פ'ר'יו'ן' ה'וא' כ'כתיב' ה'פ'ר' י'שר'א'ה' ז'א'יר'י'ז'ל'
 כ'ת'ב' מ'צ'אתו' מ'ל'א' כ'ס'פ'ר' מדויק' הדכה' . וכן' כ'ס'פ'ר'
 ה'ר'י' ה' א'ך' כ'ת'קונין' מ'צ'אתו' ח'ס'ר' ע'ל'ל' . והר'מ'ה'
 ז'ל' ובע'ל' ס'פ'ר' ש'ח'ן' ש'און' כ'ת'בו' כ'ה'די'ס' ש'זה' מ'ל'א' וכן'
 ה'וא' כ'ס' ו'כ'מ'צ'ר'י'ס' ו'ז'יר'וש'ל'מ'י'ס'וכן' ע'יק'ר' - ע'ל'ת'
 ה'ש' פ'ר' ב'צ'ין' ה'וא' מ'ע'ל'ל' . כ'מ'ר'מ'ש' הכית' ר'פ'ה' .
 ומ'ר'ב'ה' כ'ס' . ו'כ'ה'ל'ל'י' ו'כ'יר'וש'ל'מ'י'ס' הכית' כ'קמ'ץ' ג'ט'
 כ'מ'ה' ה' לא' כ'מ'נה' ע'ם' מ'ל'ין' ד'פ'ת'ח'ין' כ'א'ת'ח' . ו'ז'וא'ת'
 תורה' זכ'ר'ה' ל'מי' פ'רו'ח' . ו'ת'מ'ח'ת'ר' מ'ס' ש'ניה' כ'ל'ת'
 ש'ופ'כ'ס' . י'ר'נה' מ'ג'ול'ח'ה' כ'ה'א' : א'שר' ד'י'ג'ע' כ'ר'וב'
 א'ן' ס'מ' כ'מק'ף' לא' נ'ק'ד'מ'ת' :
 א'מ'ר' מ'כ'ת'ס' ז'ס' א'ל'ת'ה' ר'וא' : כ'ס'פ'ר'י' הדפו' שאין'
 פ'יק'ס'א' כוידבר' דכ'ל' ל'ב' ש'ור' ג'ס' כ'ס'מ'י'ן'
 בו' פ'יק'ס'א' כל'ל' וג'ס' הרמ'י'ס' ז'ל' לא' מ'נה' א'ך' מ'צ'אתו'
 כ'תו' ס'כ'ל' ר'ב' כ'פ'י' תורה' ו'כ'ס'מ'ש'ל'מ'ד'ויק' פ'תוחה'
 וכן' מ'צ'אתו' כ'ה'ל'ל'י' ו'כ'מ'צ'ר'י'ס' ו'כ'ר'וש'ל'מ'י'ס' וג'ס' כ'כ'
 ר'מ'י'ס' - ה'י'ת' י'ך' מ'צ'אתו' כ'ת'כ'ל'ע'ס' פ'ז' ו'וכ'ז' ז'וב'
 ס'ס' ו'י' כ'ד' ד'זה' קרבו' ו'ידבר' דדבר' אל' א'ה'ר'ן' . ו'ז'א'ת'
 תורה' האש'ס' - ה'י'ת' ה'ור' ז'כ'ת' . ו'ידבר' ו'ה'ד'כ'ר' אל'
 כ'ני' י'שר'אל' . ו'ידבר' דה'מ'ק'ר'י'ב' . ו'ידבר' ד'ת'א'ת'
 א'ה'ר'ן' כ'ל'ן' פ'תוחות' ו'כן' א'כ'פ' ע'כ' ו'מ'יהו' . נ'וס'ח'
 ז'ה' ה'וא' ג'ופ'ה' ק'ש'א' ש'כ'תו'ב' בה' כ'קו'ף' ק'ש'ת'ה' מ'נין'

לב ואת כדו לקיי' זה הש' למר שמ' אה' ואלו הי'
 מקפידו לו בשיאמר עוד שמה אחר בלכד היה הרבר
 קשהו הגם ערה שהוא נודד לומר זה הש' אד'
 ש' צי' זכ' שהיה אביע לסק כל הפסוקו א' פסק ור'
 ויקרא כ"ב צד' לומר שמה כ"ג הן ומה שכתוב גם
 הכל כ"ג צד' לומר שמה כ"ט הן . וכן הוא צד' ירד
 להטעות פעמי' המנין האצרון של כל התור' הכתוב
 גם ומי יזמע לליו לדבר הזה אני בדקתי בשני
 רמב"ם כתיבת יד והנה המנינו . הכלליו' ש' קוצו
 הו' ע' ש' מכוונים הין כס שיכויו כלל מכות' הד'ו'
 אע"פ שנקתה מנינים פרטויים היו משייכים . ומ"ס
 שכת'ו בתקונת' של הר' יוכף נקדום אהני ודעהו
 שכלבו' וכל' ימלאו בספריו א' וכו' ונדבריו פ' פרה'
 ואנו הין לנה' א' א' ס' ק' דמתחזקי בדיוקא . אני
 מ' אהי כפ' שחינו בספריו אשכנו ארבע' פיקקות
 יחרתו ומשונה' כפ' מ' א' א' ואלו הן אלה זה האכלו .
 ואת אלה סתקנו . אך את זה האכלו . ולא' הטמאו
 העל אלה נסודך . ורואה אני שבעל ההגהות רוצה
 להשיל את רמב"ם כמה שברח ממנו כי הוא כבר
 אמ' א' ל' ל' א' ל' ל' א' ל' ל' א' ל' ל' א' ל' ל' א' ל' ל'
 וכן על הכפר הגור' מ' א' ד' הקדמון שהיה כן אשר
 הכ' דע בשפרים אזה מביא לורא ה' ק' צ' ו' א' פ'
 שמה' שהעתיקו ממתימני מה בכך נוסח' משוככת
 כדמכה לו כמו תקדמתי' לוי וכתבתי' ל' ל' א' א' א'
 מ' א' א' כי ראיתי טומאה' בשוליה והוא כתר' כ'
 כמו שנטה לכ' בעל ההגהות אלה . ומ"ס עוד גם
 קתו' אמת הויקולא דקדקתי לח' ל' ר' א' אני שבעל
 ההגהות חולק על דעה ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע' ע'
 שאין לחוש לדברי אוחו התקדן ולעיל כסוד' הכיח
 ראיה חתנו . וצ' זה למה לא דקדק אמרי' וה' לא יאמר
 לו כהא לאו עלי' ידיו קמכת הא כמו סמוך לדיו' :
 אף דבר דברי הגהה זו רמקום מן היושר והכונה
 הם ואין לחוש להם כלל אך וזהו דרך ישרה שיכו' לו
 האדם שעל פי עיני' עדים הוב' ע' א' ע' א' ע' א' ע' א'
 דבר וחף כי ע' א' ארבע' והנה מנין הפתוחו' שבקוף
 הפתוח ומ' ה' הפתוח והפתוחו' יחד הם שנים
 עדים . ומנין הפתוחות של כלה' הגור' ומנין הפ' ומו'

והפתוחות יחד הם שנים עדי' אחרים ארבע' הם
 מעדיל' שבו דבר דכל חלכ' און פסק' כלל מהכנים
 ל' ב' ק' רמב"ם ה' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
 וגם רלויותו הרמב"ם של דפו' ש' א' ג' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
 הגיטו' כאן' כללום' ק' ספריו נוסח' רמב"ם' הדפו'
 דקד' ואתם . ואמר שכתבתי כל זה אה' האהים לורי
 רמב"ם שניש' כתיבת יד וכן א' א' א' א' א' א' א' א'
 קרבן . וידבר דדבר אל אהרן . ואת הר' פ' א' א'
 וזאת בורה זכ' . וידבר דדבר אל בני ישר' א' וידבר
 דקם את ל' הר' ל' פתוחו' והן ש' ע' א' וזה כנוסחת
 רמב"ם של בעל ההגהות וכנוסחת הר' פ' וכן פיקר .
 ולזה בס' המה' ו' ק' א' ו' ל' בככף משנה שלו . ואמר
 כך ראיתי שהמאירי ז"ל כתב ז' ל' וידבר דל' הוא
 פ' וזהו דע שנספר הרמ"ם הין זו פרשה לא הוא
 סוף פר' וזכ' השלמים וגם מהרמב"ם ז' ל' נראה כן
 או להיותה פרשה אחת עם וידבר דהמקריב ואלו
 היא פרשה קדורה כי הין ראוי לומר בענין המתחיל
 בדבר ה' ל' למטה שלא יא' כו ריוש' א' או פתחה
 או סתומה או קדורה ו' מ' בתקוני' כלם מאלהים
 פתוחה וכן נוהי' לכתב' בס' שלי עכ' לויש' לתומה
 עליו' ביון שאמר שבספר הרמ"ם הין כאן ע' א' ק' א' וכן
 כרא' מהרמב"ם ז' ל' למת' מא' כהסוכת כזולת' וה' א'
 הוא ע' א' כפ' וכי יומד' א' א' ו' א' ו' א' ו' א' ו' א'
 ולא ש' ל' זולת' . ומה שאמר כי אולי לדע' הרמב"ם
 ז' ל' הין פיקר' וידבר דהמקריב' הגה הוא מכוני'
 בלכנו ספק כמה שלא נסתק' בו אדם מעול' אלא
 הכל עוודים כי וידבר דהמקריב' פתוחה כן הוא
 בכל הספריו ואין ראוי לית' לרמב"ם ז' ל' כנרא' זה
 גם מ' א' ואלו היא קדורה הוא דבר תימה כי הין
 נקמר מה שלא נראה ולא נמצא בשום ספר . ומ"ס
 כי הין ראוי לומר בענין המתחיל בדבר ה' ל' למטה
 שלא יא' בו פוסק' אמת הא ובי' הפתוח' והפתוחות
 מספרתנו הן עשויות לכתב' א' א' ו' א' ו' א' ו' א'
 ראוי לומר א' ה' ל' לא רצה לכתוב כן פ' א' מ'
 ואמר לו מה העשה . והתחמה על הפתוח' ז' ל' שהרי
 ויאמר ה' אל משה אמו' אל אהרן ככה את ידך במטף
 וגומר שכת' ואלו הוא ענין מה יזל כמסורת
 בשי'

עלמא
 אלא

אור תורה

אמר החגיה הסי' למטה וסוף ז'ל עצמו מודה שאין בו פוסק ומה
 בכל ס' לא לי חמירה מה לי דבור אך מ"ס בתקונין כלן מלאו
 מלאו ע' או פתחה וזו ודאי טענה וכרוז דברו כתבתו מה
 ס' ע' כל חל' שחלתי לזה מהסי' וסנה אשכח להנהיג קרנתי'
 רק פע'א הנוט בשוא - מ' המקרי' א' זכס שלתו' מ' וידבר
 הגהתי ס' ק' דקח א' אהרן פתחה - כיסא כפשא האחרון לכד
 אלל הי' כפי בניו הכית רפה - מועד תשכ' גריש כעין :
 הגאון ט' שמוני ס' אהרן כרכיש - לזכס כפשא האחרון
 מוכר' דוד לכד וכן המזכס : עלתך שופר יצר כעין
 גינככורג הסמא א'ן בו שוא - ויעש' א'ין בשוא פתח - ידו
 אב' ד' ק' דיו קרי - ככתבת' התו בשוא לכד כרו' ס' : וידבר
 אליך ויקח' ד' ו' וזכר פ' ולהכדיל למ' בשוא פתח וידבר משס
 לש' ז' ג' פ' א' ה' פ' וזה לכסהמא ס' וכו' ימות מן הכת'
 לפי' ס' ג' מ' : ז'ל דלעזר בשופר ישראל כחקק : ואל' אית'
 א' ז' ס' א' פ' קדמא כאלף שני - וכן ס' וכללי המס' שופר יצר
 המס' ואין קדוש כתב המאירי ז'ל שהוא חסר אך ככל הקשרים
 פתח פה הוא מלא וז' הרמ' ז'ל : ובעל קשר שמון שמון וכן
 ע"כ ראו הקדמא ע'ל התיון דגושה : הקדס כשרמ' - הייטב
 וכן לנהוג יוד - הקדס בקוף דגושה : ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
 כס' א' : הטיח רפה - י' הגמל כה' לכד חלשא : ג' ג'
 מסרה דשפ' הגימל רפה - ג' ג' לא יגר הגימלין דגושות
 ופל' הנוגע וכן תגעו - וקשקשת השלישי הקין רפה - תקשו
 כס' יטמא רק מן הקוף דגושה - העוגיה העין בקשץ לכד והיוד
 דין מ' דגושה - הג' צ'ס' הקמך בקמך לכד : המרגל
 מקרה הגימל דגוש : ולאל' הת' ומאו טעה המדע' טענה
 בצפור כ' פה פיקחא וכתב שהיא סתומה כי בכל ס' אין
 מלאכותימין כאן פיקחא כלל גם המאירי ז'ל לא מנה פה ראש
 זמ' את פרשה לא פתחה ולא סתומה : בגדיו הכית דגושה :
 כשפ' האמה והלשאה אין הלמד רכתא : יפ' דעליו בס' ס'
 וס' א' ח' בני' כחקק אך כחקתס כחוכ כגליון כ'א ופל' בשופר
 וגו' ואחר כן יצר : מהס' כפספס : מכל' כחקק : לא בשופר הפיך
 כ' ה' ואחר והקף בקפ' לא כחולס : מעין ה' וד' בקשץ : ואל'
 כן דחוקן רכתא ולא כל כך חלל קרנה מן הנוק מעט :
 יבא ה' : מקרה דרש כרשא שיטה דרש כסוף שיטה :
 ואח' כן חלל תזריע פתחה - יב' תגע הגימל : גושה - דמי
 גל' כי חלל : מקרה הדלת דגוש ו' א' ר' : ימו טהרה

הקין רפה וכ"כ המאירי ז'ל, או כי כי במאירי ז'ל
 כמק', מראה אין כאל' פזש, שכל בזכוכי הפא
 כפתח והיא כחה הראשון כיווד כתיב והחית' על
 המדע' שהוא עצמו כתב כן פה וכפרש' ז' ושב' :
 כגע זרעת פתוח' וכשר כי יפי' פ' או כשר כי יהי' ס'
 ואיש או אש' פ' ואיש כי מרמ' ס' והכנר כי יהי' ס'
 כגע היא הולו כלא שורק : תחתיה החית בשוא לכד
 זרבת פתחה היא הוא כתיב כולו : והר' ג' ג' ג' ג'
 דגושה : והנה פשה הפח דגושה : אשה ה'ין דגושה
 בקרמ' הכית רפה : כגדיו הכית דגושה והגימל
 רפה : כשתי ש'ין רפה וכס' כשוא לכד : ארמ'ס
 דלת שפיה דגושה : והראה הפא כקמך לכד :
 הכגע דואס יראה הגימל רפה : כלי דידיה כמק'
 כלי דוהכנר בשופר הפוך לא כמק' : העור כו' ז'
 כלא שורק :

מצורע פתחה ואם דל' כי תכלו אל' ארץ
 פ' כי יהי' פ' ואיש כי הנאס' וז'ס
 כי התי' זכ' פתחה ואיש כי זכ' סתומה יד' לאמר
 כלמד דגושה : יקח הקוף דגושה : וסוף ה'ין דגושה
 כיוס' הכית רפה : ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג' ג'
 הכף רפה : שכהו המטהר כס' א' ס' א' ס' א' פתח
 הכהן דיתן על ראש בוק קטן : דל' כדג' : וע' ארון
 המדע' מס' עליו שהוא חסר וז'קר עכה :
 פתח במאירי לא כתביר כס' : הש' ז'לית הסין
 דגושה - כג' ה'ין כג'ול' : א' חותכס' ה'ין דגושה
 פשה הפא דגושה : וכן כתיבו : לא פשה הפא ר' :
 ואל' חסר ואל' : ולכ' א' ה'ין רפה : טו' תחתיו
 היו ראשונה רפה : והנוט' כמס' : כד' ד' ל' א' תרו'
 והנאס' כתיב וכתב רש' : והנאס' כתיב נא' ודע' מ' אי'
 היא וכראה נע' יו שהוא פ' י' ז'ס' משובס' ע"כ לשונו
 והתוספו' כתבו והנאס' כתיב חסר ואל' חסר' : חסור'
 הוא מלא וכו' וכל' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד'
 גמרא כתיב ס' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד' ד'
 לכד' ה'י'ס' על ה' ז'ס' : ואל' מדע' חס' : ז'ל' ק'
 לה אל' מאיס' ד'י'ס' א'ס' למ' ארת' ומ'י'ן למקרייה
 וה'י'ס' בשורק הוא וק'ץ הסין מ' ר'ין ככד' ס' ל'
 כוכר פועלו מ' דגוש כחול' לכד' וע' ה'י'ס' יחד
 תכלו עני' ארץ ופתח' שזכ' ונכס' : הכל א'מר כד'
 ז'ל' וי'ס' הכל א'מר וי'ן שיהיה ככל' כס' י'ס'
 ז'ל' :

כמס' כן והמדין סתם דברך ע"ז ולא ידע והכל מה
 שכתב' כס' שבו' כס' ופ' ל' זני כה"ה ירפס' רכל' הוא
 בשור' לא כמור' וכ"כ ה' חלירי' ז' כל אשר הכ' דגוש'
 קרדשים' פתוס': יט וכו' תבואו' פ' וכו' יגור' ס'
 איש איש אשר יתן' ס' דבר בשני גרשין'
 האלילים' הה"ל כשופר ישר: כי כהמק' לא כתיב:
 הגזל הגימל רכס: והיא' פחה והוא כתיב כואו:
 והפדה ההא כקמץ לכד והדלת דגושה: החמיש' מלא
 יוד קדמאה ומכר ויד תיבאל והשין רכה והסור עלת
 ל' כתיב כן וכ"כ הרמ"ב ז"ל והמאירי ז"ל והרש"י
 ג' עה וספרו וכוז' בחסרתה וזקוף סחר דכריו:
 תבואתו ואלו כתיב כקוף מבי' ה' מושם' ס' סכתי' כס'
 תבואת' נה' אשכנז גמור הוא גם כמהר' שלמ' הלוי
 כשירונו ללכות בני כן' שנים למקרא' כתיב וז'ל
 ולכן תבואת' כתי' ז' לרמוז וכו' וט' זה הוא כידו:
 תקפו התיו רפה: מתקפו הקור' רפה: מאלה' ד' ק' ז'ס'
 דגושה: כ' הגר' גימל דגושה: מורעו סוין
 דגושה וכן הזכיר: גלה הגימל ד' ופה: תועבה
 התיו דגושה: אמה מפיך הא: והיא כרוכ' ס' ס' כמק'
 לא כקדמא: וד' ג' הגימל ד' גושה: לעמא המס'
 דגושה: ירגמו הגימל דגושה:
 אמרור' פזומה: כל והסכו הגדול' ס' הקרו' הקו'
 דגושה: ולשה גרושה ההא כלל מפיך
 והגימל דגושה: יוקדשתו כי הקו כלל קדמא כי במק'
 וגעיל לא כתיב כס'ס': נור' התלשא כראשו:
 ככתולית' כתיבין רפות: בעמיו געין כפתה והמס'
 דגושה: וידבר דאיש מורס'ך סתומה: יגש
 גימל דגושה: איני כמאירי: ככ' וידבר
 דו' וז' פתוסה: לאמר הלמד דגושה: מרדלי
 הקו' כקמץ לכד: והגע' איך גימל פשט: רבב
 גימל דגושה: כה הכית רפה: וידבר דאיש איש
 הכית ישראל' פ': יהיה בו הכית דגושה: שור' או
 כס' ס' מופדי' ה' פ' כדס' הראשון פתוסה וסכרתס'
 סתומה מה הכתיב' פ' ויקחו אל' דמן' פ' ולקחת' סולת'
 פתוסה וילא' נן' אשה' ס' הוצא' את' המקלל' פ' אל'ה' כס'
 מועדי' כתיב' המאירי ז"ל שהוא חקר' וז' כלל
 הספרים' הוא הלא וכ"כ הרמ"ב ז"ל וכן ע"ך:
 כב' שכה בשופר הפוך בארבעה הכיתין דגושות:
 עבדה' לא כלל מנף ודע' כי הרכ' המאירי
 ז"ל כתיב בקריית' כפר' שלו' ככל' עבדה' ג' פ'
 מלא' ולא' אך' ככל' הספרים' כלל' ספרים' ולא'
 והרמ"ב

כס' והכוס' מלא' ואלו וכ"כ הרמ"ב ז"ל המאירי וכפר'
 סתן' פסון' וכן עיקר'. כני הכית דגושה: ואיש כי
 כאל' כה' תה' - יטכב' הק' דגושה - ורמזו' כמי' הכית
 רפה - כנדה' הכית רפה - וכל' להכו' בכל' כלי
 כלל' קדמא - ההיה כטרמא' טמאה' בג' אר'ך - לה
 כ' ג' - כטמאה' המס' רפה - והכיתה' כתיב' המאירי
 ז"ל הק' ראשון' במאירי' ואין' הדבר' כן' כה' ונכ'ס'
 וכו' ושלמים':

אחריות' פתוסה: טז' ככל' הכית רפה' וי' כהק'
 קטן' שני' השעירי' גורלו' ככל' ס'ס'
 הוא כראש' הדף' וכתוב' בג' לוי' כס' שכן' לרד' להיות
 כי' ויהי' ס'ן' של' כיה' שמו': גורל' הגימל' דגושה:
 זה' הדבר' דאשר' יט' כ' כמפשה' אר'ך' מזרים' פ' איש'
 איש' ס' ערות' לכיד' ס' ערות' אשה' לכיד' ס' ערות'
 אמר'ך' ס' ערות' נה' ככ' ס' ערות' כה' אשה' לכיד' ס'
 ערות' אמות' לכיד' ס' ערות' אמות' אמך' ס' ערות' אחי'
 לכיד' ס' ערות' כלה'ך' ס' ערות' אשה' אחיך' ס' ערות'
 אשה' וכהה' ס': והקרו' כ' אר'ך' איך' בו' פיקחא' וכן'
 ככרו' - המזכ' איך' כבית' פשט: כאלה' לכו' דגושה
 ידו' ידיו' קרו': וה' שלת' כרוכ' ס'ס' הר' ככוא' פתה:
 וי' גר' הגימל' ככרו' ודגושה' רבי' הכית' כקמץ: וז'
 וס' השני' כרוכ' ס'ס' החית' כפסח: ככה' המאירי
 ז"ל עור' מלא' ככל' מקום' עכ"ל' ולא' היה' לו' לומר' כן'
 ש'ר'יים' כתיורה' שני' חכרון' עד' מי' לך'פה' עד' כל' ימי'
 האר'ך' והוא' עצמו' כתיב' כקמץ: אחר' סכס'
 אע"פ' שאיכני' עשה' בה' גת' התרגו' שכל' וי' ע' איהו'
 פה' טעות' גדול' מאך' לא' יכולתי' לה' על' מ' לי'
 ש' אעירך' עליו' לכבוד' הנה' ולזכות' את' הרב' ס' שלא'
 ישיב' כרב' שגבתו' ועולה' ז' ז' ח' וכל' קודע' כי' תרגו'
 והכרתו' אותה' מקר' עמס' הכתיב' כדפ' הוא' ולא' השילי'
 וכו' ואם' התכוון' בזה' הראה' כי' המתרגם' כן' הוא'
 סתמו' ומג' כ' כי' האל' הוא' סימו' החדי' כעדו' ופירושו'
 וככרתו' כמו' שכתב'ך' בסת'ך' לזה' לעיל' מיינה' כתיב'
 וככר' ה' איש' וגו' ותרגומו' ויש' וי' ולקדע' כי' תרגום'
 זה' דרבי' הוא' ואש'י: ככה' המאירי' ז"ל כדס' הוא'
 כתיב' וז'י' כואו' עכ"ל' וטעמ' הוא' כידו' בכל'
 הספרים' כתיב' כואו' וקרו' כווד' ובעלי' החסרה' עשו'
 סימן' כדו' שלא' יש' אדם' ככ' וקוא' כדסו': יט'
 אשר' כלל' הק': גרות' אשה' לכיד' ס' פתוסה: שכתב'
 כהק' רפה: ואל' זכר' כואו' וזהו' אחד' מן' ע"כ' וז' מן' מד'
 את' וזהו' וזה' ס' מן' כתיבה' וכתב' ספר' קדמא'

אור תורה

וזכרתי את
בר מי וישקו
רק דין מ'ו

והרמ"ה ז"ל כתב כי כל עבדה בלאורית' חסר ואורן
 כת' בעל ספר שמן שוקן וכן עקר: וידבר דני' חסאו
 אל האורן פ'. בשמן הכית דעה: ונאכה ונעכו קרי
 הכילכת ההא בשוא פתח: הניחו האלף דגושה.
 עולם הוין דגושה: ולבר הגימל דגושה: וידבר
 דכתיב ה' הזביעי פתוח: וידבר ד'ר כעזור קזוח'
 היה הוין דגושה: מש'ל אמר הגימל דגושה:
 הסבות געה המדעים במלה זו שני טעיות
 גדולות הא' שכתבו חסר וואו הויו שחס' יגלוו
 בלשון חסרין כ"ח' וכו' וז'ר ענה כי בכלל המצויים
 ה'מות מלא וואו תניח' וחסר עליו בלשון מלאים
 כתיב' דכוח מה' ה' העצה וך' וכן העידו ה"ה'
 ז"ל ה'אורי'ל ובעל ספר שמן שוקן והמדעים
 נס'זכ' לפי שיש מקרה שאומרת כל כחה במקח
 מק' ז'לאוריתא חס' בת"כ שם המקום סבות כי
 כ' כ' והוא ע"ר כ"ן והוא לא ידע כי מקרה זו
 סבת סבת מסבת קא חסוב: הסבות'ל קא חסוב:
 לתקריב אזה השון דגושה: חס'גו הגימל דגושה:
 ישנו בס' מסר וואו כד' כ"ז' כ' השפרים
 וכתמדותיה ה'ו' איחא כפ'ק דקוצה דק'ו' וכפ'ק
 דס'ספרין דק'ד' ד'תיכס' ה'ל'ר רפה: ס'סבות
 הכית רפה: כד ויכלו ב'ט' האחרון לכד והוא
 מלוט: ל'רש' כשין ימיות: כל רפה:
 בדרך פתוחה: כה ל'אמר הגימל רפה: ונלכההתך
 הלמד כג'ע'ל' ונקדמת' השבעי מס' יוד
 וספרה'ס' כי ע"ך חס'ק' ואל' כי ומכר'ס' וכי
 ימון חס'ק' ע"ך' וכי חס'ק' וכי המכרו לין כי
 ע'ס'ק'ז' ככתב המח'די' ל'ל'חיתת חסר וואו וכן בת'
 ג'י'ל'ל' וכתב ה'ז' שספרה' כי שתי' חס'ס' ל'ר'ג'ו
 א'י' בכל השפרים ה'א'ס'ון מסר יוד ומק' וואו הזני
 מלא יוד וכן כתב הרמ"ה ז"ל וס' שמן שוקן וכו' ע"ה'
 כ'ג'ל' כס'ק' ג'אלו גימל רפה' ואל' לא דמלה
 ואל' כקדמת' ובל' מק' ל'כ' ע'וא ומק' ד'י' כדגש
 מוס'ת השון כ'ת'ס' וס'ית'ג'אל'תו הגימל דגושה:
 ר'ה' ה'ג'אל'תו הגימל רפה יג'אל' הגימל ג'ושה:
 ל'ל' חס'ת' לו קרי' אס'ות הוין דגושה: ל'ה'י' ז"ל וואו
 ונמכר ה'י' דגושה: וס' כל ג'י' מני' כ'ז'כי:

חוצ' כפ'ס'ת' כמכר הכף כפתח: בשנים הכון רפה
 כו' אל'ל' ס'ס' יוד תיכ'ל' כ'אר'כ'ס' הכית דגושה:
 בחקתי פתוחה: ואל' ל'א'ת'ח'ו'ל'י'פ' ואל' כ'ז'ח'
 ל'א'ת'ח'ע'ו'ס' א'ר'ס' כ'וי'פ'ל'א'פ' ואל' כ'ת'ת'ס' ה'ג'ל'כ'ל'
 הס'פ'ר'י'ס'ל'ס' כ'מ'ק'ו'י' הלכו' ואל' מ'ז'ו'ת' ח'ז'מ'ר'ו' וז'י'ת'
 סכר'ל' ס'כ'ס'פ'ר'י' ח'כ'מ'י' ה'ז'ה'ר' היה כתוב ואל' ח'ש' ז'מ'י'
 ח'ס' ז'רו' ס'כ' ה'ז'י'רו'ס' ע'פ'מ'י'ס' ב'ל'ג'ג'ס' א'מ'ר'ו'אל'
 מ'ש'ט'י'ת'ז'מ'ר'ו' כ'ה'י'א' א'מ'ר'ד'א'ק'ר'י' ת'ו'ר'י'ס' ב'ת'כ'ר'ל'
 מ'ש'ט' ל' ז'ל'ה'י' ע'ק'ב' וכו' ע"ה' וז"ל ח'ק' ב'ו'כ'ס' אל'ל'
 ל'ל'מ'ד'ו' כי מ'ז'ו'ת' ה'ז'כ' כ'א'ן פ'ירו'ש' מ'ש'ט'י' כ'מו'
 ש'ל'ג'י'ל' כ'פ'ר'י'ס' כ'ת'וב' כ'ת'וב' וע'ש'ת'ס' את חקתי ואל'
 מ'ש'ט'י'ת' ח'ז'מ'ר'ו': כ'ת'וב'כ'ס' ח'ק' כ'ש'וא' ל'כ'ד': כל'
 מ'ז'ו'ת'י' ס'כ'ף דגושה: לכ'ס' כ'ר'כ'ע' ל'א' ח'ק' ק'טן:
 ש'ז'י'כ'ס' ח'ס'ר' וואו: ע'ג'ו'ב'ס' 'ר'ז'ין דגושה: ד'ר'כ'י'כ'ס'
 ה'כ' י'ין ר'פ'ו'ת': ג'ל'ו'ל' כ'ה' ה'ג'י'מ'ל' דגושה וכן כ'ג'ו'י'ס'
 ה'ז'ה'ה' כ'ס'י'ס' ז'ה'א' כ'מ'ק' ל'כ'ד' וז'ה'י'ן דגושה וכן כ'ת'בו'
 וז'ה'א'ת'י' כ'ס'י'ס' וז'ש'כ'ו' ג'ע'י'ל' כ'ת'ו'י' א'ך' כ'ה'ל'ל'י'
 וכ'ירו'ש'ל' ח'י'י'ס' ונ'ז'י'כ'ו'ק'י' ל'א'י'ס': ע'ל'ה' ה'ל'מ'ד' כ'ג'ג'ו'ל'
 כ'ג'ו'י'ס' ה'ג'י'מ'ל' דגושה: כ'ע'ו'כ'ת'ח'ס'ר' וואו כ'י'ן מ'ז'ל'ת'ו'
 י'מ'ק'ו' ח'ק'ו'ף דגושה: כ'ה'ש'ת'ה' כ'ס'י'ס' מ'ש'ק' כ'ה'א'
 ד'א'ז'ה'ת': כ'ו' ואל' ג'אל' ה'ג'י'מ'ל' דגושה: כ'י'י'ק'ד'ש'
 ח'ס'ר' י'וד': ואל'ס' ה'מ'ק'רו'ש' ה'ז'ד'מ'א' כ'ה'א' ל'א' כ'אל'ף:
 י'ן ע'ז'י'ת' השון רפה: כ'י'כ'ל' כ'ה'י'ת'י'ן ר'פ'ו'ת': כ'ש'ת'
 ה'י'כ'ל' מ'ל'א' וואו: א'ז'ר' כ'י'ו'כ'ס' כ'מ'ק'ף ל'א' כ'ד'מ'י':
 י'ג'אל' ה'ג'י'מ'ל' דגושה וכן ח'כ'ירו'י':
 א' ב'מ'ד' ב'ר' וי'ד'כ'ה'ק'ד'מ'א' כ'ה'י'ת': ה'ס'נ'י'ת' כ'ר'כ'י'ע':
 י'ה'י'ו' כ'ז'ך ק'טן: ק'ר'י'א'י' י'וד כ'ת'י'ב' כ'י'ן
 ר'י'ס' ל'ח'ל'ף' וז'כ'ס' ר'ת'י'ס' וד'ל'א' כ'ב'ע'ל' ה'ז'ו'ר'י'ס' ש'כ'ת'ו'
 וואו ק'ט'י' ג'אל' וז'ר'י'ש' ק'ר'ל' כ'ו'או' ס'ור'ן ל'א' כ'ת'י'ק'ן:
 א'ז'ר' מ'ת'ס' ל'א' ה'כ'רו'ע' ר'ת'י'ס' ז"ל א'ס'נ'ק'ו'ב' כ'ש'מו'
 ה'וא' ה'ל'ל' וואו ח'ס'ר' וז"ל כ'ק'טו' כ'ש'מו'
 כ'מ'ק'ד'ת' כ'ס'י' ד'יק'י' מ'ל'א' וואו כ'ת'י'ב' ואל' ח'מ'ס'ר'ו'
 ע'ל'י'ת': מ'ל'א' וז'מ'ס'ר'ה' ק'ד'מ'ת'ה'א' ד'א'מ'ר'ה' ש'ת'ו'ת' ט'
 מ'ל'א'י'ן כ'ת'ו'ר'ה' ואל' ח'ס'י'ב' כ'ה'ד'י'ת'ו' י'ק'טו' כ'ש'מ'ו'ת' ס'פ'י'ל'
 ס'י' ה'ג'ירו'ד'א'ק' ח'ז'י'כ' כ'ש'מ'ו'ת' ל'א' ק'א' כ'ס'י': א'ש'ת'כ'ת'
 כ'ס'י' ל'ה'י'ו' כ'ס'י'ו' ד'כ'ל' ל'ש'כ'ל'ד'ש'מו' ד'ש'ק'ר'י' כ'כ'ר'י'
 ס'ס' וואו כ'ת'י'ב' כ'ר' מ'ן ע'ש' ה'ת' ז'ע' מ'כ'ו'ן ש'מו' ואל'
 כ'ש'מ'ו'ת'

ואת

ואית נוספו דכתיב ביה נקבו בשמות מקרא ומקרא
 קדמיתא מסייעא ליה עכ"ל וכו' להכריע כסדרא
 רשאכיה דגלא ואו הוא קדא כי כן מנא כרוכ ס"ס
 וכמע"כ ג"כ וכן כהללי ובקמחון ותו דלא אשכח
 חרתי מק אהא דמסיין (ה' א' סדרא דהא אמרה
 ה' כי כהדים בשמות שנים כחורה אמר מלא וא' ספר
 נקבו בשמות מלא ויקראו בשמות מקרא ע"כ ומדא
 אצרה הכי ויקראו בשמות מלשה מקרון בלישאל
 בשמות אשר קראו וכוונת הפירו' ודין ע"כ ואילו
 נקבו בשמות לא הויב אלמא דמלא הוא ולף ע"כ
 דכיה דרמ"ה דמקרא קדמיתא מסייעא לנסברה
 האמרינה מסייע אין בו ממש קרינא לה דהא איהב
 גופיה כהב דאכ"ל דהו"ל שמה גריד קהטיב בשמו'
 לא קהטיב ואם כן לא ר' קייע ולא מריו ואפילו דהו'
 מוכה קייעא ל' שמה אחרונה הויה לה קדא לבבוי
 חרתי או לבוי הלה ואין דבריו של אמר במקום
 שנים ה"כ מסהכרא דנקבו בשמות מלא ואו
 ה' כי קרוב הוא דספרא אשתכח וכאמריה חכר
 משום דאית ביה פרשהא שמו' טובא וירקיע עליהו
 כיהון מקרון במ"ט מלאין ולא חשיב נקבו בשמות
 כהדי סעשה מלא קמחון דמקרא הוא ולא הוא אל
 דהוי מקרא שמה גרידא אשתכחיה לא קהטיב
 דהכי אורחא דהטיה כל הוכח דלא אמר' בלישאל
 מלין דמייין אהדרי בצירוד קהטיב והיכא דאמרה
 בדוכך מלאין ואו מקרון בלישאל דיון דומיין ודלא
 דמייין קהטיב כהדא אהו אשתכח דהאו בשמות
 מקרא אהו הויה מקרון בלישאל שני מקרון ויקראו בבתי
 ודין ואף גביה ויקראו בשמות הויה מקרא עליה
 הכי שנים מקרון נקבו בשמות ידיון דהכי אורחא
 דמקרא בכל הירון מלין דמייין ומדל' מסייעא שנים
 מקרון לא הבה ולא גבי ויקראו בשמו' מ"מ דנקבו
 בשמות מלא ואו הוא וקדע' אמחירו ו' וכ' מלא' סך
 מהעירוי קמיו בורגוז טל דרמ"ה ז' סך דעשה
 מעש' וכתובא בספר מלא ובשבעל קשר שמן שמן
 הפיר על הרמ"ה כך אלא דעבד בעל שמן שמן
 היה נוטה לומר שהוא הפיר כי כדחלף נספר הכלי
 וכפר בתי אחיות ואין לקוש לו אלא בדישיון דלא
 הוא וכדכתיבא לשי' ומלא מקרי' לבלגלהם

גומל שניה דגושה בכלם . לבלגלהם דלכתיב שני ר' און
 למד שלישיה בלא שוא : אמר מנחם טיבה הידע' שמות מ'
 לורת למ"ד זו עמאה כמגירה ומקרא ראשה וכתב וסי' רש"ג
 סכן נרדף להיות ושמה של למחן פלמד שניה ר"ת ר' און
 דבלגלהם היינו למד שלישיה דבלגלהם לא כלמד שמעון ג'
 שניה דבלגלהם צפיה ראשונה דבלגלהם ג' לא מכה :
 כל כך אמרו אלא שט שניה כמגירה וזה כספר
 אשכנזי אך בירושלמיים ובהללי וס"ס אין זכר
 מזה רק בהנהח מחשבוהם מלחמי כחוכ גליון כך
 כמוהו לבלגלהם ועמקיר למחן חמיו גירא מכל
 למד"ה דה' ו' ו' מן משמען של דברים אלו שהבא
 פעוהו פעוהו לך משמעו הויה משונה נדרב
 שהא דוהב בכל למד אלא שזו יתור מכלן ואין כל
 למד"ה שניה שבטורי הא נפיקה פד שיהמר וזו יתור מכלן
 ובריה שבטורי הא נפיקה פד שיהמר וזו יתור מכלן
 משורה האותיות כי כך היה מלוייר כאומו סג'ר
 והנה כל למד בולטא ויואלה למעלה וזו יתור מכלם
 להורות שיהא ג'ן משורה ישראל וכל' האין מבויר
 מלשון מגירה שמגריה בר הולאם אלא כל הה
 שנינו בשמות דף כ"ז זרק - הגיר של שמרים
 צפויאשו מלון סוף הויה מן קהטיב וכו' בתי כמים
 דגרים כחורד ג' מגריה מכל למד ר"ל כמשת
 ויואל' והולכת יתור מכל למד לרמון שמטא כמלון
 שלו שהוא אכר קטן שיקרא אמה מלשון אמה המים
 וזרק הגיר באתר דלא אגטריך כריש גלי ולכך בא
 סבויה בשלה גלגלהם דלכתיב שמעון כי ראשם
 זכשיאם של בני שמעון ס. ג. אה - עפמא דרמון
 עוד זה בא' השניו כלמד ראשונה של - גלגלהם
 רמז לראשון ולע"ש שזו הילח הוא שניה בשמה
 אין לחוש ללמד הראשונה של גלגלהם כי
 שמושיה הויה ואינה מעיקר הויבה ושד' אפי' אורח
 כי הויה למדו ור' גירא מכל למד לרמון של
 הזנות והכילוף ששמה זמרו כי ג' משמעותיה
 ככ ל' מגירא כדאמריון בעיבדא דרבי שד' ליה
 ור' גירא כלומר זכיה ירא עין פרק קמא דע"א
 והרגום כואף אשה דגיר אהו ו'וד אפי' אומר כי
 לכך למדו ו' יאה מן משורה האותיות יתור
 מכל למד לרמון כי גלגלהם ור' אשם של בני שמעון
 נחמבר

אור תורה

כתבתי עם הווי'ה עקרה' נפזת כרא כלסון ארמי
 ומחך כל ה' שכתתי כרא' פירוש זה כענין כפרו'
 ופרת ורחמי לבע' הסור' ו'ל' דכרי' כזה ולא נתכררו
 בעיני והמל' ו'ל' חבה לגבלתם הלמד הבה
 תזרקת עכ'ל ורלו' שיתעורר מדקלמ' למדינתאי
 מגירא סכל למד מלל' דמערכאי עליגי וכברי
 שלמ' ד' כחשפ' כל הלמד' ה' ולא כשתית כלל
 והיינו שלא נוכר עניניה בכל שאר ס'ס משו' דקומת
 הן כחערכאי. לכני ג' רבימל' פ'ה. ויהיו כני
 רהונן ס' לכני שבעון פ' לכני ג' פ' לכני יהודה פ' :
 ל' כיושב' פ' לכני ז' הולן פ' לכני יוסף פ' לכני משה
 פ' לכני בנימן פ' לכני דן פ' לכני אשר פ' לכני נפתלי
 פ' אליה הפקדי' פ' אך את ס' מש' לוי פ' כמספר שמו'
 דלכני משה מלא וואו. כל השקדי' כרוב ס'ס קדמא
 כהא. כ' וידבר דאיש על דגלו פתוסה. דגל מחנה
 רפואן ס' יוסע' אהל מועד ס' דגל מחנה אפרים ס' .
 והיום רעליו משה' שבעון כרב הרב המאירי ז"ל
 שהיה חס' ואלו אך נכל' הספרי' הוא מלא וואו ומסר
 יוד וכן מעידות המקרות וככתבו הרמ"ז ז"ל וספר
 ששן בשן וכן עיקר . וישישני מלה מלא ומשה ג' ד
 הגימל דגושה . מחנה' דן הלח' רפה וכה תביר .
 עמישי מלה קדא . ג' המה הז' דגושה כל בכור
 ד' הם שניה הראשונים כל דגש : כים האחרונים כל
 רפה . ג' רשון וקרת הגימל דגושה . קרת הק' כשוא
 לבד וכן כלם . אלה סקודי פ' ואלה מולדת אהרן פ'
 הקר' את משה לוי פ' ואלו הנה לקחתי פ' עקד את בני
 לוי פ' ולקח' משפט' העמרמי ס' העמרמי הוא כהס'
 העזאילי העין נקמך לבד בס'ס . הקהתי הקוף
 כשוא לבד בס'ס וכן כלם . ויחדתם און יוד בון היו
 ל'לת . מועד פסקס ה'אל משה פ' ק' ס'זמה
 קת את הלוים פ' כאל ראש בני קה' פ' אל
 סכרותו פ' ויהי כל רשה' שמה ספר וואו . והיו העי'
 כהא וזאת מלפיל . לגבלת הגימל' דגושות' מאלת
 בכור מלא וואו . והיו העי'ש כהא והוא מלעיל :
 לגבלת הגימל' דגושות . מלת בכור מלא וואו :
 הפדים היוד רפה . ד' ופרשו דגא' כקון . יפרשו
 כלא דגא' . הי'קית חס' וואו . יפרשו כשש' עליו
 בוקף קטן . לשאלת בוקף קטן . וביעו הגימל דגושה
 בקדש הכית כשוא והקוף רפה . וי' בוקף קטן . :
 גשע' פתוסה . ושא' כקון'ל' כקון . מלמעלה מס'
 שניה בקמך . בני פירי ס' ופקודי בני ג' רשון
 פ' הגרשני הגימל' והיון דגושה ככלם . עלהס' מסר

יוד . הקהתי הקוף כשוא לבד . בס'ס וכן חכרו
 פקד אותם מלח' ו'ו' . הל' ד' הלמד דגוש' . וישלמו
 חן המהנה פ' איש' לון אשה פ' כי תשעה אשתו פתוסה
 וישלמו בשן ימינות . ומעלה המכ' נקמך . נו רפה .
 רוח געיל כריוס וכן מכירו . לון כמק' . קרנכה הק'
 נקמך לבד האשה מלא יוד . אל כקגול . המאוריס
 ריש רחא' וכה כשוא לבד בס'ס וכמכריו וואמר הכהן
 און כ' י' ק' שט . וכאו און כנית חלשא . המאוריס
 האל כקמך . וכרעה כפ'ס' ה'יש כשוא קמך . הקנא'
 הקוף דגושה . כיופאל פ' כה תכרו פ' . יכרך ס'
 יאר ס' יוא' ס' שמו את שמי ס' ויהי כיום כלו' ס' ויהי
 הקריב ס' כיום השני פ' וכן כיום השלישי וכן כל
 הנשואים : זאת חכוכת פ' . ו להזיר הזין דגושה :
 אל הכהן הקדמא כהא לא כאל . וזאת היר' והזיר
 און כו פסקא . מנה דוקיק כטרשא' ואחר כטרשא'
 התגלמו כמאריך . אכרס' שיש כשוא סמא : ז'
 כלו' משה כת' הרמ"ז ז"ל עליגי ביה כוסאי ומס' דת'
 אית כוסאי דכתוב מלא . ואית כוסאי דכתוב מסר
 ואלו דמסרין עליה' דמלא הוא ואית דמסרין דמסר
 ודרשא' כיופאל למאן דלמרת מסר וכו' . עד כאן
 והרב המאירי ז"ל בקרי' ספר' שלו וכעל' ספר
 ששן ששון ככזה שהוא מלא וואו וכן עיקר כי כן
 כמלא כהללו וכמאוריס וככל' הספרים המדויקים
 קדשים גם ישנים והקדמונים כיות' משש' מלות
 מכה וככל' התכרות' כתיב כל' מ'ל' כ'ת' מד ככלת
 השופרים ומ'ש' הימ' ואלו דמסרין עליה' דמסר
 הוא א'ני לא מלאתי מקרה ז'ו כשום ספר וכראה שמי
 שכתב' פ' דרש' כהן כן ולא טוב עשה כי און
 לל' עוד התלא והסמ' מן הדרש' וכפירוש ארז'ל רעני'
 מהימל' פ'יכח' כי כלות משה מלא וואו לא שבע' ז'
 הרשע' כזכה לדורשים לדרוש' אחר כך מלאתי
 שבע' יודו כמתי כורגו' על רמ"ה ז"ל שדך . ש'ה
 מעשה וכתבו כספרו מלא . להקיס' כהא . לפני
 הכון רפה . וואמר דקא' מלחם און כו פסקא .
 העגלת הינן כשוא פתח . את שתי העגלו' כהב
 המאירי ז"ל שהוא מסר וואו אך ככל' הספרים הוא
 מלא וכו' הרמ"ה וכן עיקר . ליום היוד דגושה :
 משקלה על כהא סגולת' . מורק בס'ס הרים כקמך
 וכן מכריו ומסר' עליהם כולם קמך . אחר מנחם
 כתעגל' החיפ' מלכ' ד' הן הקריב את קרבנו והל' ז'
 וכן מהב' ס' שתי' אש' כו' ולא כן עשו ספרי' ספרד
 אך בקרו' ה' ולא הינו מלכ' א'ני' אות' אש'

וכן ראוי לכל אר' לתקן את ספרו וזה הכלל כטעמי'
 וככדודים שבדברי קרבן כחזון כך הם הטעמים
 והכ' ד' ת' בעל דברי קרבנים כל שאר השואלים אין
 שום הנהל' פר' אחד דל' ח' שנים מלך הן עשתי
 בשופר ישר לא בחזק' וכן שנים' אולם שנים עשר
 מלא עשר בשפט לא בזקף קטן' מועד המס רפה'
 ארן חקר ואו' .

בהעלחך פתחה' ח' קת את הלויס פ' אח' אזר
 ללוים ס' הלויס הה' א'בל קדמ'כל כבוד
 כל רפה וכן בפני להט' כי בלא חקף' ט ויעשנו בני
 ישראל את הפס' פ' אלוס אלוס כי ה' פ' אלוס הקים
 ס' עשה' ד' עתי פ' ויהי בני ס' ו' ואמר משה לחונכ' ס'
 בזדבר בית ראשון רפה הכתב המאירי ז' ל' חק' כלו
 נק' ד' עכ' ל' וכת' לה' אין נקד' אלא ההא כי בן הוא
 בכל הקפדים ובכל המקור' ומשכה שלימ' היא ריש
 פרק מו שהי' טמא והמאירי ז' לעצמו כתב כן בחלק
 הא' מהמאמר השני לא ידעתי מה היה לו כהן שסת'
 ד' ריו אולי טעות קושר הוא' ולגר הגוימל דגושה'
 ימנו ועל החית בשוא פתח :

יוד אמר מחסם נקת' ספרים מלת מדשיכמלא
 יוד ואין ט' ליו שום מקרה' וכן מצאתי
 בירושלמיים וכמצר' ו' בהל' א'ך ברוב ס' א' שוכנו
 המדויקים וכמעט בכלם הוא ספר יוד וכמועידות
 המקור' ששקור עליו ל' חקר גם מצאתי מקור' אחרת
 יוהר מכוונת שזמרת כך חדשם כ' בתורה אחר
 מלא וא' מקור דפינת' מלא דכהעלחך חקר עד כאן
 וכן עיקר ונפל הכלל ככהן יען לא כל המסורה
 בלא בשלימות בזה המקום ל' פ' המקור' הודיע' פה
 שני עניני' האחד שיש כבוד' ב' ובראשי' חדשיכ'
 והענין השני כמל' חדשיכ' שזה חקר ושפניכ' מלא'
 והקופר בשבת' ההודעה הראשונה ואמ' ובראשי
 חדשיכ' שנים דקמיכ' הוכרח להשמיט ההודעה
 השנית כי קצר מצע הגליון מהשארע' ולכתוב פתי
 הודעות על מלה אחת אך הסופר' הממוכמי' בתוך
 להם ויש ההודעה הראשונה אע"פ שהיא קודמת
 כסדר הוליל' ופשוטה היא' ורחוק' שיכול בה טעות
 וזהו לכתוב ההודע' השני' שהי' צריך' ומוכרחת כי
 קרי' הוא לנפול בה טעות' ואולי לא יכולתי לק' ז' על

הרמ' ז' ל' טה כי ספרו שנידו הים' ספר פה לכן
 יגעתי ומצאתי והנ' ת' לפיכך עזר' האיר ה' א' את
 עיני ומצאתי ראיה גמורה מן הגמ' שזה חקר' יוד
 דגרסינן בשלמי סוכה יכול בשם שחוקעין על שבת
 נפני עצמו ועל ר"מ נפני עצמו כך יהי' מוק' י' על
 כל מוסף ומוסף ח' ובראשי' חדשיכ' מאי גמ' אמר
 אבוי אמר קרס ובראשי' חדש' וספקתכ' הוקשו כל
 המדשי' כלם זה לזה לענין תקיעו' וספקיעו' ית' שוות
 רב אשי אמר כתוב מדש' וכתוב ובראשי' איזה חדש
 שיש לו שני ראשים היו אומר זה ראש השנה ואמר
 רמל' מדש' חד' היא עד כאן ופרש' ז' ל' שני ראשי'
 ר"מ ור' וקרי' מ' ח' וכתוב ח' כתי' לענין תקיעות
 עכ' ל' והנה לא נשאר כפ' בזה ולאחר שכתבתי
 כלזה באל' ד' קבר אחר של הרמ' שלס' ומצאתי
 שהקמתי לדעתו וגם ה' א' כשהיי' ממק' ס' כ' אש'
 עשיתי אבי גם בעל ספר שמשון כתב' זה האמר
 ותמתי על המאירי ז' ל' שלא הזכיר מלה זו כלל :

ממדבר יב' דגושה' דגל' בשופר ישר' זכא בזקף
 קטן' ונסע דגל' מהכה ראובן אין בו פיקח'
 צורי שדי מלה חד' י' ל' זכא מטה בני גד ועל בלא
 קדמ' זכא כפרחא מטה בשופר ישר והטיה דגושה'
 הקדמ' היקוף בשוא לכד כרוב ס' מ' ונסע דגל' מחל'
 בני אפרים אין בו פיקח' כלל בס' ג' ס' רמ' ז' ל'
 לא מכהו א'ך כנ' קדמוני' מצאתיה פתומה' פדהנור
 כאן כתב' המאירי ז' ל' בהם שני מלות וכ' מ' דעו'
 שורטוג' א'ך ככל' הספרים המגוהים היא מלה
 חד' וכן כמצא במסרה וכ' הרמ' ז' ל' וכן עיקר
 כסעים כספק' קריה כנס ע' מ' ויהי העם כמתלכני'
 פ' אכפה ל' פתומה' הוד' הקצר פ' והדכר מרים פ'
 ויאמר ה' פתאום פתומה' ואביה ירק פתומה' .

אמר מכתם טעה המדפי' בענין פתי הכוזב
 המכוונות שפיות רבות וטעו' מטעו' אונות
 ר' ל' לא ראי הטעויות שטעה בלרבעה ועשרי' הגדול
 גדלי' הטעויות שטעה בלרבע' ועשרי' הקטן והכני
 בע' המכאר טעויותיו אחת לאת' למל' משכין' הטעו'
 הראשון והוא ככ"ה דול' שלא שכ' כן מכוונת
 כלל בשתי הפיקחות שלפניה ואמריה של פרשת
 ויהי' זכא וע' וכלל' כ' ויאכנו' יש שם שני' כוזבין
 מכוונות

אור תורה

לכידן בן מנורו' א' כפיסקת ויהי בנקופ' ואל' כפיסק' ויהי העם
 גדעוני רק והכי תכיה כשכת' ד' קט' ו' ת' ויהי בנקופ' הארוך פ'ר'
 דין מ' ו' ולת' וז' עשה להם הקב"ה כימיות מלמל' ג' ומל' ח' וכו' ו
 לא מנתי ופרש' י' ויהיו להכרילה מן האמוכות לה בקתלה
 רק דין ק' א' וכסוף ע"כ: הטעו' השני וגם הו' ככ"ד הגדו' שהפך
 בון של בנקפ' וכו' על כמתאוכי' וזה טעו' ממורסם
 אע"פ שכן תשמע בנספ' קנה ז"ל ויתכא' זה הטעו'
 תהיה לכל כתבי שכתתי בקצוד שהרי לא אחר
 אלא מצריך סימניו לפניה ולאחרי' של פרשה ויהי
 בנקופ' להפרידה מסו' פר' שלפניה ומחללה פרשה
 שאחריה אבל האותיות שכתסוקים לא צוו ולא עלה
 על לבם לשנותם ולהפכם ואילו לדברי המדעי' לא
 באתו ולא פאק ויהי בנקופ' ופיסק' ויהי הפע
 שמתא' כס בון מחתרת כס שתי הפסקות הרי הן
 כשאר כל פסקות שבתורה כלי שם שכו' וכל זה
 הפך האמת עוד ויתכא' זה הטעו' מהמסדה שאמרה
 שיש בכל ס' הקרא' ט' כוכין מנוורות ס' מן החזרה
 והו' כמזמור ויאמר ג' אלו ה' ששה בששה פסוקים זה
 אחר זה תמלחן יורדי הים והשביעי שופך כוז וגזמ'
 ואם המנין המנוורות בתוך הפסוקי' כמו שששה פה
 המדפי' מה כששה פסוקי' ויאמר ויעמד וגו' ופאק
 וינעו' א' ח' ו' וזמר שאין כס בון אלא על כרה'ך
 כוכין מנוורות שאתרו לא בתוך הפסוק אחר אלא
 קודם לו וכן המנהג כס'ס זאשכנו וככתב המאירי
 ז"ל: הטעו' השלישי והו' בגדול ובקטן שחלכד שהפך
 הפנים לאחור גם הפך הנון מלמעל' למט' ושם ראש
 הנון למטה ורגל למעלה וזה לא עלה על דעת
 אדם מעול' ולא ככון לעש' א' קוב'ר' אחרי שקודעונו
 סכמי הזמר שהכונה כמכין המנוורת' האלו לרמח
 מה אכיר' שהיא רחוח כחות המון כביכול הושב' פניה
 כלפי וסדאל הכלים אחריה מרוב הכתב' אותם הכלים
 סאהבת פניה וכיון שהדכ' כן ודג' שאין זה דרך
 כבוד כלפי מעלה להפוך ראש למט' ורגל למעני'
 וידעתי גם אכי שקם הוא במלכת הדמו' לעשו' בון
 מנוורת' כהלכתה גם לא שיעשה ויתקנו' לכת'ה
 ויש בזה טעם אבל הכוכין המיזק' ומזמנות להם
 אי שפ' להפך העינים לאחור אם לא יתפכו הראש
 למטה והרגל למעל' מיפו סנא' אינו יודע שחלכת

הדעו' הכרים זה דלאו כולו עלת' כדפו' בקיאו אך
 הוא קושב שכונה כשעה ככה ושכן צריך לטות וזה
 שקר ולכן היה ראוי לזדפי' לטרוח מעט ולתקן מן
 מנוורת' כר' וי' לכת' זה תמדת' כמו שז' מדפיסי
 הפ' זיקת' שהדפיסי בוויכוח' הפיעות הדיעי'
 והוא בקטן ג' זה המנין המנוורת' באותי' גדולות
 וככל ס' א' יא' זכנו אין המנין המנוורת' גדולות אלא
 כגדל שאר כל אותי' ח' ז' וכן כדפי' בון מנוורת'
 אחרו בון דכת' לא אחרו עד כ'ין תוכתי' סס
 הדפי' ויהו' כלי פנים ריהט' יד' זה שכתמי הזמר
 נח' א' קופ' הנון ה' זכיה א' ב' ג' הוא מנוורת' או לא
 שכי' אלעזר אשר גם כו' כנס' הארון בון אסתר
 אספין לקבלי' ישראל וכמו' נ' א' א' ח' א' ח' א' ח' א'
 ואכנו אחר לו דלא א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א'
 לכאורה משם שבה המסלוקת נחלקו' גם כראש
 ורב המנא' ז"ל לכן אמרתי לכא' ב' ח' א' ח' א' ח' א'
 ההוא כדרך כלל לאכתמס' וזה כי ח' א' ח' א' ח' א'
 לפרשו ולא זה הוא מקומו ואומר בקו' דעת רבי
 אלעזר כי כנאש' ישראל השכינה שעל פארוק' הנוס'
 לפניהם כביכול הופכת פניה כלפי ישראל כלוה'ם
 שפ' א' ק' א' ר' כנאש' אהבו הכל אחריו כדרך הוסף
 את פניו לאחור לדעת זה יעשה לו ולראש' של
 תאונה אלו רעה אך כמות הית' פני' כלפי' ח' א' ח' א'
 כי אז לא אכתי הויקא' ואין לכה חדר עליהם כשני
 אהבים המונים יחד במקום אחר שאינם יריבים
 לצמוד פנים כפנים זה דעת ר"א ותניא כתיב
 כשג' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א'
 שגם כמותם כביכול פני השכינה כלפי ישראל
 וזכיה כתיב כשפ' ר' ח' המנוס' א' וכו' מסלוקת'
 אבל כפי' הנון המנוורת' המנוורות' ככתב' כ' פ'
 מזדו' ששתי' מנוורת' ויהיו' דאחר ר' ש' לבנו' אי
 הכי בעי' בון לאת' שכת' מנוורת' דא' ז' י' א' ח' א'
 בון מנוורת' והאי באחר' מישר וכו' בלומר אולי הים
 כ' ל' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א'
 והשכינה כלתי' מנוורת' ויצו' ר' ח' א' ח' א' ח' א'
 הולך' כראש' שאין האמת אה' : גם ר"א ע' ג' ז'
 אחר כראש' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א'
 ע' למדנו דכ' פ' טודו' שתי' כוכין מנוורות :
 ועשה

כזה מה שיש בו די :

יא אמר מנחם מוש' הייתי כי שנו בעם בקוראים
שנו הע' מלו' וסכלו שכיון באין מרמו שטה
לא שוט' רריל לקראו מלעי' כמו קמו כבו וההלש' קטב'
שכבו' המלה אינה מחר' לקראו מלרע כי כן דרכה
לכא בכוף המלה לעולם ואפילו כמלה לה מלעיל
כמו ויצר ה' אלהים ויבן ה' אלהים את הנלע וו' ד"ק
לא מנה מלת שנו במכלול וף לה עם אות' המעט'
שכאלו מלרע לך בספר פתח דברי' פ' מצאתי כי
שנו בעם ר'רע ע"ד הזרות וכן כתב האפודי פרק
ט"ו ועדין אני אומר אם קבלה נקבל ודאי ואם לאו
אינו רואה לכם על מה ש סמוכו ללא דמי מלה זו
למלת יס' והצדדעי' והחס נמצא נסארים טעם
כרוס שלילו היה מלעיל היה אפשר להיות בכמד
אבל הכא אף אם שנו מלעיל אי אפשר לכא תלשא
אלא כסופו והנה כה' כאלן לשאלו שמו וכתב נעל
לויית חן כשמי מן המ' הרביעי שהוא מלעיל וגם
אני מצאתי כן במקרה כתיבת יד וכמו שאין לחוש
לזרקא שכסוף שמו כך אפשר שאין לחוש לתלשא
שכסוף שנו . ומיהו כאלן לשאלו שמו אם הוא
מלעיל או לא ג"ע עדיין ובמקומו והבאר בע"ה .
עגות הגימל רפה . הרעה כששם האחרון לכד :
אספה כלב' ע' כס' . עד דאשר בשופר הפוך .
זה בדגש . דברי הדלז רפה : אלוד הדלת
דגושה . סכיכות מצאתי כתוב בשם המאירי ז"ל
שהוא ספר ולו ואני ראיתי בספרו כלו מלא וכן
השני וכן עיקר כי כן הם בכלל הספרים וכן כתב
הרמ"ה ז"ל קדמונים מצאתיו ספר ואלו . הזלו
השלוני קרי' והוא כלא קדמא . יב הכשית השין
רפה . עכו עניו קרי . אדבר הבית' בנפול .

כסרו הבית רפה :

אמר נחמס מצאתי כתוב כך' נרוכ הספרים
המדוויקי' כמצא ואמר תלם' נולו והקממו
פירג אחר וכן ראיתי בספר' מוגה נגרר הוא
עד כאן . והרמ"ה ז"ל לא כתב על זה כלום : ואני
בדקתי בעשר ספרו' כתיבה יד ומצאתי ואמר כאלו
וקטף לי הא' דלמרי' כרביעי' מנדרי' סעטור' ס' פרי'
הלכה

ועתה כאשר עלי לכאר תואר הנזורה וההפכה
הזאת איך היא ואלו' כי כרוכס'ס' ולאשכח
וכצטעם בכלם מניקים פני הכון כמו שהי' מופקים
וגלה לאחור כזה וזאת היא הזורה שכתב הר"מ
מריקטע ז"ל כארס הכורע על כרכיו שפניו וגופו
כקדרן ורגליו העובות לאחור . וכשעיינתי נזורה
ל"ל שלא זאת היא הזורה הנכונה ואדרבה איפכא
בעינין להפך ראש הכון ופניה לאחור דהכי אצריכון
התם בין אסתר אכפין לקבלי ישראל וכתפי גופא
לגבי אר'כ' לכן הסכמתו לאמ' שהנזורה הנכונה
היא הכמצאה בקצת ספרי' ג'ם כפסיקת' של ויניציא'
שמהפכין כל הכון לאחור כזה וראיתי בכס' קהא
הנזכ' שכתב מהטעם כזה כי כון הפוכה דומה לכף
וריש ופירוש אך רה כל מקום שאל' אך ורק שיעט
זכו' וקשה לי א"כ מה צורך להפוך הכון והלא ג'ם
כלי הפוך דומה לכף וריש . ועוד מה צורך לאך ורק
במרא מניחיה קבי למעט . ועוד למה ש' וכן שדומ'
לכף וריש וישנו כף או ריש ממש סוף דבר הלכתי
בזה כי בעינין צורה הנזורה כיון שדכני הזורה הכי
משמעי ולא כשע' זיה אלל כשעכפה הזורה ומה מאל'
הייתי שטח אילו מצאתי צורה שלישית בענין הנזורה'
שהתכו ראשה ופניה לאחור ויניחו וגלה לפנים
כזה כי כן דרך מ' שהי' דורוזה להכי' לאסרויו הופך
פניו וגופו ומניח רגליו כמו שהם וכו' כראש שהוא
דעת הזורה שאמר כהאי אילתא דעולתא כך איויל
אהדר אנפוי לאתר דנפיק וכו' אמנם כיון שלא
מצאתי צורה זו בשום ספר אע"פ שספר' נכונה היא
הכני מבטל את דעתי . והכלל העולה שזרות' הכון
המנוזרת האמתית היא להפוך כל הכון לאחור כזה
כי כן מורה לשון הזורה כאמו' מיהו מי שהופך לאחור'
רב' הכון כלנר כוס לא משתכשש הואיל ומתקב זה
ממשמש ובל כיד הסופרים אשר מיעול' ויש לישבו
עם כלל כונת הזורה' כי כמו שנתחל' כניכול השכינה
הלכ' עם הארון הכוס' לפני ישראל ואמ"כ לשהבת'
כניה הזורה פניה לאחור כך זו הכון בתחל' החזיל
הסופר לכתבה כקדרה לפנים ואמ"כ הפך לאחור
ופירוש מחדר מלאן נזרו אחור וכנר' הארכתי

אור תורה

ויין לנכד הלכה לזקק מקיני כגון אחר תעבורו אחר תלך אחר
 רבי עיני רח האפק וכו' ופירש הרמב"ם ז"ל עטור לשון ספר דכל
 דיומתי יי אחר הני אחר היו ראויים כאלו וה ס' מהם הוא וצ"ל דרך
 למטה רך דין זה פירש הערוך כערוך ע"ט ג"ם רד"ק כ"י שם ספר עט
 ס' ספר פירש כן וס' ס' כהד"ו כי אחר תלך בלא וכו' וכו'
 וכל ע"ד ולא קפ"ו ל' מירי דמי ק"י ע"ל הני אחר
 חאפק דמי' במירי קפ"ד זרי לא על אחר תלך אל
 ע"ד דע"ב במשה הוא דק אמרי דלס' וכו' וכו'
 התירוק חזלי אמת גמור ומש"ט דלי' נפק כלל ולא
 תמצ"ד בגמ' ולא במפרש' ש"ס גלו או רמו שיראה
 ממנו היה הכונה שם על זה ואחר תלך הכתוב
 במירי וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 ומירי חאפק וכו' וכדורו במקומו מות אגב שיעשה
 לא דק וכדבר זה אין שומעין לו לאפשי פלוגתא
 ולמיסל כללו ספרי תורה דכתיב בהו ואחר תלך
 כולו א"ך כיון שבכל ס"ם ולא שכו וקטלוי' כתיב זה
 ואחר כולו הכי נקטינן. ולא עוד אלא אשילו היה
 נראה מן הגמרא שהכוונה שם על זה ואחר תלך
 דמירי לא היה לנו להגיה ולהקצר הוא אלא לומר
 שיעקר הפירוש בה הוא כמו שפירשו שם
 רש"י וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 כהא וכו' שלמשה שז"ס לומר שאין כוונת המחבר
 שיהיו כל אלו אחר כלא וכו'. והדברים קל ומוחל'ס
 באת דהגיד הוגד המיוחד שם שאין בו דרך למחך
 ולהמלט ע"י פירושים עכ"ז כחכ"ר ומיהו כמפרשים
 שלנו כתיב וקרי וכו' ולא חששו לדברי הגמ' ע"כ וכו'
 היה ואחר תלך שפירש להמלט ע"י פירושים שלא
 היה לנו למוט וכהק"י וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 היות אמת הוא כמו שהיראה על אחריו במ"ל ל' ל'
 על אחר תלך אל עמך הכתיב בהמה וכו' וכו'
 שכתבתי כל זה בהגיהי פרש' ממות מלאכה בספ' יום
 מירי' על אחר תלך אל עמך כהוב כיון גיטיר
 סוגים והנה בל האות והם פ"ע על אמת היר' וכו'
 גם במקרא הדפ' כפרש' זו דוק'ס קוף עמוד שני
 כמו כהד"ו כמו שכתבתי :

ה"ש במקף לא בקד' ז'ס'ס' והחזוקת הוין דגושה.
 ח"יון מלא וכו' ח"יון כדלס'ס'פ'ים הספ'יקין :
 ויאל"ן ה'מך רחל'כ'ס' הס'מ'ל'ס' ס'ע'פ'ל' ס'ואל'
 ע'מ'ו כ'ס' כ'ס'פ'יק' ק'ף דבר הכל כ'ע'ל' כ'מ'יה
 ס'ך ד'דתי' י'ג'ג'ד' מ'כ'י'נ'ל' כ'ס'ל'ס'ס'ס'ר' י'וד'
 ה'ית' כ'יון ד'גושה' ס'וב כ'ר'יון ו'כ'יון' ל'ר'ג'ו' ה'ג'מ'ל'
 ד'גושה' ל'א כ'מ'ף' י'וד' ג'ל'ל' ד'מ'ל' ו'ל'א' כל' כ'ד'
 ל'יו' ש'מ'ה ה'מ'ד'פ'י'ס' א'כ'ו'ד' י'ת'ר'ג'ו'ל'ס' מ'ד'ת' א'ל'
 ג'ד'ל'ה' מ'ע'ט' מ'ש' א'ר'י'וד' . ק'ל'ס'ס'ס'ס'ס'ס'ל'ל'
 ל'א כ'מ'ף' . כ'כ'וד' כ'מ'ף' . ו'י'כ'ו' ס'מ'ך' ד'גושה' :
 מ'כ'ל'ז'י' מ'ס' כ'ש'ו'ל' ו'כ'ו'ן ס'פ'ס' . ו'י'ר'ז'ס' ס'ס'ר' ד' .
 י'כ'ל'ו' ה'ש' ד'גושה' . כ'ש'ל'ז'י'ס' ב'ק'ן ס'ז' . ע'ד' מ'תי'
 ל'ע'ד'ה' ס' : ו'ה'ש'ע' כ'ת'ק'ו'ן מ'מ'י' ה'ה'ר' כ'מ'ל' ס'ס' . י'א'
 כ'יו'ל' ל'ש'י'ן ו'כ'ו'ל'ו' י'ת'ו'ן ר'ש'ה' מ'ד'ל'ס' ה'מ'ס' ד'גושה'
 כ'ן . פ'י'ה' ה'כ'י'ת' ו'כ'ו'ן ד'גושה' . ח'ג'ו'י' ח'י' ד'גושה'
 ו'כ'ו'ן כ'ש'ו'פ'ר' י'ש'ר . ו'ל'א כ'מ'ף' . ס'מ'ר' ל'ס'ח'י'ת' כ'מ'ך'
 ל'ד' . ס'ו'ב' ה'כ'ו'ל'ו' ח'ל' א'ר'ך' פ'כ'כ'ל' א'ל' א'ר'ך' פ'כ'י'מ'ת'
 כ'ע'ש'ת' ו'א'מ'רו'ן ל'כ'ד' . ס'מ'ך' י'ס'מ'ס' ד'גושה' . כ'ן ד'ה' י'ת'
 כ'מ'ף' . ה'י'ז'כ'ה' ל'א כ'מ'י' . כ'כ'ז'י'ס' ה'ס'י'ת'ק'ן ר'ס'ת' .
 כ'י'ס'ר' ה'ס' ד'גושה' . א'ש'ה' ע'ש'ן ה'ר'ז'י' ה'ג'ו'י' .
 ד'גושה' ו'כ'ן מ'כ'ו'ן . ע'ל'ס'מ'ס' ח'י' ס'מ'כ'ס'ס' ח'א'ר'י'
 ז'ל' ש'ה' ח'מ'ר' ו'כ'ל' ס'פ'ר'י'ל'מ'ל' מ'ל' ו'כ'ל' ה'ר'מ'ה'
 ז'ל' ו'כ'ן ע'ק'ר' ו'כ'ל' ח'ז'י' ב'ת' ח'ז'י' ח'כ'ל' ו'ל'ח'ז'י' ס'ס'
 ס'ח'ב' ל'ד'ר'י'כ'ס' כ'לו' ס'ס' מ'ז'ע' ס'ר'ל' ס'ס' י'ב'ס'
 ה'י'ן מ'ד'ל'ל' כ'ס'ב' ח'מ'ר' כ' ו'ז'ו'ן כ'מ'כ'ג'ו' כ'מ'כ'ו'ן
 ו'כ'ו'ס' ה'ו'ל' . ע'ר'כ'ז'ס' א'יו'בו' י'וד' ע'ר'ס'ח'כ'ס'ז'ש'ני' ס'מ'ר'
 י'וד' ק'ד'מ'ל' ל'ד'ר'י'כ'ס' ס'ח'ח' כ'רו'ס' . י'כ'י'ת' ז'ג'ו'ס' א'י'ס'
 כ'פ'ס' ק'י'ו'י' כ'י'ו' י'ש'ר'ל' ע'מ'ת' ו'מ'ת' ה'א'י'ס' ו'ע'ש'ו' ל'ס'ס'
 ז'י'כ'ת' פ'ו'כ'י' ש'ו'פ'ר' י'ש'ר . ח'ס' ו'כ'ת'ף' ק'ט'ן . א'ס'
 כ'ש' ע'ר'י'ש'ר' ל'א כ'מ'ף' . ל'מ'ט' ח'מ'ס' ד'גושה' . ח'ג'ו'י'
 ה'ג'י'מ'ל' כ'ש'ו'ל' ל'כ'ד' : כ'י'ד' ה'י'ו' כ'ך' . ס'מ'ר' ה'ג'י'מ'ל'
 ד'גושה' . כ'י'ס'ז'ו'פ'ר' ה'ס'ך' ד'כ'ר' כ'מ'ף' ו'כ'ל'ת'ר' .
 ע'ג'ו'ה' ל'א מ'ז'יק' ה'ז' כ'ה' מ'פ'יק' ק'א' . ד'ג'ו'כ' ל'ל' ו'ז'ו'
 ו'כ'ת'י'מ'ה' ע'ל' ה'מ'ד'פ'י' ה'ו'ל' ע'מ'ו' כ'כ'כ'ס'ף' ס' ח'מ'ר'
 ר'ג'ו'ס' ה'ז'ל'ת'ן מ'ל'א'ן . ו'י'ז'ב' ע'ר' ה'ג'י'מ'ל' ד'ג' . א'י'ת'
 ה'ז'ל'ת' . כ'כ'ו'כ' כ'ז'ס' . ה'מ'ל'ז'י' ז'ל' ש'א' י'ס' . ו'כ'ל'
 ה'פ'ר'י'ס' כ'מ'ל' מ'ל' ו'כ'ל' ס'ר'מ'י'ס' ז'ל' ו'כ'ן ע'ק'ר'
 ו'כ'ן מ'ק'ט'י' ח'ז'י' ב'ת' ח'ז'י' :

אור תורה

קרח פתום. טוהקתת הקוק בשוא לכד ואל כמקף
לא בשופר יגה. אה פלז פסק. עליהך
כפסק. מכס הכך דגושה. הכדל'הדלת דגושה
כני הכית רפה. הכיאלחו ההא בשוא פסח:
ותחן בלא קדמא: כעלה העין בשוא פחז. ואכלה
הלמד כגבול. ועל בלז חמף כל כמקף. הערה
לאמר אולא בדרת. דתן הדלת דגושה. האדם
יפקקו שופר ושר כחז. וכל אשר בשופר מאריך לא
דרגא. הכדלו מחוק הער'ס' דכר אל' הערה: אמר
אל אלעזר ס'וילוני פ' הרמו מתוך הקעדה ס': קז
מחמס פ'ו הקריוב מלא ווד. השרמס הקן
דגושה. למשן התלשא כראשו. וכעדוה שופר
ישר צכף. מתמרתחם טכ'ה בלא שופר גמ'ס.
המחפה חמס דגושה. הכנף געיה כנון. והמכה
הגימל דגושה. וינך בלא חמף והצדי כתי. זיממר
ה'אל רשה השב פזומס. תלכותם הכן דגושה:
ית. הן געוה פ' אחה זככך פ' הנה כתיחך פ' ולכני
לוי ס'אל'הלוים תדבר פ'ל' כתי' הטע' כראס היך
לא כסופו: הק'שים הקוק בשוא קמך. קרבכס הקוף
הקמך לבר: אחת בפסע: אשר בלא תרון הושרין
יהא סלך הלמד דגושה: לתק היות כמף לכדזכך
אכרן. כש'כך היות דגושה: גרה הגימל דגושה
או ככור היות רפה: אמר מחמס ברי'אלמס עולז
הוא כ'ל'ס'ס'ס' כחוב הוא בוא'ו ונקוד במיקר ואין
להס כיה ספק בלא ז'ג'ס כ'ס' י'א'ככ'ו'וכ'כ'פ'
מבוק מבו'ע'ע'לין כל אוריס הכי'כ'ן'כ'ר' מן'א' דכהיני
עוד עד'כ'אל'וג'סואה אומר: שסוף קקוד במיר'ואו'ס'
רלוים מקסחתי כיה לפי ש'כ'ז'כ'כ'ר'ה'דפ'וכ'ד'ס'
תנוה כל דקסוד לברית הוא במ'א' ברית מלח עולם
סוף ע'כ'ואני כקתי כסערי'כתיבת יוד ומצאתי
כאחד מקערי'הא'כ'כ'ז'ים הכזכרי' לספק חמש כל
דקסוד לברוי' הוא כר מן הין היל ע'כ'ז'ה זותשך
שאל'כה'לכ'וכ'ן'ק'הכו בעל יאיר כתי'היא כיווד ועוד
אני אומר שזו איכה מס'ה'ה' בלז ולכן לא נמצא כ'ס'
כלל ומי ש'ה'כה עשה טעו'ה'פ'ס'ר'ס' כי אריך יאמ'כל
דקסוד לברית דמשמע ש'מ'מ'ס' ר'ים זולת זה
וא' ויין ג'ס' אשר ואס לאסתחמך יך ודוק ביאיר
כזכ'ה'ה'ר'ת ועוד אני אומר כי לעולם כ'ית
ה'אל'עזר קב'כ'כ'תוב ו'ה' כ'ריתו כבשרכס כריתו

אור תורה

כל זן קטן כי אם האחד את ושכפאנו הב והואו לשמוס
 כל סק מלא ויהיה ראוייה בשוא אך להיא הב מלה זעירא נכקדה
 בערכוה נקיץ כמו אלה והל (ואהרן) גם מקפר הזוהר פרש'
 דבסוף הסדר בשלח פסוק ה'איש מלממה מוכס כי והב מלה לנד'
 רק דין מ"ו וכן עיקר וגם לשון כנ"ל כי הואו שמוסות שהרי
 פירשוהו מענין לעלוקה שתי כנות הב הב והיה
 הואו במקו' הב הראשון כמי שאומר תן ותזור ותן -
 ו' שר' הלץ' נבגול כס'ם וכ"כ רד"ק בשורש - אז
 ישיר ס' הגי' בדגש - וישלח ישראל פתוח' בגבולו
 בגולתא לא כפוט - יקחן את כל עמו ספר ואלו
 והמפרים לא השמיע לאזניו מה שכתב הוא עכ"ז
 במסרה נסוד - אשר נקוד על ריפוש"כ המהירי
 ז"ל בתלק הראשון מהתאמר השכי אלף שפפרשהו
 ספר דכרוי וככתב כלו נקוד ושכז הוא אולי טעות
 סופר הוא - לרגל הבימל דגוש' - אמרו בזוהר תרין
 אותו לינין כפוריתא מלאין בתרי זונין א תירא אותו
 עד דרש אחיך אותו אך ככל הקפרים קדשים גם
 ישנים כלם משרי' בתור' גם נמסרה רבת' במערכת
 אות הלץ' קרוב לקוטו מוכה כ"ד אותו מלאין ואין
 גם אחד מן העדה במכיל' גם הרמיה ז"ל ככתב אח"ו
 כולהון ספרין באורי' וא"כ המאירי ז"ל וכן עיקרו
 בב בלק ס' וישלח ישראל כשטים פ' אמר מנחם
 לכו חזו מפעלותי וי אשר אם שמו' בארץ

מקור

אל הקרי' שמות אלף שמות בשנין בן בעור כבער כל
 אדם מדעת המזיקים הדפים בעור דוישלח מלאכים
 ספר וחסר עליו ה' ספריוה נקי' גמור כי אין
 הקפרים חסר מג' וכפי האמת אונס א"ל ב' כמו
 אפאר ויחרי' ע"זמו ספר דכרוי אלה לקמן ומסר
 על כנו בער ב' ספרין וכפרשת וישלח על' בלע בן
 בעור מסר דפי' ב' בתור' שם גבר מלאין וגם' זה
 סקר גמור כי אין המלאים פסות מג' וכפי האמת
 הס' ד' כמו שכתב והמדמי' עצמו הדפי' מהם ג'
 מלאים דוישלח' דמטות - דכרי' האנ' - וכספרי' כתיב'
 יד מצאתו ד' בעור מלאים דוישלח - דכלק קדמאה -
 דמטות ו דכי מצא' - ועל זה מסכתים כל' הקפרים
 ד"ל כתיבתם אלף שבתקרותיהם הם שמתניהו יט
 מלא מסר עליהם' מאומה ויש שמסר עליה ג' מלאין

זעיר דגברי
 כ"ה ויאמר
 בלתי אל
 אליהו וגו'
 האוי' עדי
 כנו צפור

כתורה וכ"מ גם בהללי ובקדמון אחד ומה' א סר
 מכמוס הפיר - ויש שמסר על כנו בעור ג' מקריס
 וגם זה' מכמוס הספר שהרי אין בתור' רק ששה בעור'
 וכיון שכתוב בספר ד' הגברי' מלאים לא בש' אלא
 ב' סרי ובלמד מהמוג' ה' מלאהי כתוב' נכס' קדמאה
 דכלק מסר מסכים למסרה שאומרת ג' מלאין בתור'
 לא ש' ש' זה נמצא שקרן שמש' על כנו בער ב' ספרי'
 והול' ג' מקריס ושלשים דכלק' ומהו גם המאירי
 ז"ל כתב כי בער קדמאה דכלק ספר וכ"ז במאיריים
 וכן ניק' בקדמו' א' אחרי כן קראתי למאיהי המה
 רמוני בני משכתי לקמוך על הרמ"ה ז"ל ומצאיהם גם
 הוא לא דק במקו' הזה וכתב דכרוי סותרי' את זה
 וז"ל בלע בן בעור מלא' ואלו כתיב וזעיר עליה ג' מ'
 כש' גבר ופי' בלע בן בעור בן בעור דוישלח מלאכי'
 בעור דהרבו בהרס - אילין מלאין ואלו ושאר' ספרין
 כלל' דמלתא כל בן בעור מלא כל' כ'נו בער הסר
 וסימך מקום שיפה כח הבן הורע כח האב מקום
 שהורע כח הבן יפה כז' האב עכ"ל - הא גושאקיא
 חמרת' אילין ג' מלאין ושאר' ספרין אלמא בן בעור
 דעל דבר אחר לא יקדמו אחכס בלחם ספר ואלו הוא'
 אימא סיפא כל בן בעור מלא אלמא אינו כמו מלא'
 הוא - ויהי כשאר לא יוכלוי' לסוד' על הרמ"ה ז"ל
 בזה והוכרתי לקמוך על הקירתי הסמתי לאמ' כי
 בעור קדמאה דכלק וגם בעור דכי חלף מלאים הם
 הילול וכך מצאתי - בעמרה ספרים כתיבתיך ואין
 נרוך לומר דוישלח ודמטות וכמלא לפי זה ד' בעור
 מלאים כתורה ואף על פי שלח מצאתי מוס מקרה
 אומרת' בעור ד' מלאין כתורה ואדרבה מצאתי
 מסיות רבות אומרת' ג' הל' זין בתורה מ"מ הרי
 מצאתי ג' מסר ת אומרות בער ב' ספרים כתורה
 מככל שהכריב' ה' שארים מלאים ואי קישא נך
 מסיות דאמרי ג' מלאין תרין ואומיא הכי כהו בער'
 דבלע' קא משכי דכ"ע לא חשבי ואף על ג' דמסרה
 דכתב הרמ"ה קטוב דבלע - הויה משכשתא הוא
 נאיהו לא הש למיך אכתרה דמך אכללך
 דמלתא וכו' דאמר כסופא ועל כרמך אית לך
 למימר הדי כי היכי דלא חיקשי להרמ"ה

מדיויה

מדיוהו ארדוהו וסכי כתיבסתרל דהא אכל לא
 אט בתי ככלהו מקרו דאמריג מלאין בער אכילו
 חדא כתיבו דליו כמה דתב הרמ"ה דליחאי דכלע
 אלא כילבו אמרי ג' מלאין כהורה ולא מסוימו וחד'
 אמרה בעדי הכי ג' מלאין כהורה קוסאה דכלק .
 דמטוס . דכי הלא . ע"כ . וחילו דכלע לא תסיב
 ש"מ כדכתיב דמקד' דאמרה ג' מלאין כהורה
 בענינא דכלעסר דהא דאזר וקפרי דלא ידעו הוי
 הוט דאשכחוס . משכח דמלת' בער תרין סקרין
 וחרויהו כנו בער דכלק ושארל כלל מלאין . בין
 כהורה בין ככתיבוס בין ככתובי וכן כתב בעל ספר
 שמואל . לו למפר ס'מדין רפות וכן ממלי :
 עבדיה סלחןרפ"ה . ויעמד הזני קטר ואן . הכיחתי
 סתיבןקמחן כס ס' . ויקר סקוף דבושה . לי בדגש
 ו כב הכה מלעיל כיו סהא דגש . יקרה
 יבקח ספרוס הריש כגרי . לי בדגשן אקכדגש
 קנה'סקוף רפה . יאכן קטר ואן . כלק סזני הכית
 דבושה . אחר דפראכו כשופר ישר לא כבקק . ויקר
 סקוף דבושה . עלתו שופר ישר בעין . ושמש הזין
 כסוף סתם . יוכח הזין דבושה גס בדגש . הק'כו
 סקוף כסוף קמחן . גס בדגשן . כד בדגש . ויקש
 הקוף דבושה . כנו הכית דבושה : כל מה סתו
 דרין הכית דרש דהק' כיו וזוי מש'של כ"ה ש"מ :
 י"י בוק קטן . מחזרים הריש כפתח . כרוך הכית
 דספ' . וימר גשיל כיווד : כד הכית כג' י"ג בדגש
 סמש כפשט סאמרין לכד . שרוד בלא פור גדול :
 ועבו דאשורן כלל מקף : כה וילמר ה'אל משה סין
 כןמיקבאן : וכהס בדגשן : קנהה סקיף והכי דגשו'
 כמשפ'כנימל דבושה :

את דא פינח'יוד ועירא לתיב'יוד דלוי' כרית ודלו משמו אל'כ'
 דכפ"י ג'יוד על ז'קדמ'אכו' עוד שסטינס כןאעזר תיכות וכפר
 באת יוד ועירא כגין דתרון אלפא כתיבן דרשמיין שמה :
 אלפא כית דאחוקר כדכיןאלפא כיתא דתאחוןועירן
 אחוקר כדכיןאחינוק דעלמ' דלתי' ותאחוןועירן איחוק .
 דעלמ' ההאס כרית קיימ קדישא כיווקני פינח על
 כרית דא ח'קפני'יוד ועירא דזא דכרית דא וכר'
 ופס' אחרי מות יוד ועיר' כרית אחוקר פינח'יוד
 כליל הרי כהרא' יוד דפינח'לא אסיכוס כיה לחכרא
 אהון אלפ' כשעסא דקני . לקכ"ה ויקס מתק
 העד ויקס רומח ונ' הכא אחקין עקימ' דקרמיח
 כרין אחיכוס יוד כשמי' לחכרא אחון כקדא וכב"כ
 אחיכוס יוד כשמי' ועירא דהא מאחון ועירן הוי
 לאחיכוס דהא אחתקן מה דאחפס כקדמיח' והא
 אשלימ' עש"ה ע"כ אד' ככל ה"ש י"ס והמסיות אין
 שוסוכר או רמז שיהיה היוד הואם ועיר'אדרכ' כמלא
 כהס ראי' על כיו אינ' ועירא שיהי רומח אמריס
 כסוק' ד' ויל' דמ' לית כות' יוד ועיר' ומיחו סילון
 פיחתי כור' ב' ס'ת פיחתי כוסב היוד הוא' יור' כדכרי
 קוור' ואע"פ ש' בני קושט' לר' כשחול' על מציאות
 סכפרי' וכמסר'ו' דוקא ככפין סלא' וחסר'ו' על לפי
 סר"ל ע'צמ' דרש'ו' דרש'ו' ככפין סלא' וחסר'ו' על קבו'
 ויה כיו' ל'ת משה שלפ'מצי' כדר' יאמר'ו' על הזל'
 וכן כתי' ועל סהא' מל' כתי' אכל כעני' צור' האחות
 לא כן אכתי עמדי דהיכ' דאזמר אחר' והיכא דלא
 לת'זר לא אסת'ו'כו דלא לוקיף עלה ולדרכ' כענין
 צורת ספוטיות אין לנו אלפא דכרי כמדרש'ם :
 עיר' י'ס כדכרי הזכ'ר' אלו דבר אח' מחמי' דמסמ' כיו
 ופה כלב' פינח' מלא' יוד וככל סכפרי' וחסר'ו' ש
 כמלא פינח' ככל ס'זור' ג'לא גכס' י'ס . אל כתי' וילר'
 לו א' פינח' ז' מלא' יוד כתיב' וכל אורית דכותיה מלא'
 עכ"ל וכעיקר' וי"ל כיו'ס הזוהר מור' ש'ינח' ככל
 ס'זור' מלא' אד' לפי שטרס'יקבא' פיה כיו' יוד ככל ספר
 היודין ואן לא היה רמז' כלל לפי ס' קד' ס' ו'ג' דלא
 דכמה שמוס כיו' איכא' באוקא' גכס' סקיר' י'ס וד'
 ואס' שקבא' כשהיה לפי' היוד' ועירא' כרמז' לדרין
 על עולם שייך לגמר סתוק' כיה כיו' יא' י'ס רמז'
 סכהוקף כו מעל קדוש' ואן . לחותה מרה : והעד על
 דכרי כיו' בלשון סראשון אמרו אחרים בשמי' סהא

אור תורה

יחד ועמיה ולא אמרו אהוסף ש"מ שיכול ק"א דרשי ל' ז'
 הוסף' ולתוסף שאי ר' כלשון השני הפזר נדפ' שיה
 זכ' וישורש הדברי' שכפ' אחריו מו' אחריו שכ' ג' מאי יוד
 לתבר' תהוון דקאמר אדרבה מחבורה' היו האותיות
 וישפרו על ידי היות כי קודם היה פתח' שיה' ת' ושי' ת'
 כי היה קרא' כשפועת הכון וככה ה' יוד כשש' פונת'
 ה' וזה ויתר ובאלו כחלק לשתי תיבות' פי כמה כי
 עם היות כשש' פי הכוונה לשתי תיבות' פי כחם כי
 ולהפ' זיק כה מצט' ולהכי' ה' ה' ה' שאתריה' זה לין
 כונת ה' זכרי'ם אלא לקוד' ולרמוז' שעתה' כזתנית
 ה' ה' לזעיר' הרומזת' ל'סוד' עולם' דאחיד' כזמית'
 וכאשר' ואין חבור' אלא על יד' והנה כפונת' בא'
 חד' ועיר' על ה' ה' והם הכין מ' ש' כזוהר' דכראש'
 על ה' ה' שזורתה' והיא' דשמה' קדושה' ורכיב'
 עלה' וחסאחד' כה תכונה' גם ודע' כי מילה' כבימת'
 כה' והנה ככנסה' יוד' זעיר' בין פה' ל' ה' וזה חבור'
 דהוון' - ויש כח' קושי' אזה' לכאור' שאר' ל' כזוהר'
 דכראש' ית' בי אדם קרא' שם' כנו' ש' ולא אדכר' ביה
 חד' למת' שיה' כגין' דעבר' על' ברית' דאחרמין' באת'
 יוד' וכי' ע"ש' כי אני' שית' הלשון' לק' ואם' הוא' כמו'
 שכתבתי' שדוק' יוד' זעיר' רומז' ל'סוד' עולם' אבל
 ה'וד' הכתובה' כמנהג' ל' למה' כמע' אדם' קרו' שם'
 כנו' שיה' יקרא' שיה' כבוד' בלתי' זעיר' וש' דמי' :
 משוכתי' לעול' אימא' לך' דלוק' יוד' זעיר' רומז' ל'סוד'
 וכת' ש' ר' ל' ביה' השאמר' עמנו' ברית' אחרמין' באת'
 יוד' זעיר' עיקרה' ויסוד' דלמ' ז' ו' אע"ג' שכתפ'
 כתוב' ברית' אחרמין' באת' יוד' אה' ע' ר' יכו' ית' אמ'
 באת' יוד' שהיא' האות' הקטנה' מכל' האותיות' : כזוהר'
 כתיבת' יוד' לין' שם' אה' בין' יוד' לזעיר' - ו' נ' ולמה'
 כסוד' על' כזוהר' שמה' ית' מוזהר' דמ' שיה'
 השוכות' דכדכראש' שאם' כאמר' דמכאן' משמע' שגם'
 ה'וד' הכלתי' זעיר' רומז' לדרי' נמ' זה' חולק' על' מ' ש'
 כפי' כ' יוד' זעיר' ר' ר' דברות' ומשמ' דוק' ה' זעיר'
 ועוד' א"כ' אה' זעיר' דקאמר' ל' ל' לימא' ברית'
 אחרמין' באת' יוד' ואנא' ויע' : שהיא' הקטנ' ש' איות'
 אה' ז' ודאי' דגרסא' פה' היא' ברית' אחרמין' באת' יוד'
 זעיר' ודק' ל' א' כ' כן' קורא' לנו' שיה' כבוד' בלתי' זעיר'
 דל'

תשוב' לא' כמע' אדם' חלק' או' שיה' כבוד' בלתי'
 זעיר' לכת' הורא' ה'וד' כי' היא' אינה' ר' ז' ל'סון'
 כאמור' אך' כמע' מזה' לכת' הוראה' זה' עליו' כו'
 שיה' כבוד' הוא' אה' ז' מ' ה' יוד' ככה' כזה' המאמר'
 שיה' דמכ' ל' ז' ונ' ז' ק' ר' כ' ז' ל' ע' ל' מ' ו' ע' ל' א' ח' ב' ר'
 עלמ' וכו' ולכן' דק' ק' כ' א' ז' א' ז' א' ח' א' ח' א' ח' א'
 ביה' יוד' למר' שיה' כגין' דעבר' עליה' שירוש' עבר'
 על' שיה' ואיך' יר' אנו' כמת' ממש' ואילו' היה' הגורם'
 פה' ה' ה' ל' ולא' אדכר' ביה' יוד' וז' לא' למיהו' שיה'
 דקאמר' למה' ל' אה' לא' ידע' דכי' עייל' יוד' בין' סין'
 לתי' ה' שיה' אלא' ודאי' הגור' פה' הוא' מלת' שיה' ל'
 ה'וד' ש' - וא"כ' כיון' ה'וד' לא' מעל' ולא' מוריד' כאן'
 למה' הוצרכו' כזה' השאמר' לומר' ה' ז' ברית' אחרמין'
 באת' יוד' וכו' - תשובה' י' דברים' שיש' להם' סכה'
 ע' ז' ז' ו' ד' ו' א' ו' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א' ח' א'
 קרוב' לסכה' ומרפ' אוח' לקכה' המוק' ז' ואמר'ם'
 מצורף' לזה' כך' וכך' ז' אלו' לאמר' מהו' ה'וד' דומה'
 לירח' אחר' חזי' הירח' והכה' כיון' דכ' הזה' אע"פ'
 שה'וד' הכלתי' זעיר' אינה' כיון' זעיר' אה' משת' מכל'
 מקום' היא' דומה' לה' במא' שאר' :
 אמר' תתקם' המדפי' ה' ז' ואו' דאת' ברית' שלום'
 זעיר' גם' מפי' עליו' ואו' זוטא' והיא' מד'
 מא' א' ביה' דאותיות' קטנות' וגם' דרי' מסר' רבת'
 כה' כן' ופעו' הוא' כיד' כי' לא' כתל' כן' כסר'ים'
 כתיבת' יוד' ואף' לא' במקרה' ה' ז' ע"פ' שגם' ככפר'ם'
 כתיבת' יוד' טעו' מ' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז' ז'
 ש' חזרה' והיה' צריך' לעשותה' קטיע'א' וכדכתיב'
 למימר' לקמן' מכל' מקום' דכתיב' על' א' מיהת' איכנה'
 זעיר' ובאחד' מחשובי' ס"ס' המוגה'ם' מצאתי' ואו'
 זו' קטיע'א' וכ"כ' דגרסינן' בשלישי' מקדושין' דף' ס"ו'
 ומייתי' לה' כעין' יעקב' ויב' לוקט' בעל' מוכד' עבודה'
 פקולה' מכלן' אחר' רב' יהודה' אמר' שמואל' דאמר'
 קרא' לכאומר' הנני' כותב' ל' את' בריתי' שלים' כשהוא'
 שלם' ולא' כשהוא' חסר' והא' שלום' כתוב' אמ' ר' ב' א' ח' א'
 ואו' דשלום' קטיע'א' ה' ע"כ' ודאי' לרבי' כתיב' וז'
 שאמר' שכתב' שעל' דרך' המדרש' ואו' דשלום' קטיע'א'
 כת' ש' ר' ל' בקדושין' אמר' וכן' מצינו' במקרות' ואו'
 דל'

דשלוש ועירא ותמנה עליו שהרי לא כתבא בקמרים
 ובתרות ואו זו ועירא ואם הוא מצא בן כבוסת
 משוכת שדומה לו כמו שזכר וכן למדפי' איד
 אחר על זה וכן קולו הוא דבר אחר עכמה שאמר
 רז"ל בקדושין ופלא איכא הלל שני ענינים שמשמש
 זה רזה כי וזו ועירא איכה מאור הצורת לא כשיעור
 גדולה הק' וזו קטיעה הפד' כי אין השני כשיעור
 גדלה לא כצורה ותואר הואו קטיע' כתב הרמ"ה
 כמאן דקטעוה בעלג' אבל צריך איני לפרש לך לפי
 שגם פירושו זה עדין יש לרואה להסתלק הרבה כי
 מה שהיה כתביו אפסר סיובן באחד משני פנים או
 שהיהו כתביו ולא כשאר שם אלא הקצי או שהיהו
 כתביו ועדין שני המצאים שם ואל' שהפירוט הוא
 התכווה כתביו ולא כשאר שם אלא הכתי' עדין יש
 לשאלו העליון חקר או שהסתחן אל' העליון הקר
 והלא הקצי התסתחן פשוטה בעלמא הוא ואף לקראו
 בשם אות כלל ועוד כי הכתי' התסתחן על הוואו אל'א
 לומר עליו שהוא חלק מההוואו לפי שאין הכדל כיו
 ובין חצי שמתחלק הדלת וההואו והיון והיו' והרוט
 וההוואו והואו לקרותו וזו קטיע' איני אומר אינו
 אלא וין קטיע' או לית קטיע' ואי' התסתחן חקר
 עדין יש לשאל' לית חקר מתכוונו זו אל' שהיה
 באל' וין ער ששאר אופה דק מ"כ ווד ממש היא
 זו וזין עליה שם וזו : ואל' שהתכווה בחצר וכרובן
 שמתקרא' על כתב אלא קצי וזו דלאו כשופטני
 עסקינן שכתוב ואו שלימה ואינו צריך אלא לחניה
 וסו' ובורר פנים עדין קצת פנים לרז"ל לקרואה
 קצי וזו לא וזו קטיע' דומה לזו' שכתבו בני ג'
 איך קורין מעות אלא למי שהיה מחוקן בתפלה
 ונתענה ככה אין קורין מחוכה אלא למי שפיתה
 שלמה ובתפלה אלא ודאי וזו קטיע' ה' ששני
 סמ' ויס' סוכיכד עושה פותח ראש הוואו בדרבו
 ומז' הקולמוס' עט למת' גאל' כסון לשלמו ופוסק
 זו ה' הילק העליון והוא כשקייוד ממ' ואל' כ' משני'
 עלגם אורך הוואו וז' גע' בהלק העליון ובמא'
 כס' וסמל' כתי' החלקים וחד הוואו וזו מייש' אלא
 שמתוכה כלימעה והיו' שחקקו בגמרא והא' של ס'
 כתוב : וכשתביט לשלק העליון לך כיו ווד ממ'

כזה ולא מלכו אפי' בודה תמונ'ו אך ככה ראיתי * אמר סמג'
 תמונה לנגד עיניו כקשר המי' ה' הכוזב : וזה לא ידעב
 יתישכ מה שהמצא כפיר' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
 שמשון ז"ל ואינו אומר שלא קברו אלא בנו כי כתוב בזה אמאי לא
 כפ' בלק פסוק לכה איתעך פני אבא מרי דבינו מפרס כגמר'
 שמשון ג' סיר' פון : דמת' כמו איתע' עלך עיני ה' ויין
 כלומר אגיד לך כרמ' ה' ג' דום וכו' ואף שהיה דשלו קטיע' f
 כתוב שם כנסתוק לכן אמר וגו' שלש כתוב קרי ביה דה"פ שיע' ה'
 של' ו' כלומר של' לו ה' ה' שכת' והרא' ו' ג' ה' כו וזו כצורת דק
 נלצ' ולכאורה קצת פחד כי זה לא בראה ולא כשעת' י' ה' ה' ה'
 ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
 שצריך לחסוד וארזו כאלכסונ' ע' שהיה חצי' העליון א' חיות הוין
 חרמית' ומי' שישלים עיניו מקציה ההחזון יהיה ואמי הפיר
 לנגד עיניו כל' ה' ביו' וזהו כרמ' היטב שערדה לזון קטיע' ה'
 בעל' וס' ספולה כי הפד' ספול' מוס' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
 שלש ובלו' אמר ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
 ע' כשהוא חמים ונראה שזו כפ' חזו מדרש הגמ' ארוב' כ' שזר
 ואם הרצה לומר שזה מדרש אחר יב' ה' ה' כאלד ויין וה' ה'
 טוכים : ומי' קטיע' על מ' רכיו' שזון הדבר לפי
 והראשו' וקיים כוביום כי רז"ל ביר' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
 ו' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
 כי הואו חלוקה לשנים רמז ל' כ' פ' ש' ש' ש' ש' ש' ש' ש' ש'
 ביום כי שני פ' צמים ו' ה' י' ב' אלא שפ' כ' אינו דק' ל' כ' כ'
 דואה כרמ' הו' לא טעם ולא ריש כי הכס' ה' ה' כשהיה אכ"ד
 כבר נעשו בקלאו ומה טעם שיאמר לו ה' ה' י' ה' ה'
 אחרי כך איני עשיתי לזכ' וס' מ' דהו' הו' או איד
 ואמר הני כותב על אפ' ככר עשהו : ולחוס
 הדברים כדכר' דושל' ע' כ' ו' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח' ח'
 ז' כתב על הוואו דקדושין ה' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו' ו'
 הוא כרמ' פירושו שבי' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
 ועירתא היו' : שקאל מיכה ל' ת' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
 הקפרי' שכתוב כדרכו עכ' ל' מ' ע' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
 כהנת הנון דגושה וכן קנס : ה' בלא מקף :
 אמרת במאריך לא בוקף קטן והמאריך ז' כתב
 שהוא חקר אך ככל' הספרי' הוא מל' ובקכת הרמ"ה
 ז' ו' ו' ו' : לאמר הלמד דגושה והמס' רעה צררי'
 הריש כשאל' לך : דבר ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה' ה'
 בו ר' אובן בכור ישראל טעה המדפי'

אור תורה

לאילם דו ביום השני לאילם דיום שלישי ליל דיום
 רביעי שלשתם מלאין יוד קדשא ומקריין יוד בתרא
 והמדפי' הפך דכרי אליהם חיים : וכיום הקמישי
 סתומה :

משות פתוחה : ל' לאסר האל' בשוא' לצד : וקמו
 השכי השופר קמו' : ארס בעק וכתיו
 שופר ישר : אליה השין בקמץ : לא ואל דמלכי מדין
 כמק לא בהלשא והאל' כסג' : הרגו הגימל רפה :
 מן הגשים בלא קדמא : אשר במארין לא כשרא
 כזו היון כשו' לבד כס' : נקם נקמת פ' וי' משה
 ס' וי' אחר אלעזר ס' שא' את ראש' ל' ומקנה רב
 פתוחה : ומקנה כפסן : וי' אירו אסמאלכו ס' וי' אשן
 אליו ס' ויאמר אליהם משה פ' ושכם כפון שמאלית
 סלמיכם משפ' האלף להקד בשוא' פתח וכן מלאהו
 קס' צ' מוג' וגם כדפו פורטוג' אד' בכלשאר הספרי'
 האל' כפ' : לבד וכן כה' : רד' ק' כשרשו וכן ראיתי
 כה' וי' וכירושלמי וסומיה : לענין הקיפה און אלוש
 כי היא נקראת כשתח לבד אפילו למקדים איתה
 בשוא' פתח לפי שי' בה געיה ויהי מלה זו דומה
 לעלה הזכריון קדמ' סכתה רבי וי' : הה' כפתח
 לבד והמה עליו רד' ק' אשה עשה הקריא' לפי ספי'
 נקראת כפ' : לבד מפני הגעיה שבה עיין במכלול
 דף ט' ז' : הקביו הקיף דגושה : ראשיו האלף
 בלא שופר - ויאמרו שופר ישר כיווד : כשתחבו
 און כו יוד : כון רפה : נעבר העין בשוא' פתח :
 ויורש כתב המאירי ז' בקל' תקובין מלאהו כתיב
 ויורש כשני יודין קרי ויורש וכו' עכ"ל ושבוש הוא
 כי לא נמנה במקרה כהוא באלפא ביהא מן מלין
 דכתיבין כו כלמנע תיבה וקריין ואו דדוקל ויורש
 דיושלח משה לרגל את יעזר כתי' כשני יודין חבל
 ויור' דכב בכל הספרי הוא מלא וואו וקובכת הרמ"ה
 ז' ל' וכן עיקר - קנת כון בקמץ - לה הא רפה :
 מסעי פתוחה - לג י' ואלו כתיבית רפה : וכלים
 מלא יוד קדמא ומקר יוד בתרא : והיה
 האלפא בהא ראשונה והוא מלגיל - בתרא סוף
 פסוק הוא - ביטתה כית ראשונה דגושה והיוד
 בקמץ לבד וכן מיטתה : העברים העין בשוא'
 פתח : דכלתימה הדלת דגושה : והורשתם כשין
 ימיה

ועל' לראש גפ' כו פוסק' כו נקפרי' כתיב' יוד והרמ"ה
 ונמר לזכרו ובמאירי איוון ראש פ' - הרלוכני הרי' כל' שוא' והי'
 פרכ ק' מלא נקרא' כולו אורק והאלף נמה - פקדיה' השא רפה -
 דלית' כט' קרואו קריאו קרי כיווד כיו ריש לאלף - וכנו דקרת
 א'ת נכקק במקף לא במארין - הזרמי היון דגושה - לפיה הואו
 האות פאול רפה כס' המדויקים וכירושלמי אד' הרמ"ה ז'
 וכן ראיתי כתב שהאור בדגש וכ"כ רד"ק ז' כעט שופר שלו :
 נכמה ס'ת לשומם משענה השוממי כתב הדב המאירי ז' כלם
 שעמו כדכרי ספרים אד' ככל הספרים כלם יולא' וכן כתב הרמ"ה
 ז' וכן עיקר וס' ב' בא לידי ספר המאירי ז'
 מקורה ומלאהו בו כלם מלמיס - הגרסני כון דגושה :
 הקהתי הקיף בשוא' לבד - אביהוא הבית במירק -
 ועשירי רק כו ותקרכה כגריש לא בשני פשוט - גלפד
 דין מלא כ' כרביע לא כזקף קטן - כן יוסף הבית רפה - משה
 של עולה ב' לאמר תלמד דגושה - כן הזני גס הוא קמר יוד ו
 מ' וקעלית ויאמר ה' אל משה קח לך ל' יהוש' ג' ו' טעה המדני'
 עליו ענ' כי שעה פה פוסקא ואמר שהיא פתוח' כו איוון תחל'
 תבוא וכיום פרשה לא פתוח' ולא סתומ' ככל קצרי' בפרמ"ה
 הכבורים לא מנהו - לפני כפ' - ונתהה ה' כתיב כסופו :
 והקרבנם כ' כה רביעת טעה המדני' כמלה זו שני סעיות
 פולה רק דין גדולות שכתבו ספר יוד קדמא ומלא יוד בתרא
 ס' : ונקפד הוא כי הוא מלא יוד קדמא וספר יוד בתרא -
 העגיה היוד רפה - וכיום השבת פתוחה - תימם
 התיו דגושה : וככה הסמך בשוא' - חדשיכם היות
 בקמץ לבד - הוה בדגש - תימם דפתח סקר יוד
 בתרא - כשכתיבם שרוא בעין : ומכתיב' דשכונ'
 און כו פוסקא כלל בכל הספרים וגם הרמ"ה
 ז' לא מנהו לראש פרשה לכן טעה המדני'
 שעה כס פוסק ואמר שהיא סתומה תימ' דשכונ'
 סקר יוד בתרא : כט ל' כוין קטן - איל השופר
 כאל' - תימם דראש השנה סקר יוד בתרא :
 ומנחתם במם אולא וכתיו זקף קטן לא מאריך :
 ועם במארין לא כתיב : בקר כתיב לא במארין
 ומנחתם כתיב זקף קטן לא מאריך - ומנה סג' מל
 בעל גפון - דגושה : ועשרין דראון של הג' י' ו' על וואו בתרא
 רק דין ס' : וכן כתב המאירי ז' בחלק הראשון מהמאמר הזני
 אלא זכר רפה וספר דכרו וכתב כלו נקוד ושכונ'
 הוא אולי טעות שופר הוא : סתמה הטיה דגושה -

ומכיון : וזררו הרים כשכא לכד כס' : לך וישמע
הכנעני ס' בערבה מוזב ס' לו אח' ס' קדמה מזרמ' ס'
בארץ כנען' ס' מעריו לזנים ס' נחוד כני ישראל ס'
נגב כהכיר : ים בקמץ . מנגב הנון דגושה . והיה
והיו קרוי הגדול הגימל דגושה . הגדול דומס' ברו'
ס' ס' בויף קסן . ים בקמץ וכן מררו . הרלוכני
ההל בקמץ . לקחו כמלה' הזני כס' כס' בקית שופ' ישר
זכתיו רביע . ידמו היוד בשוא' אלה ביהיב לא כשופר
ישר והלמ' דגוש' . כקי הקוף דגוש' עזן הוין דגושה .
פרהאל כס' כס' פרי' . מדויקי' הדלה בקמץ וכן בדפו'
פורטוגאל ולפי זה קריאת הדלה כקמץ חשו' כלמד
זלפמד יך . גאר הקפרי' וכקדמונים הדלה כפחם
ולכ"ע הוא מלה חדא וכן אמרו במסרה בהדיא
גדלא כדפו' פורטוגאל : לם . בערבה ביה ראשונה
דגושה . ומגרם בגימל רפה . למאר הלמ' דגושה .
יהימכו הדלה כשוא קמץ . גאל הגימל דגוש' . הים
כרביע . גה השמי כרביע . הקדס הקוף דגושה . את
הרנח שופר ישר כהא : לו על כתיבי לא כמקף :
דברים אלה נשופר ישר . אלהם סקר יוד . את
כתיבי . וכנגב ביה כתיבי כסופו לא פא
הזדפ' הוכה כספורים וכנגב . אבות כס טעם
המדפי' כמלה או אחי טעיות גדול' מי' הדפוסים וחסר
זלו ומלא יוד והסוף הוא כי הוא מלא זלו וסמ' יוד
והיהה על המדפי' שהוא פגמו כתב כס' כס' יוד
קס' מ' כ' ז' אלהי אבותכם יוסף על יכם כן כתיבי .
ואשית' המדפי' הדפוסים סקר יוד גסכלל' היכרי רכס
ס' ר' ז' ל' ואשחם נח' ג' ס' רס' יוד . יכו שמשן וכעל
סטורים ז' ל' כתבו כהדיא שהיא סקר יוד יך הרמ"ס
ז' ל' כתב ככלהו נוסחי מלא יוד כתיבי וגם אנו
מכאן מלא יוד ככל ס' ובר' שמו זכמריים
וכיוצא במינים והזקרה עליו ל' ומלא וכן עיקר
לזה הפכים המאויז' ז' ל' וכן עשה יעשה הרמ"ס
כפי מה שהעידו עליו חכמי בורגוש : כן כתב בעל
ספר שמן שזן והמפרשים שכונרמי שכתבו שהוא
חסר דכריה' דכרי דרס הכדור' ס' דגוש' אך אין
למדים המלא והבקר מן הדרש כמקום שהולק על
מציאות הסערי' והס' י' . אנטים האלף בשוא
ספס . לא כמקף . אשר כלא תרין קוטרין . מכס

בוקף קטן . הויה הויה כתיבי בואו . ללחיד' הויה הויה
כסגול' . שנים כלא תרין מזרזין . דבר ויאמרו הדלת כרכת רק
רשה . לופר לכם חבור ככף . דרך כה געיא' אכלת כתי' הלל
הדע הויה כמקץ . יבא השופר כיווד והוא מלעיל : ואת יהוא
חוק הוין דגושה . ותחגרו הגימל דגושה . תגפו דק דיין מכה'
נתינו דגושה . כהר שיעור ימים רבים ס' ומענין
גבר כ' ויאמר ה' אלי לאמר סתומה . כירך כיו' הויה
ס' תחגרו השופר כריש והוא מלרע . תחגר הגימל
בקמץ . ורב הויו בשוא כשני . ויהי לאר הכף
רפה . סעו הסמך דגושה ככל הספרים ולא ידעתי
למה : כרת' לי הכית רפה : הכל כוקף גדול : ג' הויה'
הויה כתיבי בואו וכן מררו שכתמוך : מרין כסין
שמאלית וכן שניר : יקראו כמקף לא במאריך :
אשר כמקף לא כשופר וספק : ומקככם כסגולתא :
דאחתגן ויג' בהך אין כו יוד והרב המאירי ז"ל
כתב זכנג' כורתמקמר ואלו אמר הרי עכ"ל
משמ' שר' ל' שהוא מלא יוד ושבו' הוא כי ככל הסערי'
הוא חסר ג' היוד וכ"כ הרמ"ס ז' ל' וכן עיקר :
למענכ' המסרפה : ואתיכן פ' ופתי' שרל' כ' יחוליד
ס' י' ז' י' ד' פ' א' ז' ת הפכה פ' : דל עשית כן כסין
שופר ישר לא מאריך ומלא כן בוקף קטן
לא כששט :

אמר כמכתבך מלא' ככל ס' ואלמלא ולכאור' יראת
שאי' לקוז וכי ארובה ניסמם הדפו' מכוננת
יות' כי כן דרך המקרא לכת קודכפשט ואתריו זקף
קטן לנן : מה נאיתי להשכיך כינס ואהה עמוד
והסבוכן מפלאות אל ודאה בעיך טוב שעס ודעת
בעל הטעמים כי לא אדם הוא אשר לא ידע לזהר
והנה אמת וכן הדבר כי כפי מנהג המקרא היא
ראוי להיות מלא לעשות במאריך ומלא כדפשט' אלס
שראה כוהן הסוד' יתכ' לשמות המנהג כמקובל היה כי
ראה שאם יכתב לעשות במאריך כן כפשט כמשפט
כפיק מינה חודכה רכס והיא שאם כן יהיה השמעו'
הדברים ופירושן שזקבים והמשפטים יושר וזה ה'
אח' מ' ס' אמנם זה ככסלעזום כן בקרב הא' יך הא'
כחוצה לארץ לא לכנג' חמכס כותב וזרה ית' ושם
כמלה כן זקף קטן שהוא טעם הפסוק כדו' שיהיה
משמעותו . בריס וכונסם הפקים והמשפטים : אר

אור תורה

עסקת בינה וזיון ל' תנאף . תגככ בלא אזלא . את
 דכל אשר ואמר כתביר לא בחקף וה' לך בריו :
 כת' הרכ וה' אוריו ז' ל' כי תסורו מלא אדככל ה' פ' י'
 ה' חסר ומסר עליו ל' חסר ופי' דמסרי על ה' ז'
 חס' כליו' המבא סימל' במלכ' כ' סימן ל' דה' א' מהס'
 דכולי עלמא מיה' זה חסר וכ' ה' מ' ז' ז' וכן
 עיקר . תרכין הכית דגוסה . ו ככיתך אין חד בין
 חיו לךפ . וכשכך השין בקאך לנד :

אמר מנכסכתב הר' אליה הלוי כש' מסור' המסור'
 בהקדמה המרוזית כי על מוזוזות כיתך קדמא
 דענינ' חסר ואו איניסל ולא דבר נכוכה כי אינו חסר
 אלא הראשונה גם שגר ענה במ' ש כי ר' ל' הוציאו
 דין מן חסרון הווא במלה זו כי הנה המ' א' המדרש'
 בודיכו ולא מצאנו שיוציאו ר' ל' שום דין מחסרון
 הלא במלה זו לכד ראה זה מצאנו שכתב רש"י ז' ל' על
 מלה זו מוזוזת כתיב שאין צ"ד אלא עלו הא' ש' כ"ל
 ולפי שדך הרב להיות כל דכריו דכריו מדרש תשו
 רבים כי כך דרשו ר' ל' מחסרון הווא השניה במלה
 זו וכאמת כי דכריו רש"י במקום הזה וכשילו לכל מי
 שלא יתיש' כהס וכבר כשלוכם רבים ומכס המגיה
 כתב בהקדמתו ל' לכתב רש"י מוזוזת כתיב ותומה
 דכתיבית הו' מלא ואו בין זון לתיו ורש"י ז' ל' סבר
 לה כר"מ כפ' הקומץ וכו' עכ"ל : והנך רושה שהו'
 מיה' לר' מאיר סברת פארון ואו שניה במלה זו על
 כן אמרת' עליו תלמיד טועה' דברו תולה כי באמת
 לא ר"מ ולא זולתו במר' סובר כך ואדרכה איפכא
 שמעו' להו וכנהדי' אמרו שהו' בויו הרבוי והנני
 מנאר בע' ה' גרסי' כפ' הקומץ רבה דף ל' ד רב פפא
 איק' ל' לני מר שמואל הו' הו' פתח' דלא הוה ליה
 אלא פנימ' דממשאל' ועבדא ליה מזוז' ל' ל' כמאן
 כר' מאיר אימו' ד' אמר ר"מ מיתון משאל מ' אמר
 מאי ר"מ דתינא בית שאין לו אלא פנימ' א' ר"מ
 תחייב במזוז' וסכמ' פוסטרו' מ' דרבין מזוז' כתיב
 מ' ט' דר' דתינא מזוז' שומע' אכי מיעוט מוזוזות
 שתיס כשהו' או' מזוז' כפ' שניה שאין ת' ל' חיו רבוי
 אמר רבוי ואין רבוי אמר רבוי אלא למעט מיעט
 הכחוכ למזוזה אר' דכריו ר' שמעאל' : רבי עקיבא
 אומר אינו צריך כשהו' אומר על המשקוף ועל שתי
 המזוזות

שה' ל' לעשה כן חסם ממעט ככל מקום תסת כל
 השמים ואס' כ' אמר בקרב הארץ וגומר כי אכוכה
 בעשה כן בקרב הארץ ואס' לא כוכה נעש' כן כמותה
 לארץ ועל זה הודך כחוכבסמוך חקים ומשפטים
 לעשותכם ארום כאו' וגו' אותם נזף קטן ואל
 תשרינו והלא גם הפ' נקר' טעם מפסיק כי אמנם
 נקר' טעם מפסיק לענין נב' ד' כפ' ד' דס' דין לאהוי
 אבל איכנו מפסיק ענין כמו הזקף והאחכא דומי ה'
 קראנו אין בו יוד . דקיים חסר יוד כחרא . מלכךך
 פלמד דגוסה . ההיא הווא כתיב כווא . סן
 השחזון כס' ה' הזלל בתיו ראשונ' לא בפ' ויוציאך
 חסר יוד . ועצמים העס' ופ' . העדת נס' ס'
 אין בו יספר . ה' אכתיבו בוקף קטן . אנכי אין
 בכך תלמא . אנכי ה' אליהך ס' . הוצאתיך בלא
 חלשא . לארץ מצרים בלא אזלא גריש . עכדים
 באחכא לא כרביש . יהוה בחקף לא בשופר כס' ס'
 טעם שכתקף ובעיל לא בשופר . לך בלא פסק . פסל
 בעסק והפ' רפה . בשמים כפסק . מתחא הראשון
 התיו כפתח וקמך ל' אין בו שרת' ר' געיא . לאהבי
 הבית כפתח . לא תזא ס' ס' אמור ס' לא תרצת ס' ולא
 חנאף ס' ל' א' תגככ ס' אלא הענה ס' אלא החמ' ס' אלא
 תתאוה ס' אשר לרפ' ס' : אמר מנכ' טעה המדפי'
 בת' ש כי מוזוזת קרו מזוזות כלומר שהו' נכתב חסר
 יוד וקרו פלא כי אין הדבר כן אלא קרו מזוזת כיווד
 מטיק וזו א' מן מ' מלין דכתיבו ואו בכוסף תיבה
 דקריין יוד והמדפי' עצמו חסר סימנס בדיש שמואל
 ובדיש ירמיה ומנה זה עמהם גם כסוף פרשה א'
 כתב מזוזת ג' חסר יוד כלומר דכתיבו מזוזת וקריין
 מזוזות ואין זה א' מהס' והנה המדפי' קוטר דכריו
 ואיכנו רושה וינא טעות זה לפי טיש כפרשה א' ב'
 ולשמרי מזוזת הא' הוא זה שדכרות וינא כסוף
 הש' ואותו הוא כחוכ בלאו וקרו בויו' לא שכתב חסר
 וקרו מלא והנה שמע השומע כי ולשמרי מזוזתו אל
 ולתפסק קרו מזוזות ומשכ שהו' שדכרות ואיכו לא
 השני שפרשה א' . צ"ד כפסק והווא דגוסה . העבד
 העין כהנא ופתח . וכך בחקף . ועבדך במקף :
 להיך כנני פשטי' ר' ל' אינכהא גריש אלא פשט . ולא
 תגככ מרשה קתומה טיש ומעה המדפי' פלא עשה

וא"כ הול"ל דכתיב משמע ורבי עקיב' צדקה הראשונה ה' כת"ב לומר
 שאמרו דין זה - והו' הא דתניא בית שאן לו אלא מ"ו ראשונה
 פ"ס ס"ו מ' חסיו' כו' כמי קשיא דבג' ל' ר' ישמעאל' כתיבי כפר'
 ורבי עקיבא מסיבין - והו' שאין זה נקרא משום בעלתי בהרהר
 לדרכה נקרא רבוי דהו' סביבא לך דלא לחייב וגומר ג' כפ'
 כמוזנה אלא בית שיש לה שתי מוזנות והא' דרשט עקב ואפן
 לדנהא אפי' אין לו אלא מוזנה אחת לחייב' וכו' דבר' וזרד מן בהר
 המיה אנו אכ פה קדוש כהכ לשון זה - וגב' בהלכות בעת היא
 קטנות מלאהו להר"ש ז"ל דכריס מקביומין ללז' אפר וגומר
 זה אל רש"י ויכתתי להפלא והכלל הפולה דלכ"ע ויתן ה' אלו
 בין דשמע בין דוכיה אכ שמוע זות כתיבי מלאים שני לומר כ'
 ואו' בין זין לחיו' וזילוי היה ר"מ סוכר דהאי דמ' שנ' ע כתי' לוח' מ"ו
 חסר ולו הכיב' כמו שימח לו המגיה נמשאלו נב' ראשונה ויגד
 מ"ט דרבי מאיר היל' למוזות כתיב לזון יסוד ולא לכבא' כתיבו
 היה לריד' יותר וכו' הו' ג' בעל התרומה ז"ל מבי' ג' ו' ויהי' מקץ
 זו דמלאין' ואו' כהראה הם ע"ש דכ"ף הלכות הפילין הרבנים יום
 גם רב' ל' הירחי בכפר המכה' בהלכות הפילין וגומר כהר"ש
 הוכיח בן חסו' ג' זו אלא חספרו הכדפ' מלא טענות דפסקא עקב
 קופר ומסורונ' קטנו' עכ' ג' דולו' ואלול לשונו דבפר' זשאר חסר
 כהיכת יד כך הוא כתב הרי"ף קדמת' מוז' בהראה דהס' כי תולי'
 מוז' ורש"י כתב בזה' המן מוז' לתיב וכו' ונראה העידתי רק
 דכרי' הרי"ף דתניא מוזות שומע אנו מיפוע לין פ"ו - אז
 מוזות שתיס וכו' ואי כתיב מוזות כדכרי' רש"י היכי יכדיל רוב
 משמע ליה כתיב והא' לית ל' פ' יש אפ' למקרא רק דיק' מ"ו •
 עכ"ל וק' רתיו - והנה נחבאר שכונ' המגיה במס'
 שיקס' לר"מ כפרת' כפרון הולו הזניה במלה זו אלא
 מאני' אומר במס' מה שישכ' כפרה זו לרש"י היא
 טעות ונתחכר פשו' דעצות זה בעל המכה' ג'
 ככתוב לעיל כמ' ד' גם רבינו יהודה כרי' אליעזר
 כספרו מנחה יהוה שכתב ז"ל כפ' וחתקן כהכ
 רש"י מוזות כתיב וכולו יתימה ד' כורת הוא מלא
 וי' ל' דמאינו הגמרא חולק על המקור עכ"ל •
 ואני אומר טעמים כל האומרים בן ומוס' לרש"י
 ז"ל מה שאינו ואכן מתשכ' נפשי' אביר' דכל
 ולא מהרין לשכ' דכרי' ואילו היכה כונת הרב
 כמו' ג' וכו' כמ' ה' ה' אומר נה יא חסר
 כתיב כ' כן דרכו כמו שכתב גבי ולכתי' הפיל' יום
 ג' וי' ואישים בראש' אכל' ודאי לא לכד' כתיב ומס'
 שכתב' ז

המוזות שאין מ"ל שתי ומה מ"ל שתי זה ככה אכ כל
 מקום שאל' זו וזה א' נו' ל' אחת ע' שיפרט לך
 הכתוב ש' ע' כ' ופי' ביה שאין לו אלא פני' ל' זין
 שהיתה אלא הזויה ונה' הפחה הוא הזויה כמ' שאין
 לפחה היה לא ממקור' מוז' א' ש' כונתו' כמ' ע' ל'
 ר"מ מחייב לקבוע מוז' ב' ב' א' הפנים האחד
 ומכתי' פוטרו' כד' ע' ט' ע' מייב' דרמ' א' מ' מוז'
 כלשון רבי' הילכך לא מחייב במוז' אלא פחה
 שיש לו שתי מוזות - והדר שייכין מ"ט דו' מ' כלומר
 כיון דכתי' מוז' כלשון רבים מייך לו לחייב במוז'
 פחה שאין לו אלא פני' א' - וההדריון דתניא ה' מוז'
 שומע אנו וכו' - הנה כונת רבי ישמעאל ור' עקיבא
 בכרי' זו ללמוד מן התורה שאין לקבוע בפחה רק
 מוז' אחת ול' הודיענו כי אין הדבר כמו שהי' צראה
 מפשט הפ' עוקים שריד לכתוב דכרי' אלה על שתי
 המוזות ובעיני' הדיוטה שיהיה שום ואין המקלות
 כיניהם רק באופן למידה מ' ישמעאל למדן מן רבוי
 אחר רבוי למעט - ור' עקיבא למדן מכין אכ - גם
 סוכרי' שני' שכתוב במוז' מוזות כואו' בין זין לתיו
 שהוא סימן הרבוי אלא ש' עכ"ל ר' ישמעאל אומ' שאין
 שכתב אמרו' כפ' עקב רבוי שני הזניה למעט - ור'
 עקיבא אומר בג' א' ל' לא נכת' הרבוי הפני' יש לנו
 למעט כיון שאל' כתב' כד' וכתבה' על שתי מוזות
 ביה - והנה רבי ישמעאל ורבי עקיבא לא דברו כלל
 בענין בית שאן לו אלא עמים א' ל' עלה על לבם
 אלא שעכ"ל מתעייב היטב ר"מ מכריהא זה
 ד' מ' א' בית שאן לו אלא פנים א' חייב ודקשו' לך
 מ"ט והא' מוזות כלשון רבים כתוב לא קשיא דלע"ג
 דהוא לשון רבים דרשיק ליה כמו לשון ימי' א' משום
 רבוי אחר רב' או משום דלא כתיב שתי - זהו הפי'
 שאמתי' והימר נב' ג' ו' - ואלול מדכרי' רש"י ז"ל
 כד' שכות' ר' ישמעאל ורבי עקיבא לחייב במוז'
 ביה שאין לו אלא פנים א' שכן כתב על' דכרי' רבי
 ישמעאל כו' להשק' מעי' הכתו' למוז' אחת שאל' אין
 בו אלא פנים אחת מייב' כ' - וקשה לי עליו טובא
 מהא' מאי האי דאמרינן כד' סובין כמאן כר"מ
 באילו ה' הוא לכדו כזאת הסברה והלא לדכרי'
 רש"י רבי ישמעאל ורבי עקיבא כתי' הפי' כד' ל' ל' •

אור תורה

ורמכ"ס"ג והרמ"ה והמאירי ז"ל וכן נמ"כ כל
 הספרים וכן מצידות המסורות וכן עיקר ונספרו
 העור הדפוס איננו מעיית קופר בזה ותו לא מידי :
 שמע ישראל לא תנסו כי ישראלים ויבאך
 ק"ו כי ויבאך ק : תנסו הם ס בקמץ נכד : כי
 דאם כהן במאריך לא בשופר : מזמתיים הקר ואו
 לאחתיכם שופר ישר נכית . מזמות ספר יוד כתיב
 וקרי מזמתי . לעשייתם מלא וכתומא על המדפי'
 שהוא עצמו מסר כן בערשם וז פסוק ויקרא משם :
 כבר כתבתי בפ' יתרו העשיתים השייכים בדברות
 לקרא בימיו ובטעמים השייכים לקרא נכדו ולא
 אנטרד לכתוב פה רק' פסקו' ששנתו פס :

שכנאל כתוב פניו וזו מזמם כתיב טעות קופרים
 הוא שיק' זה להסליך כלמוד שליח המזווה האחת
 מן ואו הרבוי ולכן חשבו שכתוב ספר ולא ה' א' :
 בדפו' פורטובאל שהוא היותר מוג' זשכל הדפוסים
 כתוב בפירוט' מזמם מלא וזהו האמת וכיז
 הדכ ז"ל כל זון הוה הוא ממז' כונת ר' ע' כפרק
 סקויר' זכתתי לשיל והכו' ק אמר מזמזות כתיב וכל
 מקום שז' מזמזות אש"פ שהוא כתוב בואו הרבוי
 ביוון לתיו אש"פ ה' כי אינו אלא אחת מדל' כתיב שתי
 מזמז' הילך למדכו שאין ריך לקבוצ מזמזות אלא
 מכל אחד . נקוטינן דהכל ב' שמע מזמזות כתיב
 קאר ואו קדמא' ומלא ואו תני' וכן כתבו הרויף

ואלה לקרא ככור

אלה למידי

שמד את יום השבת לקדשו כאשר
 צוה"י אלהיך ששת וכו' עד בסוף
 וזכרת ברעבר היות בארץ מצרים
 ויצאה"י אלהיך משם מיד חוקה
 וברוע נטויה

שמד את יום השבת לקדשו כאשר
 צוה"י אלהיך . ששת וכו' עד כמ"ה .
 וזכרת כי עבר היות בארץ מצרים
 ויצאה"י אלהיך משם מיד חוקה
 וברוע נטויה

בראותי בפסוקי קצת הפיק' דברי משנא' את היע
 ראיתי להעיר עליוס ואומר כובס ר יראים דף ט
 כתוב סכי גרסיון לטעפות לטעפות וכו' וזה שבוש
 גמור : וכן יראים כתיבת יד מזאת ה"ג לטעפת
 לטעפת לטעפות וגמ' שבוש כמו שתיבאר בפ'
 ומ"ש ה"ג ר"ל ככתיבת דרבי זשמתאל הובאה
 כסכהדרין דף ד' וכמנחות דף לר . גם אכוי העורי
 ברש הלכו הפליין כתב ח"ר לטעם לטעפ' לטעפ' ת
 וגם זה שבוש כי כר' ה' צידו הפוספ' וכיכל התרומה
 דלא כתיב ואו ביון פ'ז לתיו בשום אחד מהם . ורש"י
 ז"ל כתב כסכהדרין ז"ל כפ' קדש זכפ' כי ויבאך כתיב
 לטעפת חסד ואו ובפ' שמע אלל בזהיה אם שמע
 כתיב לטעפות מלא עכ"ל והוא מלא קוסת' עצמו'
 קדא דכפר' קדש לא כתיב טועפ' ת כלל . והו דכפ'
 כי ויבאך כתיב ולטעפת מלא ואו קדמא' :
 והו דכפר' קדש . ויהיה אם שמע לא כתיב ואו כק'
 פ

עקב פתומה . ויכרד און יוד ביון ריש לכף :
 גר כמתק לא בשופר . הוצאך ספר יוד :
 ארץ זית ארץ כמ"ה זית כלל מתק . כמסכת התיו
 רפה יורכה לך הלמד דגושה : כי תאמר ס' כל המזו'
 פ' והיה אם שכת' שמע ישראל פ' בעה"ה פ'
 ועמה ישראל פ' כי הארץ ס' ויהי אם שמוע' כי אם
 שמוע' ס' : ט ואשכלס ספר יוד בנת הוה הוא
 כתיב בואו : אתו כפקק כרכ' און כנון פ' זט : לאמר
 כוקף קטן : ממריאין ה' : ס צירא' את דמרכביס
 בשופר ישר לא בתקף והאלף כרזי : מיד את נדכריס
 כמ"ס האולא בחלף לא כהא . ערלת העין כקמץ
 לכר . יא א' דכל מעשה ברוב הכפ' : כתיב לא
 כמ"ה והאלף כרזי : כי הארץ סחומה : והיה אם
 ש"ע ס' : אמר מנחם מושב היותו מלא לכתוב
 בא' מס על מלא טעפות כ' זן הספרים אשד אני
 מאי' לא הזקיקוני לכך להיות שכלו . על כנון אכן

על לחיו וזו דל"ג פשו להו טושפות וכבר תמה עליו בעל התרומה ז"ל בריש הלכות הפילוג וכו' שסבכחכ לאין הבריתא כלה כטעות אבל ככרי' הדברי' שטעו' קופר הוא כי מה'ך דברי' הממכר ז"ל כרמא בהדיא שהוא מסכים על האמת והתוס' במנחת ורמ"ט בריש הלכות קטנות כתבו כי בשמע וכו' היה אם שמע כתיב לטעפת וכרמא שזו ע'ממה היא סכרת מק' יוסף ורמ"י ז"ל הכתובה שם כרי' הלכו' קטנות שאמרו חרין חקרין וחד מלא וגם זאת הסב' ליתא כ"כ העוף הוא חרין מלאין ומד חקר : ז"ל ז"ל פיר' בתוס' דלוחו שמושי' של ולטעפת מצט' ליה כי כיואך הוא דקא דריש וזה דומק' ועוד כי לשון הגמרא מורה שהשלישי הוא הנדרש לשון רבים לא הראשון וכדליתא נמי התם דס' הדרי' קרינת קרינת קרנות כסכת' כסכת' כסכות חלל' גממרת' דל' - נפל טעות קופר' כג' ירמא קרינת קרנות דכית הלל' וג' ירמ' זו שכתב' ב' חקר ויר' מלא' כ"מ בגמ' כתיב' יד וכדושי הר"ן ובהרמ"ה ז"ל - עוד קשה לדברי ר"ת שאמר אי הוה אמרי' ג' רעין ומוספין ודורשין כיתא משמע שהיא קוצר שהשני חקרין הא' מלא וכך העיד עליו רבינו ירוחם ז"ל נדף ק"ב כ"י ובה"י כיתא ליה דאחד הגמרא הרי' כ"אן ארבע זכבר ככתבי פי כנס' הוא ב' בלאוין אחד הם א"י לא ניהא והרמ"ה ז"ל כתב ז"ל ולטושפת דכא' אל פרע' ולא ואל קדמאה ודכותיה ד' היה אם שמע וחד לטטפ' דשמע חקר דחקר רכי' כתיב ככולוהו מסמו דיקו דאחו לידן והכי מסוד במסורתא . ואי קשיא דרשה דר' שמעאל' ה"י כ"אן ארבע דמשמע דחרין מכוון חקרין איכא לפרושי דהכי קא דרי' ב' מלאוין אחד הם הא' חמש דל מד לגופיה פשו לכו ארבע למיכו' אע"ג דזו דבין חרין לא חמש רכו' אחיכו ענין לדכותיה' תנהו ענין בין פ' לזיו דמשמע לשון רבים והאי דל' כתיבה כדוכתי' כיופא לחיו דל' כ"ב וכו' דהוה מ' חמש בין למקרא בין למקורה לשון רבים ה"ל אפילו כתיב' כד' שורות כמו ואי משום דכתיב ולזכרון דח' חמש מד הוה אמנא אורמיה דקרא' הוא א"כ דאי עביר חד שפיר דמי ואי' עביר ד' שפיר דמי כ' כתיבה רחמנא לוחו בין חרין שתיין דמשמע למי לשון יחיד לעכב ול' אפוקי כד' שורות דלא . וכ"ל א"כ לכתביה חקר לגמרי דמשמע מד אי כתב הכי הוה

אמיכא חסי' כתיב אחד כמו דיש אם למקורה ולא מרשיה רק למקרא כתיבה רחמנא מלא ואל קדמא דמשמע לשון רבים רבים מדיחיד ואל ומשמ' לשון יחיד מדלא כתיבה כדוכתי' להאשמעי' דמזבחן כד' כתי' בעור אחד ואם שנה כקול עכ"ל וגם הוא לא למל' מן הקושי' מדא כי שבע כקוד' סולס לכל אחריו ואלו כהה וכו' וזו ענין שנייה שתיין ענין וענין היא במקומו ואין לומר עליו אם אינו ענין ותו מכתוב' הוכיחו שאי אפשר לומר דלוחו שנין השיתין קא דריש ותו דל' לא הוי דומיא דקרנת קרנת קרנות כסכת' כסכת' כסכות שהראשונים חקרין והשלישי' מלא ואל דלם איתא דהכי קא דרי' לא הוה שתיין מיכ' הגמרא והוה מפרש ליה כדמ' פ' התם כסכת' כסכת' כסכות הא ארבע דל מד לגופיה פשו להו ג' וכו' . וכל' ד' דר' שמעאל הכי קא דריש ולטושפת דוה כי יביאך ד' חשבינן ליה דל' ג' דכתיב כולו בין חרין שתיין כיוון דרישיה דקרא' יהיה חד משמע . לטושפת דפ' שמע כמ' אחד ששנין ליה דל' ג' דכתיב והיו כיוון דלית ביה ואל כלל חד משמע . אבל לטושפת דוהיה אם שמע כיוון דכתיב ואל בין חרין שתיין וכתיב כמו והיו חרי משמ' חרי כ"אן ארבע והש' אחי שמיר דהשלישי הוא הנדרש לשון רבים והוי דומיא דקרנו וכסכות . א"כ הכי קאמ' כשהתב' כל האותיות שבש"ס ה' טושפות הכתובות בשלשת הפרשיו' יהיה ברם כרי' ב' לטושפת חקרין לגמרי וא' לטושפות מלא דמלא והרי כאן ארבע כי ואל דכיון שתיין לא משמע רבין ואין ל' הוהו השמושיה דל' חשבינן לה' ואלו לומר לכתוב דרמח"ק דו' לומר דהוה שריכא לה' בין שתיין ולא שמעינן מינה מדי אבל השתא דכתיב ב' ויון על' כרתך מלא בין פאל לחיו ומשמ' חרין . כלל דמילתא דוהיה כי יביאך מלא ואל קדמא' וכתיב נמי ואלו כרי' תיבה דשמ' חקר דוהיה אם שמע מלא ואל קדמאה כדנמ' בכל הכפרי' וכונעו דו' המכרו' וכ"כ רמ"ם וקמ"ג ובעל התרומה והרמ"ה יתחירו ז' לוכן עיקר . כתיב אין בחיו שש :

דאח' סתומה . היטב חקר . יב' שמה השין דגוש' א' אשר דיכחמ' השני כס' במקף לא באולא . מעשר השין בשש' לבד . ונתך אין בחיו פשט' ידך דמזלח חקר יוד' . לויך חקר יוד הכינא . ואללת בפשט לא בשופר . חוק נרביע לא בזקף חסן . כל דהענתה רפה : גס רפה : יג' כי דבר הולת רפה :

אור תורה

כי תכלה ס' ככניו ל בנש' בית אל בשמו זלזה הסכי' המאזירי ז'ל
 היום הזה ס' ואלום נקסיו רמז' הדפו' כחוב שנתון אופה
 וינו תשה פ' כשבינה שיטות זכ"מ ברמכ"ס אח' כתיב' יד זכ"מ
 יודג' תשה כהללו ובספ' כתיבה הזפור הנוד בשציר'ה ר' ישראל
 לכהני' ס' ז'ל' וספרות הירושלמי' הקדמ' בני' ביות' תן' ח'ק שנה
 היו' ס' קולרס וכן כחוב כמס' קופרים פ' י"ב אלף ששם כהל' טעות
 ס' אר'ו' מקלה קופר ודילג' ריש' שמה קמיפית שהיא מלת הגור :
 ס' אר'ו' מסיג' וס' גחלקו בזה קתום כסברא' ראשונה וקתום
 גבול' ס' ארור' כסבר' אחרונה וכן ז'ל' עיקר ולא עוד אלף ז' ז'עד
 משג' עיור' ס' שכל' ס' מ' הכתוב כסברא' ראשונה פסול לפי שבאמנ'
 אר'ו' מש' משפ' השיט' משירה זו כרוך דיוט כזורה פרשה ס' קומה
 ס' אחר שוכב ואם שנה פסול כז' המ' זירי ז'ל' כהדיא וכן דעת
 עמ' אשת אביו הרמכ"ס ובעליו ה' כרא' הראש' כ' כריכי' כג' מקומות
 אין פ' אים ע' מהם השיט' הע' צדית' השש' עשרה והל"מ ואולי ג' ס'
 כל בהמה ס' הל"ט להכני' כשיטש' אס' מה שהיא כ' שיטות לקברא'
 אמותו' ס' עם האחרונה ולכן לא יוכלו להניח באמצע שלשה
 מחובתו ס' השיטות הן ריוח כשיעור כי קר' הז' צ' ובי' אמת'
 מכה רעהו' ס' אפשר לתקן זה כי החכם עיניו כראשו ומתחלה
 ל' אס' ש' ל' ורמז' עמוד השירה הרכה כדי שיוכל להכני' כ'
 יקובס' אס' לא סימח כשיטה א' ג' וס' אר' ריוח באמצע כשיעור
 השמע' פ' ז' אין הא' שילתא היא דא' כ' יהיה הס' פ' פסול ממקום
 קונה ס' אס' אחר לפי שצריך למע' משינו' ה' ש' שיטין וכלן
 שיטות קצרות ואין יעשה הקופר אס' והשילוס כיומין
 החור' הוא' ס' העמוד ס' והתחלת שיטות השירה ישאר משמאל'
 כי ה' צ' הוא' העמוד ריוח בקוף כל שיטה וכשה' זכ' השיט' אמת'
 ס' ולא יעמד' שכל השיטין וזלת הראשונה הי' אס' כדון פרשה פ'
 ס' יע' לרשעה בקודם לה ריוח בקוף שיטה והיא מתחלת בריש'
 פ' ה' ז' וזינו שיטה וכמאל' שעה אמת' פרשיות פ' צומו' במקום
 ויכ' משה פ' שאין צ' אמת' ולא והחילס באמצע העמוד כין
 שוט' פ' ליהי' : שיט' קוטן שיה' לטופי שיטות השירה ויכתי' כל'
 שמה לרשע' פ' ה' ריוח כיומין ה' צ' כין שוכי' קצי' הריו' מימין ויחזיקו
 פ' כ' ככה וזאת משתל' ושמה השיטו' כ' אס' סוף כיון שיש בראשן
 ליהוד' ס' וללוי ריוח הרי הם ששה פרשיות ס' קומות וכן לא יעשה :
 אמת' פ' ולכתיב' וכן יז' לא והלשו' מאכה כפ' לים' אר'ו' אף אס' הנהי'
 אחר פ' חסוקה מתור' להם שלא להני' ריוח באמצע השיט' הפ' שירות'
 וליוס' אמת' ס' והי' והל"מ כי אליו וותר ארזכות כלא ריוח מה שאר'
 ולזכור אמת' ס' עם הריוט' הא' למדה כי הטוב והישר לשנות שירה
 י' ג' ד' אמת' ס' זו שבעים שיטות וראשיתם הראשונים והא' מצעיים
 ולדן אמר'ן ולאשר' אמת' ויעל' משה ס' :

הנם כתיבים כ' פ' הרמ' א' הדפוסים ואלום
 כתיבה אחת בלבד לפי חולק עליו והיא תוכת ואלוי'
 כי לדעתו צריך לכתבה בסוף שיטת כ"כ וכן היא
 בירושלמיים ואני אומר שיש לכתבה ברש' שיטת
 כ"ג ואי בעית איתא דיעה אי בעית איתא שמועה
 אי בעית איתא דיעה ידוע לכל חכם לב כי פלג'
 ואילים מובדלת ממלת כרים ודבוקה אל כני פסן ז'
 אי בעית איתא שמועה כי כ"מ כהללו וכן הוא
 במסכת קופרים וכן הוא בארבעה ועשרים הקטן
 של דפו' אשר אני מבי' ובכלל בזה סכ"ד הקטן באה
 צורת' שירה זו כחלית' השלמות אך במישור' כריכו'
 למעלה משירה זו ולמטה ממכה זו : לא דקדקו
 המדפיסים כלל לא בכ"ד ה' קול ולא בקטן - ואלום
 השיטות הצריכות למעלה משירה זו כתב הרמכ"ס
 ז'ל' כשכני' מהלכות ס' מהם שש ואלו ראשיתם :
 זעורה - אחר - הדרך - באחרית - להכפיו - קהל'
 ואחריתם שיטה פנויה ואחריה השירה ואין בזה
 חולק כלל - אבל למטה משירה זו כתב הרמכ"ס
 שצריך אמת' שישוין ולא להרא' איהן - ויבא לדבר' אשר
 ה' אמת' אשר ועל זה כתב הרמ"ס ז'ל' ממה אפי' אס'
 אינו טעות קופר ואני בספרי לא כתבתי כן רק
 באשר כמאל' ככל הפ' ה' ה' ה' ה' המדויקים
 הנמצאים בארצות האלה שהם - ויבא ה' ה' :
 הדברים - לככס' א' א' ה' ה' עכ"ל : וכן
 המנהג ככל' פ' וז' ג' ב' בירושלמיים הישנים
 פ' ז' וכן עיקר והשיטת מסיימת כמלת חייבס - ומפ'
 שמה הרמ"ס ז'ל' הרמכ"ס הוא לשתי פנות אחת
 דלא מסתבר לקום כראש' השירה שש' שטין ותמתיק'
 חמש - כ' כי אלו חמש השטין שכתב הרמכ"ס
 ארזכות יותר מדאי - ונלעד' שכת' כין ארמכ"ס ז'ל'
 לפי סברתו הנמצאת כספ' יו' כתיבת' יד' שכתבת'
 למעלה שכתיבים השירה ס' זו שוטות ונמצא כהן ג'
 שיטות ארזכות מאד ובעבורן צריך להרמז' כל'
 העמוד לכן כתב בקודם שיטות ארזכות אלן אלף
 שאם תקן הרב בזה בסוף לא תקן הר"ל כי שש'
 השיטין שלמעלה מהשירה קצרות מאד ויקשה מה
 שהקשתי לכן כרא' אפוד כו' הרב וזמר ואמ' שכתיבין
 אותה כ' שיטות והיינו שנמצא בספריו הדפוסים
 אלף

אמר מברוכ' תלמיד רבינו מר דבי ז"ל מצאחי בלשון הזה כל השירות כגון אריות ע"ג לבינה וכו' וכו' וכו' שירה / זה לוינו שהיה אריות ע"ג אריות וי"ל דכ"ב מן האריות שאלו אמרו על הבב קאמ' כגון שיר' היכוו' כבוד' ורוד' וכו' דמגלת' קס"א' אבל דהאזינו לאו על כל כאלמ' ע"כ. וזאת ראייה אחרת שיש לכתוב שירה זו בע' שיטות כי לכתובין אותה כק"א שיטות הנה בקצת מקומות ממנה ומאל אריות ע"ג לבינה ולבינה ע"ג אריות וכן לא יעשה ומע"ה לחזיל כג"ה : חזל הזין דגושה . כמו המארין בבית והוא מלרע-הכור אין כלדי רחמ' והתורה על המדפי' שהו' עמו מפר' על צפיו עורים לית כותיה דדי רב' א' סכריש בר' אשיה ובריש ד' לא לא נמנה דדי של הצור עם אותיות ג' דלות . כי הכף דגושה . לא כלמד דג' ה' האר' מכלת' בתי' הלי' חיי' א' ובמקרת' א' מתאזיב' כמזכ' בוס' הלשון לקוראיה לוי' כת' : לכהרדעא' הלי' . לתערבלי' הלי' מל' מל' מדל' . ובקמים חבובים אחרים מצאחי כך הלי' מל' מדל' כתיב בתורה . רב יהודה בר' יוסקאל הלי' וי' וסוראי הלי' : וי' קפריים אחרים הלי' כמדל' ע"כ . והיה כראיה לג' זור' אומר' לכתוב ב"ה היכה אמת לאלהם סבות' הא' מסכר' כי באמת שתי הסכרו' האחרו' זרות' מאד וכן הו' מן הסיקס אבל סכרה זו מתושבת' על הלב . הכל להיות כלל בידונו כל היכא דפלוגי מדינת' זו ומערבלי' לנהוג' כמערבלי' וכבר כתבתי שכל' בתערבלי' מערבלי' מל' מדל' . רג' כיון שכך כמצא' ככ"ס המדוויקים ג' סהמקרה' ה' איה שכתבתי מורה באצבע כד' אכל מה אצבעה ואין כן דעת גדולי ישראל וז' קני' תכמיה' אל' א' כלם כא' אומר' י' למוד לוי' למוד וז' ה' המ' ז"ל הא' הלי' ר' ג' ז' זאת באצ' נפשה כתיבא ככולהו כוסמי עתיקי ודיקי' ה' למוד לוי' למוד עכ"ל . והראב"ע ז"ל כתב בספר מאזיני' ד' ר' ז' ז"ל אמר רבי שמואל הנגיד ז"ל כי כחבר' אללו' שהא' דהלי' תגמלו' ז' לכד' ה' מלה זרה והל' ה' הא' וגל' לכו' סוד גדול והוא שה' לא יחכן להיותו בשא' ופתח' כי אין יכולת כדלס' לקר' שאו' כע' אס' לא היה אות' אחריו על כן יושב' הס' בפתח

אלף גמרא : ל"א זכר הרב לתקופה השוטף של מטה ובשאריו כשהיו' וכבר כתבתי מהו העיקר בכל פרטי ג' וית' שיר' וז' אף ג' וז' ראו' לקומר' בשנת המצותין שלמעלה מהמס' לה יחייב מעט האותיות שיע' כלתי מורגש למען התייכה שיטות השירה מרווחות כל צרכן ובן מצאתי בירושל' איו' הכ"ל

כתב' הר"ן ז"ל בסו' פ"ק דמגילה כי שירת' האזינו דומה לעמוד הכר של בני העמ' דהיינו ואת זאת שהו' משה משני דרדיו וכן זו שמודיה שוין . והיו חמיה העיני האצ' ונקד' והלא עינינו הרואות כי כל עמוד אחד ה' שיטה נכס' ושיטה וז' וא' ח' מפני שמהדר' האחר כל השיטות שוות א"כ שיר' היכוו' שירת' דבורה כמו בשני הדלדלן המזונו' כל השיטות שוות : ומה שכתב' טעם ששפ"ן נחומה בליטות או אשד' להוסי' עליה ולקומה אומר' ומה כדכ' א' החומה פשוטה בלא חוקק' משה ראשונה איכה צריכה לבלוט' ול' א' ארובה סנה' א' כל כיון חסוב להיות הקומ' משה באצ' ג' וית' כלי כלשה' ל' ובלתת דמי עזיבה דמר' כולל חיו' ככ"א והיוני' ש' מאד דמלתא : מנהג' הנוכח' לשום אריות ע"ג לבינה ולבינה ע"ג אריות כז' וכו' הכניין מתקיים כי כיון שאין הפרקים מכוונים זה כנגד זה אין הקומה נקצת כי כל חלקיה נאחזים זה בזה אבל כשיוש' אריות על גבי אריות ולבינה ע"ג לבינה כזה כיון ש' הפרקי' מכוונים זה כנגד זה הנה הקומה מוכתת לפורענות ולא יעברו ית' מ' מועטים עד שבמקום הקדמ' ס' חקע' החומה מלמעלה למט' ותפול וזהו שאמר' בירושל' ז' דמג' ר' ע"ד בני הזון ומלכי כנען ככהנים אריות ע"ג אריות ולבינה ע"ג לבינה דכ"ל כיון דכ"ל א' קאית' :

עוד כתב' הר"ן ז"ל כי שיר' האזינו אין אריותין כלל ואינו אומר' אדרבה כולה אריותין ואין בה לבינה כלל ועתה שא' לא עיני' ור' ה' שש' השיטות שלמעלה מהשירה ה' שהחיתו מן הק"ל אל הקצה של דף הק' כדמיון הליבויות השלימות' ושל שיטות השירה שהן מצוי' שיטין כדמיון האריותין שהן מצוי' לבינה וז' ס' מבואר' שצ' צ' א' כ' כד' א' א' מ' ל' ח' כ' ס'

אור תורה

כדריך ה' יהיה התהוין וידוע כי תחת המ' יהי' שוא
 כע כמשת' כל למד כוסף כמו ליעקב ואל תשים
 לך לק ייאה שאכן קוראים כי הוצרכנו להני' הלמד
 שהוא כע בעבור ה' שוא כע תחת האלף אדון וכו'
 עכ"ל ויש ליבוא' קושי' גדולות ה' מה מקו' לדבריו
 הראשונים שאמר שהאלף לא יתכן לה ות בשו"ס זמ
 וכו' בשלמא אילו היה הלמד נקוד בפסח ציון שאלו
 הייתה זה אל ראוי כגו' ופסח כמו הלמתי' העש' שלא
 יבא לו היה מקום לראש"פ לומר לנו כי ציון אואת
 כהא לבד לא יכלה לבא כמש"א: כל בין שהלמד נקוד
 בשוא הנה משע' ההא רצח כמו ההרגני א"א' אומ'
 הלוועז למלך האלף הדבריו עולה וכו' וזה ה' לא
 כפסחה על נד ההכרח אלא כי כן דיכה - הכ' ריש
 לזכור משע' שההא כשהנית בהכרח וקופו משלע
 שהיא כדדכה - הג' מ' וידוע כי תחת הלמד יהיה
 שוא וכו' ואני אומר השו' כלמד ה' אית גויר הכתוב
 הוא אכל כפי דעתו ידוע שהיה ראוייה כשהלמד
 עובתו לוי' ויסו' לוי' - יה' כמ"ש כי היצרכנו להנית
 הלמד שהוא כע כעכו' היות שוא כע תחת אלף אדון
 וכו' ואני אומר ולמה צהודו לוי' בני טוב לא הוצרכנו
 להנית הלמד וכמו שתקנו קריאתה צפחה למה לא
 תקנו כן גם פה אכל ראש"פ מתמלס ה' הוא נקוד
 עס ה ופוער וא' מחמין שלא יודע רק בקבלה:
 המחמיות לקחן חמאנה ולפי דרכנו למדנו שרעת
 יהי ידוד גמראכ"ג ז"ל שצריך לכתוב ה' לחוד לוי'
 לחוד בס' דר"ק ז"ל כתב: כלול ה' יד וז"ל שלוי'
 תגמלו וזה ההא כפסח והלמד בשו' ופסח והלמד כפסח
 והאלף כהא אלא כשהני' לענין געל' ולכן יש כתיב' לו
 שכו' אחר שלא כפסח בולת' שההא ככתב' יקוד עכ"ל
 וצ"ס קופו' פ"ט ה' ה' לוי' צריך להיח' שו' מכליה' א'
 צהוא חיה בפני עצמה ע"כ וכתחומ' דסו' מכתוב'
 ה' לוי' תגמלו וזה ההא רמוקה מן השס בה א' קיום
 פתימתו של תשהק' ראשי היותו של פסוקים מן
 האזינו עד ה' דל' ו' ותמלא עולין בני ישראל משה
 וזו היא תתימתו כארס שחסיים ספרו וחוזם שמו
 ולכך ה' רמוקה מהמש' ע"כ: ועתה מי אופוא הוא
 השמש זיק ה' אחר ועבר את לבו למלוק עם כל
 העולם

חכמי ישראל אשר בקרב צמות האומרי' שהם ככתבת
 לבדה וכוף על זה אני מעיד שדקתו בשני ספרים
 ורושלתיו בשני ה' בן הק"מ פנה והזני יסן כוסף
 ממנו מחד ובזויה' ההא כתיבה לבדה:
 יצדיקן שאר עלי לבאר דבר אחר כענין כתיב' זאת
 ההא והוא שכת' הרב החאירי ז"ל שה' ככתב'
 מעט למטה פ' המ' אסרוב הגדול רכינו דוד כוכבו
 ז"ל כתב: כקצר כ"ת אל צריך לכתוב הא של הלוי'
 הב' זלו וזה למט' מארכותו של לוד עכ"ל והגואן
 זה מהא דאמר בירושלמי דמג' דף ע"א צריך לכתב'
 הא למטה מארכותו של למד הל' הגמלו וזה הא'
 לוי' הגמלו וזה ע"כ - והנה אלו הפסכים עיניהם
 בראש' של מאחר זה בלבד ולכן הפעיקו שדברים
 כה' ויתקו כשעו' ואני בענין אראה מה אחריתו של
 מאמר זה וכלע"ג ש' אלו היתה כמותו מה שבינו
 הפסכים הנזכרים הא' חו' למה לי לכתוב אומ' שסוף
 מהל' זה חיה היות הכונה בו למה שביארנו לעיל
 שההא ככתבת לבדה וכיון שאינה סמוכה ללמד
 למטה ממנה צרי' לה כדכתב ועליו מנה מושג
 ומ' גמ' ודמסיבין עלוה' ודקסן נקרא
 מ' עלה הרמוק נקרא מנה ונראין דבר מדבריהם
 אף כי ע"ל הרמוק נקרא מנה שבה בואת' ה' אנו
 מ' גמ' ואלה באים להוסיף לה' וזה שני וזה
 ג' כי ההא הוא רבת ז' אס' כמר עו' ל' משפלה
 למטה יבועו רגלי' עד השיטה שתחתיה ל' כן כמטו
 ימרבין הנו' דלא לוסף עלה עד כאן ככתבו בפני
 הפצט אכל כפי הסו' כ"ל ואני כתיב' ההא חיה
 בעינין הרמקה והשפלה יהי' כסוד איכה ישבה
 כדד והשפ' כסוד גמ' לא חוסף קום וזה ע' גמ'
 הי' זכוון במאמר ה' גמלו וזה כי זאת היות זכיה
 ע' שצד' מ' וזה גמלו בעינין פירוד כי לכן ההיבוק
 שה' ידוהי משדו אמו נקרא גמול ככהו ג' ולי
 מחלב שתקו משדום: ולענין קריאת חלה
 או רואה חנו דעה ראש"פ ור"ק שרלה וז' ככתבת
 שהים ונקראת אחת שהי' אמרו שהלמד נקרא
 בשוא כה' וידוע שאי אפשר לשוא כתיב' א'
 חיה ותשיה' אני מכין להם שיש לקרואה בשוא
 א' ולא בשוא כע כשפסטה ואם מפני ראותו
 העולם

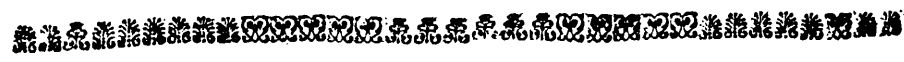
כאדוכים ריפך הלמד בשוא נע והא'ף כעתה למד
 ככ"ל ומ'מ רמיו לקייסדברי הראשון ולומר שאע"פ
 שהס'ל נכתבה בפני עז'זה עכ"ו אין לה דין חופס
 אחת שהיו אין לך ככל הסקרא אחת אחת שהיה
 ח"כר בפני עצמה הלכך הלוי' העב'ל הוא אלל
 שבה נכתב'כן לקוד הכזר - הלוי'הלמד בשוא -
 יקד' אין בו יוד וקוף דגושה - ימות מלא - ויגדך
 הגימל נצ"ר - ומלחהו כפני פשטין - ישמן מסר
 ד'קסר - וזרעהו הדדי דגושה - כלשר'ה'ש' הראשון
 בכין - ירחף הקית נצ"ר - במוחי ואו כהיב בין מס
 לחיו - ויקהו השופר בקוף - וכע' העין בקמך :
 יקאלהו מסר דקסר - שעי'וס בשין שמאלית - תשי
 יהוד זעירא - כי צורם הכף דגושה - כי דגמגפון כמקף
 זגעיל לא בשופר והגימל דגושה - ומשדמות בשין
 ומפית - עיכדי כמקף לא כשופר - הלל מסר ואור -
 כאיזרתיו מלא ולא ראשונה - גיוס הגימל רפה ויבא
 משה שמחה - דבר העולת רפה - יתה' ברפעי - עלם
 בע'ן בש'א ופ'ק :
 ילג ברכה שתוחה - אש'ת כתי' מלה מדא וקרו
 דרתו וה'לית בקי'ן - נידך באהנת -
 וללו'אחר פתוחה - עש'תקד כ'יפך הכנת דגושה -
 ול'דקד ק'ף ראשונה בתקן לכד - ובעג'בשין גמלות
 ויהא בעש'ת האריון כלכד וש'ת מלרש - וזודעת בן
 אשר יוכה הגון דגוש' - ולפעהליו אין בו פיקוף - ג'
 כ'בעתי אין ככית חלש' - ככרת'ית רפה - האחת
 הלז'ת כהא לא באלף :

העולם כורגין אין זה כלום כי לפי שמלאו'החוב'
 נס'רים מנה אחת ג'ס'ה - ק'או'מלה אחת אבל אלו
 זה כחנ'ו נכתב'כ'תוכו'מקחם ככת'בת'ך ז'רוא'ת'
 וכל המשנה ידו על התחמוס ועליו להביא ראייה
 כי באמת כיון שגזירת מלך היא לכתבה'ן מלין
 הקורא אות' מלה מדא' כמז'מכחוס הכתוב אף כי יש
 לכרתם עוד קושי'מזק'מלך והוא שאלו הים הדבר
 גן היו מוכים מלה זו עם ח' מלין דכתיבו דרין
 וקרין חד שמקסר קימכם כדנרי הימיוס כ'סימן ל"ד
 לכן אמרתיו שמעה לי אחוה דפי אף אנו וכלע"ר
 שהלמד הואת נקרא' בשוא בע' כדיו כל שוא שכראש
 הנה והאלף נקרא' כפת'ז לנד ודראין דכרו
 מדכריה' אף שאלו לא היה קשה עליה'מה שפך זהו
 לפי שהם אמרו לקרו' שוא כראש חוב' כמ'זה לא
 כמז'כל המקרא'הו' בעצמו כמז'אלל אנו שא' דרתי
 לקרו'האלף כפה לכד אע"פ שדיכה כזו' ופתח אינו
 מן הדימ' כלל כי כל שמקרא'מלא' שואין בע'הק'ה'ין
 כה'מד'ע'י' ג'ע'י'כמו המכלו'אין ק'ר'וי'מכס'רבי'
 יונק שהא' כפתח לכד וכתב עליו רד"ק המכלול דף
 ט"ז תמיה'ל'ס הכנהו הקרי'א'ל'הוא כקרי'כפתח לכד
 מפני הגע'י'וכו'ע'י'מ' ואף אלה על תת' על הפ'ק
 הוא אס'נקרא'כ'כפת'לב' ד'יה' לפה שכתו'כ'שמי'
 ימס'ך כמז'ב'שמי'אלף כאן לא יכו'הול'ל'ד'ג'י'אל'הויו
 יקרתים - ועד כה'ואר'יך ד'ה'ת'ו'לה'פ'ת'ס' אח
 כריתו הוה ראוי'ל' פירכ' וכתבך הלמד השוא' בע'
 וזהא' כפת'ז לכדי'תק'פ'אן ה'יה'רא'ת' כמו' לארנו

כתב בעה"ט... כל כגוף שבתורה הוא באלף וכאן ויקבר
 יתה' דגו' הוא וסר'ת' שלל יודע'אל' :
 קבורתו אלף אס'ד יסוד ומנומד
 כ"ה : וכ"ס יא"ס :

כילאין ככל'ך ופע"י

הם וכשלים

התצטרפות חמ"ת

אמר הגבוי וען אשר ראיתי שספר אור תורה
 אשר כתבו חכמי חיים לרביה"ק"ה אינו
 צמח כלל - ואף שכתובים כלפי קבר מחכמי
 אל"ה וכו' כח הדברים הנזכרים ראוי לדברי האור
 תורה אבל בהפך גופא הסקיד בכמה מקומות :
 כגון אמרתו להביל אתי על מזבח הרפואה
 כהיותו וכדירתו כפי אשר נדע מקדמת דנא
 וכו' וכן נזכרו החומר הנקרא מקורה רבת
 שהיא איל העשרה וירדע במערכות גדולות
 וקדדתי כל אהרן על דג' לפי סדר הפסוקים : וגם
 ומה שכתב במקורה שיק דין מלא או חסר : וגם
 כל פסוקים וקדמות שכתב הדין החסר העסקתי
 כולם : ועוד כמה הבאות וכדור כוהנים העולם כפי
 מה שראיתי בס' ח"י"ג שנים : כל זה הוספתי
 על ספר אור תורה - ואני אמרתי לא אר
 הטוב מכללי יאכתוב דינים השויכים לכתובת
 ולהקיין ח"י"ג - וגם דינים השויכים לקריאת התורה
 וגם טו"ב כללים מחמת הדעות להקל על הקורא
 וקראתי שם החיבור **תורה אור** מחיר
 טעמי' מלא לפי שהוא מוזכר לפי ח"ת : וגם כי
 שניהם כאחד טובים להזיר כלור חורמינו
 הקדושה ככתיבה וקריאה - זה הטוב
 יגמור נעדי להוסיף מחכמי חכמי
 א המועל כש'ז' פריים שדיני
 כ"ד בעל הגבוי
ארי לייב

קדמ ליהויך קורא תשכול כיהבהבה הזאת
 מועיל לכל אדם אבל לא תועיל בשלמו' אל
 למו שיהיה בידו המקרא הגדולה דפו' שני של
 צומתו בו או המקרא הקטנה דפו' בזמורני בשנת
 ד"ט לבי שאילו השנים בדיקתו ועינתו אוח כחות
 בקוד הדין וטעמיהם והקנתי הכל מקרים ויתרים
 ופחותים וקדמות אבל מאר הדפוסים לא ראיתי
 ואפשר שכללו הכב טענות אחרות וכל מקו' שתמ'ל'
 ס' ק' היינו ספרו ספרד שהם המוג' ס והנלמכים
 שראוי להמוך עליהם ואע"י ה' ל' עדים כלמנים :
 כחכ הראב"ד ז"ל בהשבותיו על ספר המל' קוף ש"ק
 דכרכות וז"ל ואם נראה בברק' זו מעט דוחק טוב
 להעמיד אותה כפי ספרות הא' עכ"ל ג'ס
 שרמב"ן ז"ל בכפרה למתות ס' פ' הוואה כתב ח"ל
 אבל כפי ספרד יותר כלמנים מהפרינו עכ"ל :
 ודגה זו עשיהו על פי עשרה ספרים כהיבנה יד או
 יותר שכל' מהם לא ככתב במאה וכו' ומהם
 קדמונים בני ח"ת ח"ר שנה : וע"פ כמה מסורות
 כתיבת יד : וע"פ ספר מסורת סייג לחורה שחבר
 הרמ"ה ז"ל דצ"פ קריא עשר שס' המאירי ז"ל ועט
 ס' ק' לרד"ק וספר שמן שאון וספרו אחרים
 ולכן בכל דבר שיסתפק אדם בכל
 המקרא אם ישאל את פי
 פע"ה אברר סתקו
 ונפר' אש' אהי'
 בביתי :

מנחה די רונזאנו

כן הרכ כמוהר"ר יחזעל פצטיל ז"ל ה"ה מפיסקי

על ידי הפרעל העיוסק במלאכת הקודש באגונה דה' צירי החור גרשון בן הר"ר דוד זצ"ל
 ממשפחת אישינגין :
 על ודי המועל העוסק במלאכת הקודש באגונה הרחקר שלום בן הרר פינחס וע'ג' ז'ל מפוז' א :